

DUȘAN BAISKI

LUNA ȘI TRAMVAIUL 5

– proză scurtă –

Editura Marineasa
1994

ISBN 973-96379-0-6
(c) Dusan Baiski

CUPRINS

La Singapore, un chi ștoc de țigară
Luna și tramvaiul 5
Ultimul “ma” al păpușii Li
Omul scăpat în stradă
Coventry, oricând
Cel din urmă joker
O aspirină pentru Emily Bronte
Pasiențe la marginea lumii
Podul de piatră s-a dărâmat
Marele Gonzo
Turnul
Geamantanul cu veioze și porumbei albi
Rodion, o dată, Rodion, de două ori
Crematoriul

La Singapore, un chiștoc de țigară

Dungă stă cu coatele înfipite în tejghea, cu privirea pierdută la turla bisericii franciscane. De-acolo, zice-se c-au tras teroriștii în revoluționari. De fapt, gândește el, asta s-a zis. Că teroriști nu s-au găsit, revoluție cică n-a fost, c-a fost lovitură de stat, iar manifestații și-au tras singuri gloanțe în cap. Iar acum nu zice nimeni nimic. Viața e prea scurtă pentru a mai da cu bățu-n baltă.

După un timp, Dungă își coboară privirea la consensul pieței. Liliana, găscă lui cea albă, își întinde din când în când gâtul ca pentru a înghiți vreun nod ce-i alunecă anevoios prin esofag. Uneori, Dungă ar vrea să fie în locul ei. Alteori ar vrea să nu mai fie deloc. Speră însă că într-o bună zi cineva, vreun individ bonom, cu o respirație profundă și liniștită, va scoate din buzunarul pantalonilor o bancnotă de o sută de lei, îi va îndrepta colțurile, i-o va întinde domnului Dungă, proprietarul societății comerciale cu răspundere limitată "Liliana" și, cu încuviințarea acestuia, va pune palma pe creștetul găștei.

Falimentul pare însă iminent. De o săptămână întreagă, Liliana zace pe betonul rece al tejghelei și privește melancolică "alba-neagra" de pe tejgheaua de vizavi. Zace degeaba, nu vine nimeni s-o atingă, zace, privește și ascultă muzică. Uneori muzica o deranjează fiindcă e dată tare, prea tare, aproape asurzitor și atunci își întinde gâtul lung și subțire și dă din cap. A început chiar să învețe unul din cântecele Romicăi Puceanu. Ba chiar se bucură de faptul că s-a născut în Balcani. Viața pare veselă aici. Și nici nu riști să plătești cinci sute de dolari pentru un prăpădit de chiștoc de țigară aruncat pe jos, ca la Singapore.

Totuși, gândurile astea îi trec prin cap lui Dungă și nicidecum Lilianeii. Cu toate că, uneori, nici în capul lui nu e nimic. Stă doar și se holbează la consens. Un consens ce lui i se arată de-a dreptul dubios. De ce nu vine încă nimeni să pună mâna pe Liliana? Ori e toată lumea

foarte liniștită, și-n acest caz bolnavă, ori e toată neliniștită, și-n acest caz e fără cuvinte.

Azi, după ce a cărat cu sine o pancartă pe care fusese scris: “Pentru o sută de lei, Liliana vă alungă sughițu” (da, nearticulat, pentru că Danny, cel care i-a scris reclama a făcut un liceu unde nu s-a-nvățat gramatică), o ploaie iute, ca de vară, total neobișnuită pentru ianuarie, i-a stricat literele de cerneală și i-a muiat cartonul. Acum, pancarta zace mototolită sub cartoanele goale de “Assos”, lângă tomberonul prea plin de alte pancarte și cartoane goale de “Assos”.

Alteori, Dungă își fixează privirea înspre intrarea în piață. Se uită atent la chipurile oamenilor, până când întâlnește o figură dumnezeiască. Domnul sau doamna, cu bunătatea întipărită până și-n ridurile frunții, potențiali clienți ai societății comerciale cu răspundere limitată “Liliana”, se dau totuși repede de gol, de cum ajung la tejgheaua cu ziare. Se uită întâi la fițuici, apoi în jur, scot în grabă moneda dinainte pregătită, aproape că smulg ziarul din mâna vânzătorului, îl îndoaie cu titlul înăuntru și-l introduc discret în buzunarul pantalonului sau în plasă. Dungă știe totuși ce titlu are ziarul. Fiindcă din locul lui el le vede pe toate.

Iată, de pildă, această doamnă platinată, cu fața rotundă, semn al blândeții, poate cândva o bună și ascultătoare cotizantă de partid, acum precis membră a vreunei societăți filantropice și, judecând după cutele neacoperite de pudră, probabil chiar bunică, se va opri senină, liniștită, marcată de consensul zis general, se va uita de sus la fițuici, va scoate din poșetă o pușculiță din piele natur, asta după ce în prealabil va scotoci îndelung printre nimicurile ce umplu mai toate poșetele femeilor, din această pușculiță va alege bancnota cea mai urâtă și i-o va întinde vânzătorului bărbos arătând cu degetul spre un ziar de scandal. Dungă va face de îndată legătura și va conchide laconic, în sinea sa, bineînțeles: “Masturbație!”

Doamna platinată l-a văzut și se îndreaptă spre el. Tocmai spre el cu toate că se află ascuns printre mormane de mere, plase de rafie și sticle de țuică din găinaț de porumbel. Prin minte îi revine imaginea obsedantă a chipului “în două urechi” al fostului prim-miner al țării. Doamna platinată seamănă cu fostul prim-miner. Sau lui doar i se pare

că seamănă. Nu i-au plăcut niciodată portretele. Au în ele ceva diabolic, iar ochii te urmăresc indiferent în ce colț al camerei te găsești.

- Țigări ai?

Vocea dumneai alungă vedenia. (Chiar dacă... cu primul-miner...) Dungă dă din umeri, holbându-se la alunița de pe gâtul alb al femeii.

- Am adidași parlamentari, zice.

Și râde. Cucoana îl fulgeră cu privirea. Bărbatul nu înțelege de ce s-o fi supărat, ba, dimpotrivă, cel supărat trebuia să fi fost el. De unde și până unde îl întreabă de țigări? "Masturbație", gândește și, pentru o clipă, i se pare c-a zis asta cu voce tare. Iar olteanul care vinde mai încolo varză murată îl privește împietrit. Pe șorțul albastru, prins dinainte, peste pufoaică, o pată mare, închisă la culoare. Dungă trage puternic aer în plămâni. Simte în nări un miros vag de tutun bulgăresc, de langoși, de urină și gaze de eșapament.

Se uită furios la Liliana. Furios dintr-o dată. Cucoana de bine n-a catadicsit să deschidă baierile pungii "din piele de OTTER". îl înjură pe vânzătorul de ziare. Înjură și lumea cu inimă de piatră. Piața e plină cu oameni cu inimi de piatră. Și pe deasupra idioți.

"Pentru o sută de lei Liliana vă vindecă de sughit." Ce rost au atâtea ziare? Un singur țipăt al Lilianei, neașteptat, să surprindă, nu-i așa? face cât o sută de ziare. Înmulțiți deci o sută de ziare cu cinci lei. Pentru o sută de lei, Liliana vă vindecă de apatia postelectorală.

Cântă Romica Puceanu. Liliana își întinde gâtul. Îi place Romica Puceanu și faptul că s-a născut în Balcani. Dungă se cutremură de frig. Scoate din buzunar o sticlă de un sfert. Goală. Mai e (parcă) un strop pe fund. Până să ajungă la gura lui Dungă, picătura dispăre. Ochii Lilianei lucesc și patronul o înjură.

O, Doamne! Un domn. A intrat în piață un domn. Dungă îl soarbe cu privirea. Nu suferă de inversiuni sexuale, dar apreciază aspectul bine al unora a căror ținută cadreează cu chipul aristocratic. "Rahat!" gândește. Individul cu mutră de pensionar aristocrat vinde țigări "Assos" și cumpără mărci și dolari.

Lui Dungă îi este de-a dreptul dor de un domn în carne și oase. Sau de o doamnă adevărată. (Fără cuvinte.) Care să întruchipeze liniștea. Care să se apropie de Liliana cu mâinile și cu glasul tremurând de emoția brusc renăscută. Care să scoată din buzunar nenorocita de sută, să-l imploră pe el, pe Dungă, să-i permită să pună palma pe creștetul lunguiet al Lilianeii, să aștepte cu înfrigurare țipătul ascuțit... nu, să nu aștepte, ci să fie luată prin surprindere, să tresară, să simtă iar adevărata viață curgându-i prin vene...

Două călugărițe! Iartă-mă, Tu, Cel de Sus! Cum de s-a putut gândi că cele două măicuțe în negru vor să-și mai tulbure liniștea, când ele pentru liniște s-au călugărit.

Pentru a fugi de inimile de piatră. De idioți. De hoți și bișnițari. De care s-a umplut lumea. Și totuși... Călugărițele s-au oprit pentru o clipă dinaintea Lilianeii, una dintre ele a șoptit ceva, cealaltă a dat din cap că nu, și au plecat amândouă mai departe.

Dungă răsuflă ușurat. Mai ușurat decât atunci, în decembrie, când s-au spart vitrinele la magazine și când cineva i-a pus în brațe o sticlă de șampanie. Până atunci n-a băut niciodată șampanie. În stradă ardeau operele primului-miner și el bea șampanie. Când au apărut pompierii militari cu tunurile de apă, a fugit. A căzut în niște boscheți, ud până la piele. (C-a fugit laolaltă cu tinerii furioși.)

Dimineața a găsit-o pe Liliana. A văzut-o rătăcind pe ulițele desfundate ale Mehalei. Orașul părea că doarme. Cu vitrinele sparte. Cu oamenii căutând "Europa Liberă" pentru a asculta știri proaspete. A fost duminică atunci, când a găsit-o pe Liliana. Pe 17 decembrie. El și ea rătăcind pe ulițele acelea. Vânat de frig, s-a încumetat s-o alerge. De fapt, l-a alergat ea pe el, fugind printre grămezile de moloz, stârnind câinii "sistematizați". Dar a prins-o. I-a strâns pliscul, a pus-o subsuoară și a dus-o acasă.

- Cât vrei pe ea?

Glasul gros l-a speriat. Nu, el nu vinde nimic. Dă din mâini ca un bezmetic, aproape că țipă. Gospodina îl măsoară o clipă, se crucește, îl înjură apoi și se depărtează bombănind. Șoldurile uriașe ale femeii îl fac să înghită în sec. Își aprinde o țigară. "De fumat n-au

murit atâția câți au murit de comunism”, gândește. Se miră de înțelepciunea care l-a copleșit dintr-o dată.

Polițistul de piață. Acum e altul. Că ăștia, noii, se schimbă în fiecare săptămână. Polițiștii cu dungi roșii la pantaloni. Că de-aia le-au păstrat, să nu uite lumea cine și ce-au fost. Cel de săptămâna trecută mânca toată ziua semințe de dovleac. îl salutau bișnițarii ca pe un Dumnezeu, iar el dădea numai din cap, scuipând pe jos cojile rumenite. Unul care vindea lângă Dungă miere de stup, “Carpați fără filtru” furate și prezervative chinezești spunea că e singurul polițist cu inimă de aur din toată țara. Și el, Dungă, l-a îndrăgit.

Zgribulit de frig, se uită iar la turla bisericii franciscane. Orologiul, cândva viu, e-acum înțepenit. Scândurile bătute în ferestre sunt înnegrite de ploi. Doar una lipsește. Pe-acolo s-a tras. Se zice că manifestanții au născocit teroriști, să poată să-și tragă singuri gloanțe în cap. Deci de acolo n-a tras nimeni, gândește Dungă. Paznicul muzeului (că acum biserica-i muzeu) o fi transformat turla în crescătorie de porumbei.

Poate că mai bine ar crește și el porumbei. Sau ar vinde ziare. Privește cu ciudă la barba roșcată a vânzătorului de ziare, la tejgheaua improvizată din lăzi de lemn, la titlurile fistichii ale fițuicilor, la oamenii ce trec prin fața Lilianei, indiferenți, înfolfiți în blăni sau pufoaice, la precupețele înghețate, la puștiul cu “alba-neagra” rămas fără clienți, la olteanul care vinde varză murată. Și simte ceva ca o mână ce-i strânge puternic măruntaiele, ghicește că asta e furia, o apucă pe Liliana de spate, o aruncă în sus. Pentru o clipă, nu se mai aude nimic. Pe urmă fâlfăitul disperat a două aripi mari. Deodată, Liliana începe să țipe ascuțit, strident, lumea din piață se cutremură surprinsă, țipă, iar ea, Liliana, fuge peste merele ionatane, răstoarnă sticlele de țuică, borcanele de hrean. Apărută lângă Dungă de cine știe unde, doamna aceea platinată, poate o fostă membră de partid, are obrajii îmbujorați și strigă din răspuțeri: “Jos guvernul!” Atunci, polițistul cu dungi roșii trage în aer un foc de armă.

Liniște. Liniște. N-a tras nimeni. (Consens.) Liliana zace în continuare pe cimentul rece al tejghelei. Lui Dungă doar i s-a părut că Liliana zboară. O mângâie mut, cu ochii pierduți la turla bisericii-muzeu. “Liliana” a dat faliment. E rece, mai rece decât cimentul tejghelei. Iar sângele de pe fulgi i-a înghețat.

Luna și tramvaiul 5

Mai demult.

Seara se lăsa din cer. Oranj.

Dinspre Gara de Nord se auzi șuierul răgușit al unei locomotive. Peste tot mirosea a fum și a frunze uscate.

Vatmanul trase de manetă încet, până când cele două vagoane se opriră scârțâind, la o palmă de capătul liniei. Nu-l interesau nici ușile glisante ce fură date la o parte, nici oamenii ce se scurgeau în liniște pe străzile mute. Ochii i se opriră asupra necunoscutului. Întâi îl privi indiferent, ca pe un obiect apărut întâmplător în stație, în raza sa vizuală, apoi, după ce scoase din ax maneta cândva nichelată, după ce încuie ușa cabinei de comandă, îl privi mai atent, încercând să-i descifreze trăsăturile feței. Putea fi unul din anonimii ce se perindau zilnic de la un capăt la celălalt. De la o stație la alta. Vara, ascunși după lentile fumurii. Acum înfוליți în pardesie cu două fețe și adăpostiți sub pălării cu borurile pleoștite. Unul din cei ce veneau dinspre gară sau dinspre centru și dispăreau prin ulițele întortocheate ale cartierului de periferie.

Necunoscutul scoase din buzunar un pachet de țigări. Flacăra chibritului îi lumină pentru o clipă obrazul negricios. Trase cu sete câteva fumuri, pe urmă, în loc să se piardă, ca toți ceilalți, într-una din străduțele laterale, rămase în stație, cu țigara fumegându-i între degete, cu privirea pierdută sub roțile tramvaiului.

Vatmanul se uită la ceas. Până la o nouă cursă avea încă cinci minute. Se scotoci răbdător prin buzunare. Țigările sale intraseră parcă în pământ. Le găsi strecurate în căptușeala vestonului.

- Un foc aveți?

Fără a-i acorda atenție, necunoscutul îi întinse, tăcut, cutia de chibrituri.

- Vine toamna, mai zise vatmanul pufăind.

Nu primi nici un răspuns. Nici nu-l așteptase. Se îndepărtă câțiva pași, îngândurat. Ceea ce spusese o făcuse doar așa, dintr-o

pornire firească. Un câine porni să latre enervant, dincolo de gardul școlii. Dinspre gară se auzi șuierând aceeași locomotivă. Necunoscutul continua să stea în loc, fumând precipitat, cu privirea tot sub roțile tramvaiului încremenit dinaintea lui. “Așteaptă pe cineva?” Aruncă țigara, o strivi, urcă în celălalt vagon, în cealaltă cabină de comandă, aceasta fără încuietoare, stârni pentru moment clopotul de atenționare, iar în final trase de manetă și tramvaiul porni grăbit, scrâșnind, scârțâind din toate încheieturile.

Privi, din rutină, în oglinda retrovizoare. Necunoscutul rămăsese în stație, indiferent. Mai privi o dată. Necunoscutul fugea după ultimul vagon, cu pălăria în mână, cu pulpanele pardesiului fluturând. “Tâmpitul! De ce o fi așteptat până în ultima clipă?” încetini până apucă acesta să sară pe scara vagonului.

“De ce mi-o fi păsat? Puteam să-l las, să-l învăț minte.” Nu-și răspunse. Fiindcă nu-și dădea seama ce anume îl obligase să încetinească. În primul moment își spusese că nu, nu va opri, iar în cel imediat următor făcuse aproape contrariul. De parcă mâna trăsese de manetă sub impulsul unei comenzi din afară. Necunoscutul nu avea în înfățișare nimic deosebit. Doar că era un banal necunoscut. Ca mulți alții. Atunci?

La “Madona” urcară două femei strident fardate și un bărbat scund, îmbrăcat într-o pufoaică ruptă la subsuori. “Nu sunt împreună”, judecă el, corectându-se însă imediat: omul în pufoaică intrase în vorbă cu femeile și se părea că se cunosc de-o veșnicie.

La a doua așteptau câțiva cheflii. Din fericire, se duseră la vagonul din urmă. Nu va fi nevoie să le suporte pornirile bahice însoțite de râgâieli și înjurături. Nici acordeonul dezacordat pe care-l chinuia băiatul tuciuriu. Una din femeile fardate izbucni isteric în râs. Câțeva secunde, un câine scăpat din lanț însoți hardughia, hămăind furios. Casele de pe lături goneau undeva în spate, la o întâlnire imaginată. Luna se cățăraseră pe boltă, iar acum se holba, mută, la tramvaiul 5.

Câtva timp, vatmanul urmări șinele fosforescente ce se pierdeau undeva în întunericul din față. Rarele becuri atârinate de stâlpii metalici luminau strada cu zgârcenie, iar pe la case, doar ici-

colo câte-un bec aprins, în camerele dinspre uliță. Privea șinele și se gândea aiurea când, la un moment dat, simți nevoia să se întoarcă, parcă ars după ceafă de vreun fier încins. Descoperi în semiîntunericul vagonului fața vag luminată a necunoscutului de la capătul liniei. Stătea cufundat în banchetă, cu gulerul pardesiului ridicat, cu pălăria trasă pe frunte. Privirile li se întretăiară scurt.

“Ce dracu se uită așa la mine?” Aici, în cușca asta strâmtă, în întunericul ce se lăsase geu peste lume, scutit de ochiul idiot al lunii, își permitea să zâmbescă, să plângă chiar, fără să-i râdă careva în nas și să-l facă nebun.

Cineva, probabil o femeie însărcinată, îl rugă stăruitor să oprească undeva între stații. Acolo și opri, așteptă până coborî femeia, nici măcar nu se întoarse să vadă cine anume fusese (nu-l interesa defel), apoi trase iar de maneta de alamă și o privire peste umăr îl convinse că necunoscutul se găsea tot pe banchetă, în aceeași poziție, poate urmărindu-i mișcările. “La ce bun?” El nu făcuse nimănui nici un rău, nu furase, nu se bătuse, la ce bun să fie urmărit? Dar nu, individul din spate nu era nicidecum de la poliție, pe aceștia îi recunoștea de la o poștă după fizionomii, după hainele și șepcile lor de piele, după uităturile... Aici gândurile i se blocau. Uitătura părea a fi unicul argument în favoarea ideii că are celălalt ceva cu poliția. Se cutremură, cuprins parcă de friguri. Ca din senin. “M-o fi deochiat careva.”

La “Unirii” urcă aceeași bătrână ce se găsea exact aici în fiecare seară, la aceeași oră. Nu o conducea nimeni, nu o aștepta nimeni. O pereche de tineri fugi întâi la vagonul al doilea, însă țipetele chefliilor o alungară la primul.

“Puțină lume”, constată.

La “Aurora” observă două femei mai mult decât cochete și își împinse chipiul pe spate, admirativ. Pe acestea nu le văzuse până atunci prin zonă. O curiozitate poate răutăcioasă îl făcu să se întoarcă spre interiorul vagonului. Damele se așezaseră chiar lângă necunoscut, discutând cu însuflețire. Însă ca și cum nu prezentau nici un interes, individul continua să stea îndreptat înspre cabină.

Ajuns la capătul liniei, ca de obicei, așteptă să coboare întâi lumea, să urce călătorii care se plictisiseră deja stând în stație și doar atunci merse în cealaltă cabină, fixă maneta la locul ei și porni. Își simțea gâtul uscat, gura la fel, apă nu mai avea în sticlă, iar până la fântâna de la “Madona” mai era destul.

Doar când o luă din loc își aminti de necunoscut. “S-o fi dus în centru”, își zise. Însă un gând răzleț îl sili să se întoarcă. Nu zări nimic. Pentru moment crezu că vagonului i se deteriorase instalația de iluminat. “Dac-o fi stricat-o careva?”, se îngrijoră. Neliniștea aceea ciudată continua să-l provoace, să-i strice orice urmă de bună dispoziție. Se întoarse și, ridicându-și privirea puțin mai sus, dădu de fața necunoscutului. Vru de câteva ori să tragă frâna, ceva dinlăuntrul lui îl puse în alertă, însă, totodată, ceva parcă dinafară îl opri să o facă. Tramvaiul continua să alunece indiferent pe liniile fosforescente.

Se întinse peste bord și se uită spre cer; luna la fel ca întotdeauna: enigmatică și răscolitoare. Își plecă ochii, învins.

Oranjul serii se scursesese de mult dincolo de asfințit.

La “Unirii” tramvaiul rămase aproape gol. Un individ lălăi câțva timp un cântec obscen, ținându-se de bară. La “Madona” se dădu jos și femeia cu copilul ce se smiorcăise întreg drumul. Vatmanul își luă sticla de apă. Fântâna se găsea la vreo cincizeci de metri mai încolo de stație, sub un tei bătrân. Întotdeauna se mirase de ce sădiseră oamenii tocmai un tei. Când să pună piciorul pe prima treaptă, se uită speriat în compartimentul pasagerilor. Necunoscutul îl fixa mut, inexpresiv, cu ochii lucind.

“O fi bolnav”, își spuse. Evident, doar un fel de scuză pentru celălalt și nicidecum o explicație liniștitoare. Se înapoie, lipsit de curaj. “Puteam să iau maneta cu mine. Ori să decuplez siguranța. Nimeni n-ar fi putut porni hârbul ăsta.” Prea târziu. Să oprească acum, să facă ceea ce gândise, mai mult ca sigur că s-ar da de gol, iar celălalt s-ar prinde că se teme de ceva.

O conexiune neașteptată îi aminti de zvonurile ce umblau prin cartier, de faimoasa trupă de vagabonzi ai unuia ce-și zicea Prințul, de individul care vâna văduve și oameni singuri. Își trase chipiul mai pe

sprâncene, inspiră adânc aer în piept și mări viteza. Un câine îi țâșni pe dinainte ca o nălucă.

I se păru că aude voci bărbătești certându-se. Simți iar imboldul de-a se întoarce, până la urmă se roti și întâlni aceeași întunecime umplându-i câmpul vizual. Îi venea să oprească, să deschidă ușa, să-l ia pe necunoscut de guler și să-l întrebe: “Ce naiba vrei de la mine, domnule?”, dar, când cel din spate începu să lălăie aceleași versuri deșucheate de mai înainte, își dădu seama că nu era decât bețivul.

Totuși opri. Se ridică și deschise ușa.

- Dă-te jos, da' repede!

Celălalt făcu ochii mari, cântând în continuare.

- Dă-te, mă, jos, n-auzi!

“Dar dacă e-nțeleș cu...?” Gândul îl răscoli, dându-i parcă puteri nebănuite. Îl apucă hotărât de braț, trase de ușa glisantă și-l sili să coboare. Omul bâlbâi ceva ininteligibil, scoase chiar o sticlă de vin de duzină, apoi se întoarse rânjind:

- Știi... eu... eu aici voiam să ajung.

Porni nervos. Nu atât din pricina acestuia, cât dintr-a celui rămas, a necunoscutului care continua să-l măsoare, cu aceeași expresie întipărită pe față. Poveștile de noapte ale cartierului îi năpădiră din nou mintea, producându-i în avalanșă alte întrebări deloc plăcute, combinându-se cu scene din filmele de senzație vizionate la cinematograful de mahala, alături de vânzătorii de bomboane agricole, ori la “Capitol”, alături de lumea subțire, sau cu scene din cărțile de aventuri, frunzărite uneori la capătul dinspre gară al liniei. Acum, mai mult ca niciodată, și-ar fi dorit pe cineva lângă el, să-l îmbărbăteze, să-i alunge toate aceste (probabil) doar banale închipuiri stârnite de oboseala celor două schimburi de muncă.

“Poate totuși așteaptă pe cineva. Poate și-o fi dat întâlnire în tramvai, taman în blestematul ăsta de 5 și nu în altă parte”, încercă el să se ajute singur, să înghită nodul ce i se oprise undeva în gât, îngreuindu-i respirația.

Când ajunse la capăt, așteptă un timp fără să coboare. Necunoscutul se afla deja pe peronul stației. Fuma liniștit, ca și cum n-

ar fi fost nimic. “Dar ce anume se întâmplă?”, îi fulgeră vatmanului prin minte. “Ce anume mă face să cred că e vorba de ceva ieșit din comun, ceva ce nu s-a petrecut niciodată?” își consultă ceasul. Încă trei ture și se va retrage în depou. Încă trei minute și va trebui să plece în sens invers.

Stinse farul. Smulse înciudat maneta din axul reostatului. Minutele se scurgeau groaznic. Ghicea ochii necunoscutului fixându-l, urmărindu-i impasibili toate gesturile. Se întoarse prudent, atâta cât să-l poată observa la rându-i. Ceva sclipi metalic în mâinile acestuia. Crezu că e țigara, dar țigara sclipea cu totul altfel. Înghiți în sec. Puse ceasul pe bord. Cele trei minute trecuseră. Plus altele trei. Trebuia deja să fi plecat. Ca un făcut, nu mai apărea nici un călător, de parcă o molimă ciudată lăsase tot cartierul pustiit. Nu apărea nici măcar sectoristul căruia îi plăcea să se plimbe cu tramvaiul și care-și începea rondul de noapte făcând două trei ture între centru și capătul dinspre gară. (“Să ochesc șmecherașii” - i se destăinuise o dată.)

Se sculă de pe scaunul acela rotund și puțin scobit, cu tijă filetată sub șezut. Necunoscutul își scosese o a doua țigară și ținu flacăra câteva secunde aprinsă, ca un semnal optic.

Luă maneta, cântărind-o cu propriile-i simțuri. Apoi o prinse de capătul mai subțire, cu coada ochiului tot pe-afară. Coborî crispat, nehotărât, gata să lovească, să se apere, chiar să fugă. Tramvaiul, care de atâtea ori îi dăduse sentimentul puterii, stătea acum în spatele lui, rece, încremenit, o grămadă inertă de lemn și de metal. Se simțea înșelat, părăsit, neputincios. Dintr-o dată hotărât, se întrebă: “Dar de ce?” Setea continua să-i ardă gura, gâtul, stomacul, îndeosebi stomacul, sfertul de monopol dat peste cap azi dimineață se răzbuna urât. Încercă să scuie, însă nu mai avea prin gură nici un strop de salivă. Scoase din căptușeala vestonului pachetul de țigări. Reuși să găsească prin buzunare una nescuturată și se apropie cu pași mari de necunoscut.

- Dați-mi și mie un foc, îndrăzni el cu vocea modulată și strânse puternic bucata de alamă.

Celălalt nu reacționează imediat. Stătea întors înspre calea ferată, numărând poate vagoanele marfarului ce trecea zgomotos prin capătul

uliței. își vârî adânc mâna în buzunarul pardesiului. Scoase ceva, nu se văzu imediat ce, însă o lucire metalică îl făcu pe vatman să se tragă doi pași înapoi. Necunoscutul izbucni într-un râs puternic, de om sănătos, stârnind câinii. Se auzi un declic și din obiectul misterios, o banală brichetă, țâșni o flacără albăstruie. Vatmanul se apropie iar, cu inima strânsă, și-și aprinse țigara.

- Plictiseală, dom'le, îngăimă, se întoarse și se îndepărtă gârbovit spre tramvai. În urma sa rămase un nor de fum înecăcios. Nu nimeri axul de prima dată. Când reuși, trase furios de manetă, tramvaiul vibră o vreme în loc, roțile de tracțiune se învârtiră de câteva ori în gol și, în final, stația, ultima, rămase în spate.

Nu mai avea nici un sens să urmărescă mișcările individului, (se simțise efectiv umilit de râsul lui), poate că acesta urcase, dacă nu în același, atunci în cel de-al doilea vagon. De fapt, pe retină i se întipărise imaginea pietrei montate în inelul afișat cu nonșalanță de mâna ce ținuse bricheta. O piatră cât oul de porumbel, căreia flacăra albăstruie îi animase straniu fețele șlefuite. Și totuși, râsul, acesta stăruia mult mai puternic. “Putea să fi vorbit ceva, chiar și un «da, poftim». N-a zis nimic. S-a uitat la mine ca...” Nu găsi comparația potrivită. Atent la posibilele mișcări ale membrelor necunoscutului, nici măcar nu-și ridicase ochii spre chipul lui.

Se întoarse brusc. Individul rămăsese probabil în stație. Răsuflă ușurat și micșoră viteza, însă un gând răzleț îl amări din nou, din nou îi aduse în prim plan starea pe care o crezuse rămasă în noapte, laolaltă cu cel ce o iscase. Dar dacă se ascunsese sub vreuna din banchete? Ori chiar pe scări? Se întinse către oglinda retrovizoare. Îngheț. Bucata de sticlă nu se mai găsea acolo unde o știuse dintotdeauna, cel puțin de când lucra pe linia 5.

Nu opri la “Madona”. Nici la următoarele două. La a treia aștepta o arătare diformă. Îl trecură florii. Nu știa ce să facă, să oprească ori să meargă direct în depou. Dar ce-i va spune șeful de tură, cine-i va crede povestea? Îi vor zice: ești un neisprăvit, caută-ți alt loc de muncă și gata. Micșoră doar viteza. Arătarea scoase un strigăt ascuțit, ochii-i scânteiară într-un fel bizar, apoi se desfăcu în două și una din părți se năpusti pe scările tramvaiului, chiar în față.

- Oprește, mă!
- Nu... n-am văzut, încercă el să se scuze. Nu erau decât un bărbat cu o femeie, poate bolnavă, fiindcă se ținea cu mâinile de burtă. Bărbatul purta ochelari și avea părul vâlvoi.
- Ce faci, nu știi? Asta-mi naște în stradă și tu te faci că nu vezi?

Înghiți în sec. Probabil că exact aceeași femeie îi ceruse să oprească între stații. Nu avea nici un sens să reacționeze. Însă îi lipsea și curajul. Vedenia de mai înainte îl secătuisese de putere, de orice împotrivire. Îl năpădi ciuda pe oamenii din cartier, care altădată se plimbau zgomotoși până la ultima cursă, pe sectoristul încă de nezărit, pe sine însuși că se lăsase pradă poate propriilor sale închipuiri. Încercă să-și reamintească toate elementele ce-i creaseră imposibila stare de spirit. Nu reuși mai nimic. Încordarea persista, insuportabilă.

Strânse puternic bila fixată la capătul liber al manetei. Până simți durere în mușchii brațului. Își trecu palma peste față, apoi își masă ușor globii oculari. Avea senzația că este scufundat într-o baie acidă ce începuse să-i roadă mădularele. Regreta că acceptase să-și înlocuiască colegul. Două schimburi însemnau totuși prea mult, nu mai era chiar atât de tânăr, iar evenimentele... (care evenimente?, se întrebă, chinuit din nou de gânduri și ideea din urmă rămase în suspensie). Celălalt dispăruse, acum își strângea poate ibovnica în brațe, în vreun antreu cu miros de petrol și igrasie. Ori poate nici nu existase.

I se păru că vede ceva pe linie. Frână brusc, prea brusc.

- Ce faci, dom'le? strigă viitorul tată, omul cu ochelari, bătând cu pumnii în ușa cabinei și încheind cu un potop de cuvinte aspre.

Puțin îi lipsi să-i răspundă. Însă nu făcu altceva decât să-și lepede cascheta și s-o pună pe bord, alături de sticla cu apă. Cabina ce i se părea dintr-o dată lipsită de aer începuse să-i excite fobiile. Becurile din stradă se înmulțeau, se apropia și centrul cu clădirile, cu oamenii săi. Încă un du-te-vino. Ultimul. Ziua va fi încheiată.

Își încleștă maxilarele. Acolo, înainte, la cap de linie: silueta. Un impuls necontrolat aproape că-l ridică în picioare. Putea să oprească dincolo de stație, cu mult dincolo, undeva pe bulevard. Linia

în sine nu se termina în stație. Se termina doar traseul tramvaiului 5. Dar dacă... mereu acest mizerabil “dar dacă”, veșnicul atu al scepticului.

Trase crispat de manetă. Necunoscutul oricum s-ar fi agățat de una din scări și și-ar fi dat imediat seama că lui îi este teamă, or tocmai acest lucru nu voia să-l arate. Începu să tremure. Vag, dar începu. “De nervi”, își zise. Se mințea.

Celălalt continua să stea lipit de stâlpul metalic, cu pălăria trasă pe cap, cu gulerul ridicat. Poate nu-l mai interesa tramvaiul și acum într-adevăr aștepta pe cineva. Îl văzuse coborând dincolo, la capătul dinspre calea ferată, cum de ajunsese totuși aici? Ce motiv l-o fi determinat să ia un taxi și să vină unde se afla în clipa de față? Un noian de întrebări inutile. Oricum nu-și putea răspunde la nici una și, mai rău, își tulbura ceea ce-i mai rămăsese din liniște. Era tot mai convins că individul fără identitate nu avea gândurile chiar curate. După părerea sa, un om cinstit nu circulă aiurea prin oraș, la o oră atât de târzie.

Necunoscutul se desprinse de stâlp. Trecu încet pe lângă primul vagon. Nu-i putu zări chipul. Se uită la oglinda retrovizoare. Tresări neplăcut. Oglinda se afla la locu-i dintotdeauna. Însă nu-și mai căută timp pentru ea. Îl părăsi și ultimul dram de curaj. Individul se urcase în vagonul din spate, cel ce în sens invers devenea primul. Va fi obligat să-l suporte încă o tură, încă aproape o jumătate de ceas și, cine știe, pesemne și înapoi. Privirea îi alunecă pe manetă. Apoi pe sticla de apă. Iar se simți îmboldit să plece direct în depou, cu necunoscut cu tot. Așa va scăpa probabil de prezența lui, de teama ce i se cuibărise în suflet. Gândul la șeful de tură îi potoli însă intenția de moment.

Se sculă automat, scaunul reglabil scârțâi, luă, ca de obicei, maneta, o privi cu inima grea și, tot ca un automat, se duse în vagonul din spate. Găsi cabina deschisă. “Poate am uitat s-o încui”, își spuse. Când auzi în spatele său cum se deschide ușa de la compartimentul pasagerilor, încremeni. Reuși să-și adune forțele și se întoarse. Ușa era într-adevăr trasă. Dinăuntru venea un miros greu de țigări. Din poziția lui nu se zărea decât o pălărie. Făcu un pas, gata de harță.

Dar nu era necunoscutul. Ci cu totul altcineva. Îl știa tot de aici, de pe linia lui 5. Un mare crai. Nu de puține ori l-a cules dimineața, la prima oră, cu ochii roșii de nesomn, tras la față, cu hainele răvășite, cu luciri vesele în ochi.

Voi să răsufla ușurat, numai că și trupul și sufletul continuau să-i fie încordate.

- Frumoasă toamnă, spuse, în intenția de a arunca o punte. Tocmai îmi ziceam că e puțină lume pe traseu. Ca niciodată. Doar ce am adus o femeie bolnavă.

Omul fuma. Nu-l învrednici cu nici o privire.

- Nu l-ai văzut pe sectorist? Măcar cu el mai puteam sta de vorbă. Știi, el, când își începe schimbul, face câteva ture să spioneze starea de spirit din cartier. Așa mi-a zis. Eh, după aia știm cu toții că o trage pe dreapta. Este și el om, nu-i așa? Eu mă bucur că mai am cu cine discuta. E greu să lăncezești aici atâtea ore și să nu schimbi cu nimeni nici un cuvânt. Eventual te înjură că nu vrei să oprești între stații. Fiecare crede că tramvaiul oprește la discreția oricui. Da' parcă v-am mai văzut pe-aici?

Omul țâșni în sus și-l apucă de gulerul vestonului.

- Ce-ar fi să-ți vezi de roaba asta a ta?

Îl fixă cu niște ochi cenușii gata să-i sară din orbite. Pe urmă îl împinse în cabină și trase ușa.

Se puse pe scaun, amuțit. Și totuși, puțin parcă mai ușurat. Nu fusese celălalt, necunoscutul.

Pe boltă, ea, luna, privindu-l tâmp, intrându-i cu sila în suflet. Acolo îi va sta întreg drumul, până la capăt. Ca un călău.

Îi pătrundeau în mădule toate vibrațiile vagonului. Gâtul nu-i mai amortiza mișcările și simți cum i se clatină creierul în cap. Casele curgeau pe lângă linie chinuitor de încet. Ar fi vrut ca timpul să zboare. Să încheie această zi groaznică. Avea senzația că distanțele dintre stații se măriseră dintr-o dată, se lungiseră kilometri întregi, că tramvaiul se transformase în tren și stațiile în gări. Pustii și ele. Nu va fi liniștit decât acolo, în depou, când va lăsa din mână sfera metalică a manetei, când va privi garnitura rămasă alături de celelalte zeci de garnituri galbene, ca de ceară.

Craiul coborâse neobservat. În stație sau între. Drumul se dovedea inutil.

Cine va ști că el n-a mers până la stația terminus? Un ultim gând îl obligă să renunțe la intenția atât de atrăgătoare. Trebuia să respecte și traseul liniei 5, și graficul. Alții hotărau în locul său, el era plătit numai să meargă, să conducă de la un terminus la altul.

Se sculă. Luna se ridică la rându-i mai sus de acoperișul de tablă, dispărându-i din raza vizuală. Ceea ce el și dorise. Pur și simplu nu-i mai suportase imaginea.

În lumina farului îi apărură ceva negru. Frână iar, brusc, și de data asta în picioare fiind, puțin îi lipsi să nu se lovească de parbriz. "O fi vreun om." Se uită în jur, în compartimentul călătorilor. Coborî cu maneta în mână. Auzi prin iarba de lângă linie un scâncet de câine. "Aici și-a găsit să fete", îi trecu prin minte. Apoi urcă și porni mai departe. Sticla de apă i se rostogoli pe podea și se sparse.

Ultima stație. Îi apărură dinainte, goală.

Avea parcă în corp un balon ce se umflase excesiv și acum amenința să se spargă. O presiune dinăuntru în afară.

Pe calea ferată nu mai trecea nici un marfar. Casele adormiseră. Sau priveau pe ascuns către stradă, așteptând.

Se simțea frustrat. Îi lipsea necunoscutul cu prezența-i stranie. Stația îl întâmpină iluminată de ochiul idiot al lunii. Niciodată nu urâse atât de mult linia 5. Și luna ce-și bătea joc de el, strecurându-i-se cu forță în inimă, urmărindu-i orice gest. Se dădu jos încercând să pară indiferent. Încă un drum și totul va fi gata, totul va rămâne în urmă ca un vis urât. Zâmbi. Nu-i păsa că astrul atârna acolo, pe boltă, mereu prezent. Își vârî mâinile în buzunarele pantalonilor și-și ridică umerii. Aidoma necunoscutului. Îi lipseau pălăria și pardesiul.

Atunci auzi râsul. Puternic. Inconfundabil, râsul. Înghe-ță. Se întoarse. Întâi crezu că i se împăienjiseră ochii. În stație se aflau totuși două tramvaie. Al său, rece, inert, și unul parcă imaterial, aruncând în jur o lumină palidă, identică cu primul. Din el coborî o femeie. Necunoscută. O vedea clar. Însă ea nu-l privi. Nu exista pentru ea. Sau nu prezenta importanță. Se opri. Aștepta pe cineva.

“Maneta!” îl fulgeră un gând. O uitase în bord. Prea târziu. Tramvaiul său porni încet din loc, scrâșnind și scârțâind ca întotdeauna. O luă înspre celălalt, pătrunse în el, nu se întâmplă nimic deosebit, nici un impact, mai avea puțin până la punctul unde se terminau șinele, până unde se găsea copia sa fidelă și opri în clipa când nu mai rămăsese decât imaginea lui. Ca și cum nu s-ar fi petrecut nimic. Ușa unui vagon - vatmanul nu știa care vagon, al cărui tramvai - se trase în lături și coborî necunoscutul. Acesta o luă pe femeie de braț și dispărură împreună într-o străduță lăturalnică.

Șuieră o locomotivă. Răgușit.

Omul scăpat în stradă

“Ce pică din cer nu-i păcat”, gândi Mariș, trecându-și alene degetele prin păr. Numai că bucățelele acelea înghețate, de găinaț de porumbel, nu-i căzuseră doar în cap, ci și pe teigheaua cu ziare. Își suflă apoi în palme, îngândurat, după care privi în sus, la streășina unde ghicea înșorindu-se o pereche de porumbei. Îi veni așa, dintr-o dată, să lase totul dracului, să se cațere pe clădirea farmaciei “Ramona” și să-și ia zborul. Să-și ia zborul așa cum și l-a luat prăpăditul ăla de Icar, dând din aripi ca un bezmetic, și să se prăbușească taman în mijlocul grupului de țigăncușe guralive ce se vânzoleau în parcul din mijlocul străzii. Și iar, nici el nu mai știa pentru a câta oară, își surprinse privirea rătăcindu-i pe fața verde a chioșcului de ziare de peste drum, acolo unde se zărea un graffiti revoluționar, scris cu vopsea-spray de culoare neagră într-una din nopțile aceluia decembrie sângeros: “Libertate te iubim ori învingem ori...” De luni de zile încerca să dea peste cuvântul lipsă, de luni de zile se întreba ce anume l-o fi determinat pe autor să-și întrerupă scrisul și nu reușea nicidecum. Sau, mai bine zis, găsisese câteva cuvinte, găsisese chiar și motive destul de plauzibile care i-au tăiat autorului elanul revoluționar, însă cu nici unele nu era de acord.

Brusc, imaginea îi fu întreruptă. De fapt, auzind că vine un tramvai, închisese ochii. Era un joc inventat de el, un joc de-a ghicitul firmei al cărei nume se găsea inscripționat pe tramvai. Stând astfel, cu pleoapele strânse, spunea în gând numele, pe urmă deschidea ochii și verifica. De data asta ghicise. Vopsite în roșu cu alb, cele două vagoane aveau desenate pe ele “Marlboro”.

“«Apostrof», aveți?”, îl întrebă un individ bine clădit cu mustață, îmbrăcat sportiv într-un așa-zis costum de fâș viu colorat. Preț de câteva clipe rămase blocat, uitându-se ba la posibilul cumpărător - bișnițar sută la sută, își spuse, ba uitându-se la teigheaua lui cu ziare. Nu, el nu auzise de nici o publicație cu numele ăsta, dar

se va interesa poate chiar la concurență, la Mopsu, vânzătorul de la chioșcul de ziare de vizavi. Iar când individul dispăru în mulțimea de pe stradă, își pipăi înfrigorat “chimurul” belgian pe care-l primise împreună cu ajutoarele de după Revoluție și în care își ținea buletinul de identitate și banii pe marfă.

“«Apostrof», oare ce hram poartă și scârboșenia asta? O fi vreo porcărie cu niscaiva gagici goale ori cu manglitori și milițieni mascați în polițiști?”, se întrebă. Soarele, ieșit acum peste acoperișul anticariatului de peste drum, îi mângâia plăcut obrazul. De unde i se păru că frigul se mai îmblânzise puțin.

“Camel”? Nu, nu era “Camel”, ci un “Palmolive” ce trecea zdrăngănind pe dinaintea lui. Un puști ce se holba printr-unul din geamurile vagonului motor îi arătă limba.

“Șefu', dacă vrei cacao pudră, am pe cineva...” “Nu... nu... eu n-am ce face cu așa ceva”, se grăbi să răspundă. Pe undeva prin apropiere se găsea o fabrică de ciocolată, al cărei miros de cacao fierbinte îi tortura nările atunci când îi era foame. “Poate ceva Carpați fără filtru”, zise, însă celălalt dădu neputincios din umeri și se cărăbăni.

Din coșul chioșcului verde ieșea un firicel de fum. Mariș se cutremură cuprins de frig. își suflă iar în palme. Poate de-ar avea cumpărători s-ar mai mișca, s-ar încălzi cumva și el. Dar, ca un făcut, astăzi cumpărătorii nu-i prea veneau, de fapt nu-i prea veneau de când cu scăpatul prețurilor în trifoi. Iar cu suta își putea aprinde acum țigara, așa cu își aprisese și bunicul lui, Paia, prin anii '30, parcă, luleaua. Ferice de Mopsu, concurentul de vizavi. Că toată iarna a stat ca un belfer în colivia-i verde, la căldură, înghesuit între mormanul de ziare nevândute și soba aceea de tablă, cu trei picioare.

Uneori, când pe el, pe Mariș, îl plesnea rău gerul, își strângea ziarele și teigheaua articulată și se aciuă pentru câte o jumătate de ceas în chioșcul lui Mopsu. Că pe Mopsu îl cunoaște de vreo treizeci de ani, de pe vremea când jucau fotbal pe maidanele Mehalei. De regăsit s-au regăsit în toamna trecută, când fostul lui șef l-a trimis să se confrunte cu economia de piață și el, Mariș, s-a apucat de vândut ziare taman lângă prăvălioara lui Mopsu. Mopsu l-a suduit de mamă, nu de

altceva, dar îi strica vadul. La care Mariș l-a luat de gât și nu i-a dat drumul până nu l-a rugat sectoristul și i-a pus să-și dea mâna, așa, tovarășește. Atunci s-au împăcat. Mopsu și-a închis dugheana, au pus mână de la mână, inclusiv polițistul, și au cumpărat din Piața Iosefin un litru de vin din loză de tomate. Apoi, ca niște bărbați cu scaun la cap, și-au depănat amintirile. Astfel și-au descoperit și acel trecut comun.

Mopsu e băiat fin. Așteaptă, zice, ziua “liberării”, adică pensionarea. Să-și vadă, în sfârșit, de colecția lui de carnete de partid. Avea, mai zicea el, chiar și un carnet de membru al “găștii roșii castriste”. Iar pentru unul tadjik i-a dat unui moldovean de dincolo de Prut douăzeci de mărci nemțești. Însă, după cum se lăuda, fala colecției o constituia carnetul ce aparținuse cândva primului secretar de județ, scăpat ca prin minune de mașina de făcut tăiței.

“Palmolive!” Nu, “Colgate”. “Libertate te iubim...” Moscu i s-a lăudat că el cu mâna lui a scris cu spray negru lozinca aia pe chioșc, și asta în noaptea de șaisprezece spre șaptesprezece decembrie, când a început vânzatoarea de oameni prin oraș. N-a terminat-o de scris, zice, pentru că s-a speriat de o dubă plină cu milițieni și s-a ascuns repede în chioșc. Iar după aceea, după ce s-au cărat caralii, a luat-o la goană către casă.

Mariș nu-l crede, numai că nu are ce face. Mopsu e băiat fin, mai ales că i-a aranjat ca după ce se pensionează, peste două săptămâni, să-i dea lui locul de vânzător la chioșc. Și-atunci, gata cu frigul, cu mâinile înghețate, cu lăieții, cu nunțile matinale de câini și cu praful dulceag din stradă. Căldurica-căldurică, bacșișul-bacșiș...

O femeie țipă tare de tot. Că pentru o clipă încetă până și vânzoleala fustelor colorate din parc, și hărmălaia bișnițarilor și hoților de buzunare de la intrarea în piață. Apoi se auzi o împușcătură. Atunci totul parcă încremeni. În afară de un găinaț proaspăt de porumbel, care înflori taman pe frontispiciul cu vultur bicefal al unui ziar de scandal. Revenindu-și din surpriză, lumea din jur se precipită, femeile începură să strige, vânzatoarea de lozuri în plic trecu pe lângă Mariș valvârtej, câțiva porumbei porniră să dea roată intersecției de străzi, iar Mariș, scăpând o suculentă înjurătură balcanică, trase

instinctiv tejgheaua mai aproape. “Iară se caftesc oamenii de bișniț de dincoace de Carpați cu ăia de dincolo”, își spuse.

Firicelul de fum ce ieșea din burlanul “TAB”-ului cel verde al lui Mopsu - îi spunea chioșcului “TAB” pentru a-l necăji pe Mopsu - se transformase într-o adevărată coloană. “Forjează, Mopsule, forjează, că mai ai paișpe zile și te duci la carnetele tale.” Se cutremură. Tot de frig.

“«Apostrof» aveți?” “Ce «Apostrof», dom'le, ce «Apostrof?»”, sări ca și ars, iar imediat după aceea, pe un ton mios, de economie de piață. Numai că nu-i răspunse nimeni. Fiindcă nici nu-l întrebăse nimeni nimic. Fusesse doar o nălucire.

Da, după două săptămâni, Mopsu va fi el. Va putea reține și el deoparte “Sportul” și alte gazete, va mai câștiga și el câta bacșiș. Iar tejgheaua asta prăpădită, făcută din două bucăți pliabile și cu picioare detașabile, o va vinde cuiva la piața de vechituri.

“Foc!”

“Libertate te iubim...” Totuși Mopsu minte. Era convins că Mopsu minte de îngheață apele. De fapt, prima lui poreclă, da, își aduce foarte bine aminte, a fost “Naslung”. Lozinca aceea apăruse pe chioșc mult mai târziu, prin toamna lui '90.

“Foc!”

Pe el îl trimeau fostul său șef să cumpere ziare pentru toată fabrica. Asta pentru că bunul obicei al cititului ziarelor la servicii la primele ore ale zilei rămăsese și după marile evenimente. Într-o dimineață, stând el la coadă până-și numără Mopsu ziarele, un bătrânel bine, cu aere de “fost”, și-a vârât mâna prin gemulețul deschis al chioșcului și l-a apucat pe Mopsu de guler, strigându-i furios: “Și tu, Mopsule?!” Atunci au văzut cei ce stăteau la rând că pe coșmelie scrie ceva. Însă n-a dat nimeni importanță, că începuse campionatul de fotbal și înjuratul arbitrilor.

Chioșcul luase foc. Sticla gemulețului pocni înfundat și o limbă mare a vâlvății linse acoperișul. Oamenii se învârteau prin jurul lui precipitați. Își frecă palmele. Chiar dacă nu-i era frig și nu mai șpera la nimic. Mai mult ca sigur că Mopsu nu i-a făcut nici un fel de aranjament. Mopsu este un mare mincinos. Dar nu-i nimic. De

mâine, piața de ziare va fi doar a lui, a lui Mariș. “Ce să-i faci, Mopsule, n-ai învins, ci te înalți la Dumnezeu ca un hamburger cu aripioare.”

“Rothmans”, precis tramvaiul ăsta este un “Rothmans”. Nu, nu era decât un vagon de serviciu, cârpit și peticit la ferestre cu bucăți de placaj. își freacă puternic pleoapele, supărat că, pentru o clipă, ațipise. Femeile cu fuste colorate făceau acum reclamă la “antibebi”. Iar dincolo de drum, concurența lui, Mopsu, prelua marfă ciondănindu-se cu șoferul furgonetei pentru niște ziare lipsă la număr.

Coventry, oricând

Întâi se deschise geamul de pe casa scârilor. Apoi apăru o scândură masivă și geamul bucătăriei de la etajul trei se făcu țândări.

Doisprezece martie, zi cu soare, dezmoșteală generală, soare cu dinți de lapte, vânt cu gripă. Ce se întâmpla în blocul vecin? Femei curioase în balcoane, bărbați discreți după perdele, copii prin curte. Scândura înlătură ultimele cioburi din cadrul de lemn al ferestrei și fu așezată între casa scârilor și bucătăria apartamentului de la etajul trei. Din apartament se auzea mai clar muzica aceea care acum părea sinistă și bărbatul care se cățără pe scândură se opri, pentru moment șocat, deasupra abisului ce se deschidea lacom sub el, cu urechile ciulite, răstignit între cele două ferestre așezate una față de cealaltă la nouăzeci de grade. Simți un ciob sfâșiindu-i palma, încă un pas, nu îndrăzni să se uite în jos, prin curte țipă un copil, el își schimbă centrul de greutate, după care ajunse în geamul bucătăriei, apoi în bucătărie. Mirosea înțepător a urină de pisică, se aplecă și privi cercetător sub masă, sub scaune, uita mereu să schimbe furtunul de la butelia de aragaz, aici, în bucătărie, totul era în regulă, butelia devenise pentru el o obsesie, radioul se auzea și mai puternic, făcu un pas, în baie lumina era aprinsă, nu se afla nimeni în baie, robinetele închise, robinetele deveniseră și ele o obsesie, străbătu în fugă prima cameră, nimeni, privi pe balcon, nimeni, în ultima cameră, nimeni.

Se trânti oftând în roșul-putred al unui fotoliu. Altădată și-ar fi cufundat fața în palme, și-ar fi trecut degetele-greblă prin păr, dar acum se mulțumi doar cu oftatul. Odată și odată va trebui să accepte ideea că teama de uitare devenise acută. Nu știa ce să mai creadă despre cele întâmplate, despre sine însuși. Uneori avea impresia că nu el era supus primejdiei de uitare, el plutea pe undeva pe sus și privea ironic spre celălalt, spre pământeanul supus păcatelor, spre cel ce se căuta mereu prin buzunare după chei ori după buletinul de identitate. Totul se întâmpla ca și cum peste memorie începuse să se aștearnă cu încetinitorul praful amneziei și, ori de câte ori programa câte un replay

pentru a studia un stop-cadru, constata că nu putea pătrunde nicidecum dincolo de imagini, în mecanismul propriu-zis al uitării. Era convins că totul exista undeva în subconștient, bine sedimentat, memoria nu se ștergea ca o bandă magnetică pentru a face loc altor informații, lipsea probabil puterea aceea de selectare, de concentrare a atenției și de aducere în prim-plan și la momentul oportun a informației necesare.

Și deodată, parcă anume pentru a-l contrazice, gânduri vechi, de care de atâtea ori încercase să se lepede, țâșniră brusc. Pentru ce spărsese geamul de la bucătărie? Se pare că degeaba. Atâta rău să fie, își spuse. Deși știa că răul era cu mult mai mare decât un geam spart. Toată purtarea Aidei a fost, prin urmare, un joc. Redevenise gelos? Îi părea rău că nu se întâmplase ceea ce el fusese aproape convins că s-a întâmplat? Și ce-or să spună vecinii despre geamul spart? Nu se arătase nici unul în hol, dar îi știa postați în spatele ușilor-tranșee, privind prin vizoarele-periscop cu o curiozitate nici măcar pe un sfert satisfăcută. Poate făcuse bine că nu sunase la nici unul. Sigur făcuse bine. Intenționase la un moment dat să dea telefon după salvare, însă se răzgândise în ultima clipă. Întâi să fie sigur că Aida... Reluând firul întâmplărilor, descoperirea mereu că se purtase copilărește. Croitorul trebuia să măsoare de mai multe ori până să taie o singură dată. Pe dracu, era vorba de sentimente, nu de croitorie, ori de analiză matematică, și dacă acționase sub logica primelor impulsuri o făcuse pentru că era om și orice om, pe lună să fi fost, putea greși. Da, dar nici chiar așa. În această clipă îi venea parcă mai ușor să se autoacuze. Era vorba oare de acea detașare prea puțin necesară fiindcă totul se consumase?

“...cotele apelor Dunării în ziua de doisprezece martie...” Sări în picioare. Își amintise că încă din geamul bucătăriei auzise muzică în apartament. Se îndreptă spre baie, verifică dacă robinetele erau închise. Îl deschise pe cel de apă rece. “S-o fi stricat”, își spuse puțin dezorientat, “când oi fi pornit radioul?”, se strecură înspre bucătărie și acolo constată că robinetul din baie nu era defect, dar nu curgea apa rece. Scotoci prin jur și găsi până la urmă câțiva stropi cu un gust pronunțat de clor într-o cană de ceai fără toartă. “De ce m-oi fi sculat

din fotoliu?”, se întrebă și se întoarse în cameră, nemulțumit de sine, de lipsa apei, de sloiurile de pe Dunăre, pe drum căută o explicație plauzibilă pentru nu mai știa ce și se aruncă pe pat, convins că de acolo se sculase mai înainte.

Pe ce motive îl acuzase Aida că fusese incorect față de ea? Că stătuse de vorbă cu Cleo? Vorbise doar întotdeauna și de toate, fără vreo preferință anume. Nu putea vegeta timp de opt ore în pielea mutului, iar Aida știa de la bun început că el lucrează numai printre femei. De ce trebuia să fie absurdă? Și totuși Aida intuise (ah, ingrată atitudine feminină!) că avea unele sentimente speciale rezervate lui Cleo, dar de ce nu voia să accepte ideea că poți privi o femeie mulțumindu-te cu plăcerea ce ți-o creează vederea unui corp armonios, un păr bogat sau niște ochi adânc-albaștri? S-ar fi mulțumit cu o iubire platonicească? De ce nu? Mînțea. Pe cine voia să mînțea? Că doar era singur în cameră. Singur cu sine însuși.

Își aminti de agenda în care nota tot ceea ce nu trebuia să uite, însă nu-și amintea pe unde o pusese. Oricum, era sigur că astăzi, dacă era marți, trebuia să alerge cu dobermanul șefului cei cincisprezece kilometri, iar mâine sora lui avea program de videotecă și trebuia să-i dădăcească gemenii, să se lase călărit și să facă aport cu băătorul de covoare. Deci două zile în care devenea pentru Aida ca și inexistent.

Fusese penibilă ieșirea Aidei azi-dimineață, pe coridor, chiar în pauză, când fetele ieșiseră stup la o țigară. Era și el cu ele. Și atunci răsărise Aida. Că eu te aștept și tu stai de vorbă cu altele, că... Bineînțeles, era și Cleo în cercul fumătorilor și dacă Aida privea spre el, reproșurile erau mai mult adresate lui Cleo. Fusese obligat să rămână fără replică, să facă stînga-împrejur și să plece urgent din acel loc. Aida se dovedise prea aprinsă și prezența lui în continuare acolo ar fi întărit-o și mai mult. Oare îi explicase vreo dată ce însemna pentru el altruismul? Poate că aici era toată greșeala, poate că Aida l-ar înțelege, dar, din păcate, nu era sigur dacă îi explicase ori nu și, de fapt, după cele întâmplute, socotea că ar fi prea târziu.

De faptul că el cu Aida se aflau în mare dragoste de peste trei ani, știa destulă lume, mulți avînd chiar convingerea că sunt căsătoriți. Că nu ajunseseră în fața ofițerului stării civile era poate vina

amândurora, chit că n-ar recunoaște-o nici în ruptul capului.. Nu că ar fi fost excesiv de mândru, ba chiar nu era de loc, ci pentru că el unul era convins că Aida purta toată vina, ea strâmbând mereu din nas când îi amintea că un amor se termină cu certificatul de căsătorie. Făcuse oare totul pentru a o convinge de binele ce i-l dorea? Nu-și putea da seama.

Își puse perna sub cap, sprijinindu-se de perete. Dimineța se sculase cu o durere surdă în tot corpul. Exact, acuma-și aminti că marți fusese ieri și că febra o făcuse jucându-se de-a calul și călăreții cu gemenii surorii, iar azi, fiind miercuri, trebuia să meargă tot la sora sa pentru a se juca cu gemenii. Nu, ieri făcuse aport cu dobermanul șefului, fiindcă șeful era un om a-ntâia și-i băga mereu câte-o primă și la toate primele primite contribuise la bunăstarea materială a șefului, convins că nu face acte de caritate, ci că aceasta constituia pur și simplu o datorie. De fericirea celor din jur depindea și fericirea lui, o știa prea bine, însă deseori uita de aceste lucruri elementare și o ținea din gafă în gafă, blestemând destinul și-n acele clipe negre, pentru a-și folosi furia împotriva lui însuși, nu i-ar fi ajuns nici un dicționar de mitologie, un calendar creștin, budist ori musulman. Pumnul lui uriaș cădea ca o ghilotină asupra propriului creștet, înăbușind orice tentativă de revoltă, obligându-l să se consume lent în interior, să-și accepte soarta care îi fusese hărăzită, obținând astfel dreptul, de nimeni contestat, de a rămâne și în continuare Teoharie cel înțelept.

Azi-dimineță adormise după ce-l deșteptase ceasul. La serviciu fusese morocănos, nervos. De unde oare se trăgeau nervii Aidei? Întârziase și ea? Oricum în pauză fusese ridicolă.

El era orășean. Get-beget, nu din cei adoptați. Aida era de la sat. Pe Teoharie Napoleon nu-l prea plăceau viitorii socri. Că orășenii ăștia nu prezintă niciodată garanție, că-s cu toții parveniți (Teoharie auzise foarte bine această propoziție) și uită că întâi a fost satul și pe urmă orașul, uită de unde au plecat și o înjură și pe mă-sa, nu mai au nimic sfânt, adică s-au cam pervertit, nu mai au nici vecini, deși stau cu sutele într-un singur bloc, că ei, adică ei, socri, sunt cei care împreună cu alții îi țin pe ăia de la oraș cu pită și cu praz, ei ce mai țin Paștele și Crăciunul și așa mai departe. Oare cum ar striga-o pe Aida

copiii din sat? Lele Aidă? Socrul dăduse cu nuca-n perete în ziua în care-și înscrisese progenitura la starea civilă. Dar, mai bine să nu se mai gândească, ce sens ar avea, numai și numai din pricina soacrei nu erau împreună, el cu Aida.

Fusese penibilă ieșirea Aidei. El stătea pe coridor și-i explica lui Cleo ce era cu altruismul său, că nu putea concepe viața fără acest caracter pozitiv și atunci apăruse Aida. Cleo a trebuit să facă stângamprejur și să plece rapid de acolo, fiindcă Aida era în flăcări. “Ești un, ești un...” Sărmana Aida, nu putuse spune mai mult. Ca și cum ar fi uitat întreg vocabularul. Dar bucuria lui Teoharie (că ea nu reușise să spună mai mult) dură foarte puțin, întrucât bâlbâiala Aidei fusese doar prologul. De azi înainte ferește-te de femei care se bâlbâie când sunt nervoase, își spuse. Părinților Aidei le plăcea orașul și ar fi venit mai de mult dacă orașul nu s-ar fi închis. Fata însă îi ura pe orășeni, ea voia să se întoarcă la țară, doar acolo mai poți respira aer curat, poți vedea un răsărit de soare fără adaos de detergenți și gaze de eșapament, poți iubi pe o saltea umplută cu pănuși de porumb (ghije de cucuruz, vorba soacrei). Pentru ea, Teoharie era un parvenit de orășean, chiar dacă el îi explicase de atâtea ori că părinții lui veniseră de la sat și prin urmare era și el un țaran.

Acum își amintea perfect. Azi-dimineață, din graba de a nu întârzia la servicii, uitase că avea o yală automată și trăsese ușa după el, fără a se asigura de cheie.

Nu cumva și-o pierduse luni, când se jucase cu dobermanul? Oricum, șefu-i un băiat de aur, chiar dacă îl uita la prime, chiar dacă el era cel care dădea mereu de băut și povestea ultimele bancuri. Dar ce mai conta când el, Teoharie Napoleon, demonstra întotdeauna că e săritor, că e băiat fin. Ce mai conta că Aida îi vorbise ieri dimineață așa cum nu-i mai vorbise nimeni până atunci, aruncându-i în obraz fel și fel de invective, printre care chiar și cel de lingușitor, de cățel-ce-linge-mâini, uită-te cum arăți, te-ai îndoit tot făcând la temeneli, mi-e silă de tine, adică de ce să-i fie silă, ce, el știa mai bine ce avea de făcut în viață, de ce se băga ea în viața lui și cu ce drept, ce dacă înregistra casete pentru șeful, nimicule, îi mai strigase ea, toată viața ai

să trăiești ca un nimic și ai să mori tot ca un nimic, ce-i păsa ei dacă el... și la urma urmei, ce...?

Atunci el se enervase, corpul lui uriaș începuse să tremure plin de tensiune, Teoharie, controlează-te, își spuse de câteva ori, asta se numea probabil autosugestie și Teoharie se calmase, dar abia atunci slobozise și câteva balcanisme curente, de făcuse Aida ochii mari și, târziu, după ce-și revenise, îi spusese că ajunge, că nu mai vrea să-l vadă.

Se despărțiseră pe coridor. Zâmbitoarea Cleo îi făcuse semn să n-o ocolească însă el nu o văzuse. Sau nu voise să o vadă. Doisprezece martie. O zi în care poți cunoaște o femeie. El o cunoscuse pe Aida așa cum nu o cunoscuse niciodată.

Ieri se jucase cu dobermanul surorii sale de-a calul și călăreții. Ieri fusese miercuri. Azi șeful îl rugase să-i distreze puțin gemenii. Avea șeful niște băieți tare drăguți. Dar nu ar fi atât de drăguți dacă mama lor n-ar fi sora lui. Cumnatului nu-i plăcea ca dobermanul să se joace cu gemenii, că era purtător de nu-știu-ce-germeni.

La început, când cumnatu-său fusese numit șef, Teoharie Napoleon ar fi vrut să spună acest lucru la toată lumea, dar soră-sa îl sfătuisese să tacă, să nu afle nimeni, că numai așa îi va putea băga prime mari, că împreună puteau reliza lucruri grozave, el, Teoharie, putea câștiga bani mulți și Teoharie își repeta de sute de ori pe zi că trebuie să uite că șeful îi este cumnat, toate promisiunile de la început se îndeplinesc, numai că, vorba soră-sii, Teoharie era unchiul a doi gemeni și gemenii trebuiau să trăiască, și dobermanul trebuia să trăiască, și cumnatul trebuia. Și el trebuia să uite că șeful e cumnat cu el.

Alaltăieri, marți, Aida îl surprinsese cu numita Cleo pe coridor. El îi explica ceva foarte aprins. Aida se făcuse că nu-i vede și trecuse val-vârtej pe lângă ei. Emană prin jur un parfum puternic de gelozie. Multă lume e convinsă că ei sunt căsătoriți. Cleo nu era geloasă. Nu avea părinți. Cleo nu credea că el se va căsători cu Aida.

Când își aminti că o iubea pe Aida, se duse speriat în biroul ei să o caute, cine știe de ce anume era în stare, nu o găsi, unde este

Aida? de unde vrei să știu pe unde umblă? îi spuse șeful ei, o fi fugit cu vreun...

Și atunci se duse speriat la șeful său și-i spuse că are probleme în familie, ce familie? îl întrebă cumnatul, uitase că șef îi era cumnatu-său, azi e marți, să nu uiți că dobermanul... vezi că te-am propus pentru primă, am nevoie de bani, a mai spus șeful, el, Teoharie, era unchiul a doi gemeni frumoși care trebuiau...

Oare nu fusese prea crud gândindu-se că Aidei i se întâmplase ceva rău? Nu ar merita pentru asta o pedeapsă cruntă care să-l lecuiască definitiv de gândurile negre? Cum altfel să se îndeplinească profețiile nașului său de botez, cum să ajungă pe măsura prenumelui ce-l purta dacă el făcea greșeli atât de grave? Oare pe el cum l-ar striga copiii de la țară, cum o să-l strige nepoții săi, gemenii, când vor ști să vorbească? Uica Napoleon? Da, trebuia pedepsit, nu cu cenușă în cap, nu cu genunchii pe coji de nucă, ar fi fost cazne prea copilărești, nu, lui îi trebuia să facă ceva care să-l facă să sufere cumplit, pentru ca, după aceea, purificat, să se înalțe desupra lui însuși. Evident, chiar dacă nu era un tip sentimental, ceea ce nu s-ar fi potrivit nicidecum cu statura-i de baschetbalist, căzuse totuși în melodramă. Trebuia să fie un realist, să aștepte, dacă era cazul, o pedeapsă care să vină din afară și nu din sine. Teoharie Napoleon nu era omul care să aprindă lumânări, să-și dea ochii peste cap uitându-se la icoane, să cumpere bule papale ori să numere mătâni și să dea mărunț din buze. În concluzie, Teoharie Napoleon simțea din toată ființa nevoia unei pedepse. Pentru faptul că uita, pentru că nu era îndeajuns de atent cu cei din jurul lui, pentru că rămânea întotdeauna un om mărunț, aproape invizibil și nu făcea nimic pentru a ieși în evidență, pentru a se face remarcat de către cine trebuia.

Și în acel moment ușa camerei sări în lături și împreună cu curentul de aer înăuntru pătrunse și un val uriaș de apă. Teoharie privi înmărmurit calamitatea, se părea că vine un al doilea potop, a fi sau a nu fi, ar fi existat el dacă Arca lui Noe ar fi pierit în triumphiul Bermudelor? Ar fi vrut să reacționeze, reuși chiar să schițeze o mișcare, dar uită imediat pentru ce voise să se scoale. "Albatrosul" continua să transmită date despre cotele apelor, ce-l interesau pe el

acum cotele apelor, stătea tot așa, sprijinit de pernă și mulțumit că, în sfârșit, după o lună de zile își aminti că pe iubita lui Don Quijote o chema Rosinante. Se auzi un plescăit care-i atrase atenția, pierdu șirul gândurilor dar zări “Albatrosul” scufundându-se elegant în apă. Fotoliile și măsuța pluteau dezordonat prin cameră și, în curând, Teoharie sesiză că patul în care se odihnea plutea și el. încerca să înțeleagă ce anume se petrece, trebuia să ia rapid o hotărâre, apa mai avea jumătate de metru până să ajungă la plafon și apoi să pătrundă până în apartamentul vecinului de deasupra. Or, el voia să trăiască în bună pace cu toți vecinii și atunci avu parte de acea străfulgerare care-i transformă pe oameni în genii. Uitase robinetul din baie deschis. își adună tot curajul de care era în stare și se rostogoli în apă. Cu două mișcări de brațe ajunse până acolo unde era ușa, se scufundă, aici curentul de apă devia spre bucătărie și Teoharie își aminti că geamul de la bucătărie era larg deschis, trebuia să se țină strâns de canatul ușii pentru a nu fi smuls de curent, mai făcu vreo două mișcări și ajunse în baie. Se ridică la suprafață, trase de câteva ori adânc aer în piept, auzi un zgomot ca și cum cineva sorbea cu paiul ultimele picături dintr-un pahar, sesiză alături de el, deasupra căzii de baie, ochiul negru al unui vârtej, apoi se dădu la fund și reuși să închidă robinetul. își amână oftatul de ușurare pentru atunci când se va ridica la suprafață, dădu drumul chiuvetei de care se ancorase și, abia în clipa în care începu o amețitoare mișcare de rotație, își aduse aminte de vârtej, dar era prea târziu. Intră în rezervele ultimei speranțe și mai dădu de două trei ori din brațe, cotele apei din apartament erau acum în scădere vertiginoasă, se spune că în ultimele secunde condamnatul își revede întreaga viață, dar Teoharie Napoleon nu reuși să vadă nimic și dispăru o dată cu acordul ultimelor gălgâituri din cada de baie, convins că oriunde și oricând poate exista un Coventry.

Cel din urmă joker

- Europei îi pute gura, domnilor. Europa nu mai este decât o hoască bătrână căreia îi colcăie păduchii sub perucă. Europa este leprosul de pe care carnea începe să se destrame, să duhnească a hoit și, în curând, din nimfa iubită cândva de taur nu va mai rămâne decât scheletul. Și-atunci, din toată pleava aceasta de scriitori... da, avea dreptate recepționarul de la Palace, nimicurile astea poartă întreaga vină pentru bolile curvești ale hoăștei... nu va mai rămâne nici unul, nici măcar de sămânță.

Ivan Alexeevici amuți. Privi câteva clipe afară, la copacii de pe marginea drumului, apoi la dealurile vinete din depărtare. Amintindu-și brusc de ceva anume, scoase din buzunar o cutiuță nichelată, cu una din cele șase suprafețe plină de găuri. Dintr-alt buzunar trase un pachetel învelit în hârtie de ziar, pe care îl puse pe genunchi. îl desfăcu încet, cu mișcări calculate. Așeză alături cutiuța și ridică, la fel de încet, capacul.

- A venit și pentru tine timpul micului dejun, generale. Scuză meniul, dar dacă azi dimineață îmi aduceau brânză de oaie, jur că ți-o cedam... Apropo, să nu uit. Aseară, cât am lipsit din cameră, am tratat cu prietenul nostru, Mimo, să ne ducă până la linia frontului. Cu puțin noroc ajungem poate și la ceilalți... Recepționarul acela blestemat m-a jignit, generale... Trebuie să-i dovedesc contrariul...

- Las-o baltă, Ivan Alexeevici, interveni Anna Giordani. Este mult prea periculos. Lunetiștii îți vor vedea numai fruntea, nu ce e sub ea. Iar dacă tot vrei să vezi ororile de-aproape, scutește-l măcar pe general.

- Nu, nu, poate asta este ultima lui șansă de a-și aduce aminte, ultima lui reîncarnare. Este, de ce nu, ultimul joker la care-i dă dreptul Cel de Sus... El trebuie să vadă, înțelege?

O frână bruscă îi ridică pe toți în picioare. Toyota înțepeni în curbă, aproape de trunchiul unui copac așezat de-a curmezișul șoselei.

- Ce-i, ce s-a întâmplat? se precipită rusul, cu o mână sprijinindu-se de scaunul din față, iar cu cealaltă încercând să oprească alunecarea pachetelului, a generalului și a cutiutei nichelate.

- Ne-am rătăcit, răspunse laconic șoferul.

Ivan Alexeevici își lipi fruntea de geam, dorind să pătrundă cu privirea dincolo de pădurea crescută până în buza șoselei. I se păru că vede o siluetă sprijinită de trunchiul masiv al unui copac, însă nu era decât o banală scorbură. Amuțiseră și ceilalți, toți cu ochii la omul ce se căznea să întoarcă mașina pe drumul mult prea îngust. Pe scaunul din dreapta șoferului, Mimo își punea cu pipeta picături în nas. În spate, Pavle desfăcuse o hartă rutieră și urmărea ceva cu degetul.

- Degeaba, mormăi Petar. Trebuia să fi cotit la dreapta acolo unde l-am zărit pe polițist. Dar cine ar fi crezut că ăștia au distrus toate indicatoarele.

- Păi... să întrebăm pe careva..., mormăi rusul, vizibil îngrijorat.

- Nu ne va răspunde nimeni, mai cu seamă când vede numărul mașinii, zise Mimo, trăgând puternic aer pe nas. Pe urmă își luă de jos geanta din piele de porc, o deschise și scoase de sub niște cărți un pistol, un "TT" mare, greu, căruia îi verifică întâi încărcătorul, pe urmă siguranța.

Ivan Alexeevici privi întrebător la fețele companionilor.

Armeanul încetase să mestece boțul de chewing gum, italianca începuse să se rujeze, de parcă se pregătea pentru cine știe ce întâlnire, iar Pavle căuta ceva într-o sacoșă dolofană.

În momentul acela motorul tăcu. Liniștea veni cumva dureros pentru timpanele obișnuite ore întregi cu torsul monoton al mașinăriei. De afară se auzi țipătul isteric al unei coțofene.

- Un pic de odihnă nu-i strică nimănui, decretă șoferul, după care deschise portiera, coborî și dispăru în tufele de la marginea pădurii. Îi urmară aproape toți. În microbuz nu mai rămăseseră decât Ivan Alexeevici și italianca.

Rusul înghiți în sec. Pe retină încă îi mai persista imaginea pistolului. Mimo nu-și luase cu el geanta. Arma se afla acolo, sub cărți, iar șoferul uitase la rândul său cheia în contact...

- Unde au plecat? o întrebă pe Anna.
- Să se ușureze, îi răspunde aceasta, zâmbind. Tu nu mergi?
- Eu, eu... dar unde-i... unde-i generalul, mi-a fugit generalul!
- ...ralul...it...ralul! îl îngână ecoul.

Lui Ivan Alexeevici îi dădură lacrimile. Țâșni de pe scaun, trase cu putere de ușa culisantă a microbuzului și se lăsă imediat în genunchi, pe podeaua mașinii.

- Generale, unde ești generale?

Primul reveni Mimo. Urmară, unul după altul Simonian, șoferul și toți ceilalți. Găsind ușa blocată pe dinăuntru se puseră să bată în caroserie cu pumnii.

- Nu deschid până nu-l găsesc pe general! strigă Ivan Alexeevici.

Se târî până aproape de picioarele italienei. Pentru câteva secunde nu văzu decât două gambe delicate și două glezne fine, tuburătoare.

- Doamne, Dumnezeule pravoslavnic, păzește-mă de ispită...

Albeața cărnii se estompă. Rusul regăsi griul covorului cauciucat, mirosind a praf și a transpirație.

Loviturile în tabla caroseriei se întetiră. Se auzi iar țipătul coțofenei. Șoferul înjură ceva de mamă.

- Aici îmi erai... caporale..., ție nici că-ți pasă de gleznelor divine ale strănepotei lui Dante...

De parcă n-ar fi căzut de pe genunchii lui Ivan Alexeevici cu tot cu pachețelul și cutia aceea metalică, șoarecele alb ronțăia liniștit dintr-o coajă de pâine uscată, aproape de pantofii italienei.

*

Toyota își reluă drumul, însă în sens invers, pe acolo pe unde venise. După câteva minute pădurea fu lăsată în urmă. În dreapta, în depărtare, cu vârful ascuns în negură, se găsea muntele Sar.

- încă o moschee nouă! exclamă Anna, arătând cu degetul spre minaretul alb, ce țâșnea ca o săgeată de la poalele unei coline, dintre zecile de case încă neterminate.

Un timp nu se auziră decât obișnuitul tors al motorului și rulajul roților pe asfaltul șoselei.

- Da, domnilor. Individul de la recepția hotelului Palace avea dreptate. Scriitorii au spart această țară, au răscolit întreaga lume, preacurvesc în politică, într-un cuvânt, s-au băgat în rahat până-n gât...

Toyota își reduse viteza. Din față se apropia o coloană de autoturisme cu farurile aprinse.

- Dar ce-i cu steagul acela roșu? se miră Ivan Alexeevici, holbându-se la mașinile ce treceau acum prin dreptul microbuzului.

- O provocare... - bombăni Mimo scoțând pistolul.

- Dar am văzut și o păpușă prinsă de capota unui "Mercedes", interveni Anna.

- E o nuntă... bombăni iar Mimo, punând pistolul înapoi, în geanta din piele de porc.

*

Orașul îi întâmpină cenușiu, mohorât. Vremea se răcise considerabil, iar ploaia mărunță umpluse străzile cu o mângă pământie, alunecoasă. Vântul se chinuia să desprindă de pe ramurile copacilor ultimele frunze ale toamnei. În cartierul de margine prin care pătruseră în localitate părea a fi fost zi de târg. Șoseaua era ticsită de căruțe cu cai, de mașini și motocultivoare trăgând semiremorci pline cu oameni.

Lumea îi privea curioasă, mirată chiar, iar cei ce traversau ulițele alandala nu se sinchiseau să se dea la o parte, nici să se grăbească să ajungă dincolo. O femeie mărunță, în șalvari, rămase înțepenită pe linia întreruptă din mijlocul drumului și-i urmări cu privirea până când Toyota, silită să urce cu roțile din dreapta pe bordură, reuși să o depășească. Șoferul scăpă câteva înjurături încărcate cu semnificații triviale și nu încetă cu bombăneala decât atunci când ajunse aproape de ceea ce se dorea a fi centrul așezării.

Microbuzul se opri în dreptul unui tânăr fercheș, ce număra de zor un teanc de bancnote. Mimo întredeschise portiera.

- Șefule, spune-mi, te rog, unde-i Primăria?

Celălalt îl privi câteva clipe drept în ochi, însă fără a scoate măcar o singură vorbă.

- De Primărie, am întrebat de Primărie, insistă Mimo, deschizând larg portiera.

Tânărul zâmbi scurt, dădu din umeri, în semn că nu știe, vârî teancul de bani în buzunar și o luă din loc.

Toyota opri la câțiva metri mai încolo, lângă un chioșc de ziare, dinaintea căruia un bătrân încovoiat, cu un soi de calotă mică, albă, pe creștet, se căznea să-și aprindă o țigară. Auzind întrebarea lui Mimo, își roti privirea prin jur, trase cu sete un fum, dădu, la fel, din umeri, se întoarse cu spatele și porni agale pe aleea ce se pierdea într-un parc. Mimo așteptă până ce o femeie elegant îmbrăcată, împingând un cărucior pentru gemeni, ajunse lângă mașină. Urmă aceeași întrebare. Dar de data aceasta veni și răspunsul. Primăria se afla chiar peste drum.

- Coborâți, am ajuns, zise Pavle, ușurat. încuie bine portierele, îi șopti șoferului. Cu separatiștii ăștia nu se știe niciodată... Stați, stați pe loc, strigă la grup.

Din stânga se auzeau claxoane de mașini.

- încă o provocare sau încă o nuntă? întrebă Ivan Alexeevici, cu ochii la coloana lungă de autoturisme. Deupra unui Audi negru, aflat în frunte, fâlfâia același steag mare și roșu, cu vultur auriu, bicefal. în Mercedes-ul ce-i urmă Audi-ului, mirii țepeni, cu fețele împietrite. Pe capota albă, o păpușă cât un copil de doi-trei ani, blondă, în rochiță de mătase roz.

- Este cea de-a șasea nuntă pe care o văd astăzi, remarcă italianca.

*

Le deschise un individ înalt, uscățiv, cu o cicatrice roșie pe unul din obraji. Intrară în sala de consiliu a Primăriei răsufând ușurați. La televizorul cocoțat pe un dulap metalic se transmitea un film cu Edy Murphy. Pe peretele opus, o fotografie color a

președintelui republicii. Prin gemul larg deschis se zăreau o parte din oraș, biserica Sf. Nicolae și minaretul unei moschei.

Mimo se așeză greoi pe un scaun din capul mesei, acolo unde se afla telefonul, unicul din încăpere. Știa cu toții că pentru el prima grijă atunci când ajungea în alt loc era să-i dea un telefon soției, care, de groaza războiului, se refugiase împreună cu cei doi copii într-un orașel din nord. Vorbind cu Maria, uriașul Mimo se transforma radical, devenind din războinicul întotdeauna gata de luptă un om bun ca pâinea lui Dumnezeu. Iar după ce termina convorbirea, de fiecare dată la fel de lungă, scotea de prin buzunare o sumedenie de cutii de medicamente și-i cerea gazdei un pahar mare cu apă. Când li se oferea oaspeților cafea, Mimo solicita, invariabil, o ceașcă de ceai.

Pentru Ivan Alexeevici, Mimo era îngerul păzitor al grupului, chiar dacă cele două luni de prizonierat ale acestuia făcuseră din el neom și acum încerca să îndrepte câte ceva din ceea ce se mai putea îndrepta. Dar, de când îi tulburase recepționarul acela de la Palace gândurile, sentimentele sale pentru Mimo deveniseră destul de contradictorii, Mimo dovedindu-se a fi, din punctul de vedere al hotelierului, unul din cei băgați în rahat până în gât. Sunetele stridente ce răzbăteau de afară, din stradă, îi distraseră atenția. Trecea claxonând o altă coloană de mașini.

- A șaptea, spuse Anna ca pentru sine.

Când alaiul de nuntă îi dispăru din raza vizuală, italianca părăsi geamul și se așeză pe scaunul gol de lângă rus.

- Renunță, Ivan Alexeevici.

Simțind privirile tuturor ațintite asupra lui și ghicind că așteptau cu toții un răspuns pe care nu-l știa nici el, acesta își făcu un timp de lucru cu mâinile. Cotrobăi îndelung prin buzunare. În cele din urmă scoase pe masa de sticlă cutiuța nichelată și o deschise.

- Generalul meu, dragă Anna, nu mai are ouă. Pe când îmi umblau anul trecut doctorii prin burtă, în sala de operație - n-aveam pic de vlagă în jumătatea de jos a trupului, anesteziat fiind, nu-i așa - cineva mi-a șoptit că studenții mediciniști mi l-au subtilizat din salon pe sârmanul general, l-au dus în laborator și i-au scos testiculele. Cine a mai văzut general fără ouă, Doamne-Dumnezeule... Dar trebuie să-l

duc, trebuie să simtă mirosul prafului de pușcă, să audă canonada artileriei, să vadă toate grozăviile de pe front... Doar așa își va aduce aminte de viața lui anterioară, când a trimis atâtea suflete la moarte. Nimeni nu ajunge general dacă nu a trimis măcar un om la moarte...

- Lasă-l pe Dumnezeu să-l pedepsească pe general. Pentru tine bietul șoarece nu este decât un biet șoarece.

Rusul își trase scaunul mai aproape de femeie. Puse mâna pe mâna ei.

- Anna, tu nu înțelegi. La început a fost cuvântul. Cuvântul este atotputernic. Eu trebuie să stau de vorbă și cu unii, și cu alții, chiar de va trebui să trec zilnic de la unii la alții.

- Iar vrei să salvezi lumea, Ivan Alexeevici? spuse Mimo, cu ochii la imaginile de pe ecranul televizorului.

- N-am să renunț acum, continuă, fără a lua în seamă ironia uriașului - după ce am străbătut atâtea mii de kilometri. Îi cunosc și pe unii, și pe alții. Mă cunosc foarte bine și unii, și alții. I-am vizitat de atâtea ori înainte de războiul ăsta blestemat, care o dată și o dată va trebui să se termine, nu-i așa?

- Tu hotărăști dacă trebuie sau nu să mergi, Ivan Alexeevici.

- Cât despre general, cred că ai dreptate. Poate nu este decât ceea ce este: un biet șoarece alb. Dar știi de ce-l port mereu cu mine? Să am întotdeauna un termen de comparație, să-l privesc și să-mi spun: de există reîncarnare, Ivan Alexeevici, ai grijă pentru faptele tale. Fiindcă, de vor fi sub măsura pe care singur Dumnezeu ți-a dat-o, singur Dumnezeu îți va trimite după moarte-ți sufletul în trupul unui biet șoarece. Și - continuă el, aproape de urechea italienei - mă simt groaznic de vinovat pentru oușoarele lui. Eu i-am convins, pe studenții aceia că sârmanul animal poartă în sine sufletul unui general. Când m-am întors în salon, mi-au spus că sufletul generalului va muri o dată cu șoarecele, acesta nemaiputând procrea. Bieții copii...

Mimo trânti receptorul în furcă. Portarul își vârî capul pe ușă, speriat.

- Nu avem ton de câteva zile. Zice-se c-au ars ceva circuite în centrală.

Din stradă răzbătu un huruit specific de tanc. Anna fugi curioasă la fereastră, lângă Simonian. Matahala de oțel trecu în viteză prin dreptul Primăriei.

- Asta ce mai este? întrebă Ivan Alexeevici, apărut în spatele Annei.

- O aspirină universală - mormăi Pavle.

- Ce aspirină? se miră Simonian.

- Alungă absolut orice dureri de căpățână. Dacă steagurile acelea roșii, cu vultur de aur pe ele, îi ațâță pe unii și-i sperie pe alții, tancul îi potolește pe primii și-i liniștește pe cei din urmă.

*

Într-un târziu apăru și primarul, pe care omul trimis să-l caute îl găsisese abia după trei ore. Era un individ mărunțel, jovial, cu fața aproape în întregime acoperită de o barbă neagră, deasă. Pomenind de câteva ori de președintele republicii, de hârâiala cu separatiștii și de confiscarea, într-o singură acțiune, a treizeci și șase de stații de radio-emisie clandestine, sfârși prin a-i invita la barul Micul Paris, unde erau, de altfel, așteptați de însuși patronul, nerăbdător să facă cinste.

Părăsirea Primăria gălăgioși, oarecum înviorați de ideea că aveau să și mănânce. Afară se întunecase. Ploaia continua să cearnă mărunț. Pe trotuar se formaseră ochiuri de apă, ochiuri pe care trecătorii le ocoleau cu grijă.

- Multă lume la ora asta pe stradă, remarcă Mimo. Dar unde va fi întâlnirea noastră, dacă nu cumva este secret?

- Este într-un fel și secret - răspunse primarul, însă vorbele sale fură prea confuze pentru ca să priceapă și însoțitorii ceva.

Micul Paris îi privea de la înălțimea câtorva trepte albe. Terasa, adăpostită sub niște bolți uriașe, era ticsită. Atraseră de îndată atenția celor de la mese. Discuțiile și râsetele încetară brusc. Zeci de priviri urmăreau cu atenție mișcările noilor veniți. Primarul dădu mâna cu câțiva din cei mai aproape de culoar și atmosfera se destinse întrucâtva.

Murmurul vocilor încetă și în clipa în care pășiră în bar.

- Nu vă temeți, mormăi șeful urbei.

Cei din grup îl urmau nedumeriți. Nu știau dacă li se adresase lor sau oamenilor de pe la mese.

La difuzoare cânta Edith Piaff.

Anunțat de sosirea lor, apăru și patronul barului. Îi conduse la o masă lungă, așezată într-un colț. Încet-încet, cei din încăpere își reluară discuțiile.

- Doresc pentru prietenul meu, generalul, o bucățică de brânză de oaie, îi spuse Ivan Alexeevici chelnerului venit să ia comanda. Apoi scoase din buzunar cutiuța nichelată.

Celălalt rămase o clipă înțepenit, privind surprins la șoarecele alb ce tocmai sărise afară din ciudata lui colivie de buzunar și amușina scrumiera, apoi în jur, la oamenii de pe la mese. Se duse și-i șopti ceva la ureche patronului. Acesta se uită la oaspeți zâmbitor, după care își desfăcu larg brațele și dădu din umeri.

*

Porția uriașă de pizza le potoli până la urmă foamea. Generalul primise o bucățică de brânză de oaie, dar, spre marea decepție a lui Ivan Alexeevici, sarea din ea îi tăie pofta de mâncare. Țuica mânăstirească le dezlegase tuturor limbile, iar chelnerul, ce continua să afișeze aceeași seriozitate chinuită, se tot învârtea pe lângă grup, atent la orice semn, la orice "băiete". Mimo, cu geanta pe masă, alături de o cană cu ceai, povestea grozăvii de pe frontul din nord, de zilele sale de închisoare, de bătăile luate și dinții făcuți zob, de eliberarea lui făcută la intervențiile susținute ale comunității internaționale, de cei douăzeci de ani de condamnare în contumacie cu care-l cadorisiseră autoritățile din zona ocupată.

Așezat din întâmplare cu fața spre ușă, Ivan Alexeevici era însă total absorbit de ceea ce se petrecea afară, pe terasă. Nu auzea nici vorbăria lui Mimo, chiar dacă multe din afirmațiile acestuia erau, în general, bine documentate și le aprecia ca atare, nici la discuțiile aprinse dintre Anna Giordani și Simonian despre condiția artistului într-o societate pusă pe războaie și căpătuială. Chiar dacă se întorcea spre comenseni atunci când aceștia ciocneau paharele, gândurile sale

rămâneau tot departe. La un moment dat, Anna Giordani îl înghionti cu cotul și rusul o privi nedumerit, afișând un zâmbet de circumstanță. Dădu grăbit peste cap paharul cu țuică, după care privirea îi zbură iar spre cei de la intrare.

Zări la un moment dat un individ cu un pistol-mitralieră la piept. Nu apucase să vadă nici fața omului, nici cu ce fel de haine era îmbrăcat. Pe retină îi rămăsese doar imaginea armei: scurtă, neagră, cu pat rabatabil. Asta se întâmplase imediat după ce se așezase el la masă. De atunci, însă, omul cu armă nu mai apăruse.

Dinspre terasă se auzi un scaun lovindu-se cu spătarul de pardoseala de marmură. Ivan Alexeevici tresări. De la una dintre mesele de afară, care i se afla în raza vizuală, doi bărbați se ridicară brusc în picioare. Urmă o tăcere stânjenitoare în întreg localul. Sparseră liniștea doar clinchetul unor pahare la tejghea și vocea răscolitoare a lui Edith Piaff. Apoi un hohot de râs puternic, bărbătesc, acoperi până și vocea “Vrăbiuței” de la difuzoarele din bar.

- Ivan Alexeevici, dar nu te mai recunosc, murmură Anna la urechea rusului. De când am venit tu taci întruna.

El nu se întoarse. Puse doar palma pe brațul femeii. Italianca privi la rându-i spre terasă. Sprijinit de cadrul metalic, în ușă stătea individul cu pistolul-mitralieră pe care-l zărise cu câțva timp înainte; era un polițist fără caschetă, cu o vestă antiglonț ce-i dădea un aspect bizar. Stătea pur și simplu încrămențit în ușă și privea fix la masa lor. Se auzi un piuit pătrunzător. Fără a-și desprinde privirea de la masa străinilor, polițistul își apropie un walkie-talkie de ureche.

- Să-ți intre bine în cap, Ivan Alexeevici, zise Pavle, separatiștii își au cafenelele lor, unde nu calcă nici unul de-ai noștri. Noi avem cafenelele noastre unde nu calcă nici unul de-ai lor. În puținele cazuri care au fost, curioșii, ai lor sau ai noștri, au ajuns în cel mai bun caz la spital.

*

Lipsit de obișnuitul costum negru, cămașă albă și papion roșu, dar cu o barbă de câteva zile, chelnerul continua cu același zel să ia comenzile și să debaraseze masa de paharele și sticlele goale de Coca Cola. Persoane elegant îmbrăcate apăreau iscoditoare în bar, își încetineau pașii în dreptul grupului de străini, după care dispăreau în spatele draperiei de sub placa pe care scria “Spre toaletă”.

La început, Ivan Alexeevici nu luă asta în seamă. Era absolut normal ca oamenii să aibă nevoi trupești. Dar când ajunse la concluzia că mulți intraseră, dar de ieșit ieșiseră abia câțiva, îi destăinui aceasta și Annei. Numai că râsul femeii îl făcu să-și simtă obrazii în flăcări. Trecând peste penibilul situației și măcinat de curiozitate, se sculă de la masă. Auzi în urma sa un “unde mergi” mirat, însă nu renunță. Se îndreptă prudent spre draperia înflorată. O dădu într-o parte cu o mișcare iute și pătrunse în partea cealaltă, în coridorul în care plutea un miros aspru, de dezinfectant.

Zări chiar în față o tejghea lungă și... Se opri brusc. Se opri și celălalt... Nu era decât propria imagine în oglinda de la garderobă. Coti la stânga. Doar prezența de spirit îl ajută să nu se oprească din nou. Înspre el veneau doi polițiști îmbrăcați și înarmați aidoma celui de afară. Nu-l întrebă nimic. Trecură pe lângă el tăcuți, lăsând în urmă un miros de fum de țigări de duzină.

*

Când dădu să iasă, se întâlni nas în nas cu Pavle.

- Haide, rusule, să mergem!

Chiar dacă ochii lui Pavle scânteiau, iar gura îi duhnea a țuică, apelativul acestuia îl surprinse.

- Generalul! - exclamă, surprins că de la masa din colț se sculaseră cu toții și se îndreptau către “toaletă”.

Șoarecele rămăsese uitat printre paharele goale, alături de căsuța lui strălucitoare. Chelnerul tocmai se așezase pe un scaun, își sprijinise bărbia de brațe și se uita curios la animal. În viața lui nu mai văzuse un șoarece alb. Și încă unul atât de mare.

Ivan Alexeevici smulse precipitat cutia, apoi pe general. Introduse cutia într-un buzunar al sacoului, iar animalul, într-altul. Pentru a-i ajunge din urmă pe ceilalți fu nevoit să alerge. Abia atunci dezlegă misterul dispariției acelor care tot intraseră la “toaletă” și nu ieșiseră. Coridorul “toaletelor” dădea într-o sală de spectacole.

Primarul îi conduse pe scenă, dinaintea unui șir de scaune puse în semicerc. Se așezară, orbiți de lumina a patru reflectoare puternice. Sala era aproape plină și Ivan Alexeevici regăsi câteva din chipurile ce defilaseră curioase prin bar. Privi spre ultimele rânduri, acolo unde fețele deveneau deja neclare. La un moment dat îi dădură lacrimile din cauza luminii, dar nu renunță.

În fundul sălii zări trei oameni cu armele agățate la piept. De pe scenă nu putea să vadă dacă erau aceiași ori cu totul alții.

- ...am onoarea de a vă prezenta în această seară și... în contextul actual... câțiva poeți de renume din...

Vocea primarului îi readuse lui Ivan Alexeevici gândurile dinaintea reflectoarelor. Dar numai pentru puțin timp. Fiindcă privirea îi scăpă iar la fețele împietrite din sală, la oamenii care îi măsurau cu tot atâta curiozitate. În minte îi apărură imaginea confuză a recepționarului de la hotel. De-ar fi acesta prezent aici, gândi, poate și-ar schimba întrucâtva părerea. Sau... nu, recepționarul avea perfectă dreptate...

Dar... generalul... își introduse iute mâna în buzunar. Găsi doar cutia goală, fără capac. Șoarecele fugise. Uite-l... chiar la marginea scenei! Doamna blondă, din rândul întâi l-a observat.

Se auzi un țipăt puternic. Apoi încă unul.

-Generalul! strigă Ivan Alexeevici și se repezi să-l prindă. Însă șoarecele, speriat de mișcare, căzu în sală.

Două doamne săriră de pe scaun țipând. Ca o reacție în lanț, începură să țipe și femeile care nici măcar nu știau ce anume se petrecea în rândurile din față. Cei din rândurile din urmă se buluciră spre ușă.

Răsună un foc de armă.

- Nu e nici o primejdie! urlă unul dintre polițiști, gesticulând.

Nu-l ascultă nimeni. Cei de pe la mijlocul rândurilor săreau îngroziți peste scaune, se împingeau, se călcau în picioare. Panica era generală, nu mai ținea cont de nimeni și de nimic. Se îngrămădiră spre ieșire până și cei de pe scenă, în frunte cu primarul. În câteva minute, sala rămase aproape goală...

*

- Atât a mai scăpat din bietul general, murmură Ivan Alexeevici ridicându-se dintre cele două șiruri de scaune. De coada albă pe care o ținea între degete atârna o bucată de carne diformă, însângerată.

- Mâinile sus! răzni cineva.

- A fost ultima lui șansă de a ajunge pe front. Și-a jucat până și ultimul joker, spuse Ivan Alexeevici și, fără a lua în seamă țevile pistoalelor-mitralieră, se îndreptă, cu ochii înlăcrimați, înspre ieșire.

O aspirină pentru Emily Bronte

Plouase.

Stăteau în balcon și se uitau muți la florile din ghivece. Atunci se auzi un bufnet surd. “Ce, încă mai tună?” întrebă el, parcă dezamăgit. Se apropie de geam și privi în sus, la norii ce se roteau deasupra lor. Jos, într-unul din garajele blocului de vizavi, o mașină întoarsă într-o rână. “S-a oprit”, zise ea. Apoi smulse un fir de iarbă răsărit cine știe cum lângă cactusul proaspăt sădit. Printr-o fereastră larg deschisă năvăli-ră cu furie acorduri muzicale. “Iar a pus placa aia”, mormăi bărbatul.

Când ploua, le plăcea să stea în balcon, acolo, la ultimul etaj, și să numere picăturile de ploaie. Să vadă cum fug câte unii, surprinși fără umbrele. Stăteau cu nasurile lipite de sticla încă fierbinte (balcon închis, așa-l și vruseră) și-și aminteau de toate ploile și de toate furtunile pe care le-au trăit și care i-au surprins la rândul-le, de s-au uitat și alții la ei, bucurându-se de adăpost, așa cum s-au uitat și ei acum, până turnase cu găleata.

Dinspre garaje răzbătu zgomot de tablă lovită cu ciocanul. Zidurile clădirilor înalte, de beton, repetau mecanic, iritant, fiecare sunet. Bărbatul își trecu palma peste cerceveaua metalică și șterse câțiva stropi de apă. Lângă pânțele Daciei culcate pe o parte ardea o flacăra albăstruie, oxiacetilenică. Prin curte plutea, sufocant, miros de carbid.

“Ți-am spus că Fane n-o să aibe destui nervi cu Ioana. De fapt, ai văzut, era o ființă imposibilă.” De undeva țipă un copil și bărbatul scormoni iar cu privirea prin hăul de sub ei. Pe asfaltul ce începuse să se aburească, două fete cu codițe desenaseră niște dreptunghiuri și se jucau “de-a școala”. “Tu n-ascuți”, se întoarse el dojenitor. “Ba, ascult”, zise femeia.

Un timp nu se mai auziră decât loviturile de ciocan și un motor accelerat la maximum. “Iar și-au făcut cuib sub geamul de la baie”, vorbi el, urmărind țopăiala bezmetică a unei perechi de vrăbii pe tabla

sub care se zăreau discret câteva fire de paie și câlți de bumbac. “I-am spus: mă, Fane, lasă, ai tot timpul să te-nsori. Nu, că ei se iubesc și că părinții Ioanei o să le cumpere imediat apartament și mașină, că au cazan de țuică și nu mai știi ce...”

Se întoarse iarăși către femeie și o surprinse ștergând cu o pensulă de pictură praful de pe cactuși. Pe măsuta de melamină, radiocasetofonul, o pereche de căști audio și o carte din “Colecția romanului de dragoste”, cu titlul întors de-a-ndoaselea. “E...mi...ly...” silabisi el, apoi, parcă deodată obosit, se roti iar spre curtea plină de copii, de zgomote și de mașini. Fetițele cu codițe se jucau “de-a școala”, doi puști loveau o minge de ușile de tablă ale unui garaj, sudorul de lângă pânțelece acela negru de Dacie bătea zgura. La un geam înfloriseră pânzeturile unor plapume și unor albituri de așternut.

“Le-au cumpărat și apartament, și mașină”, reluă. “Un timp a fost bine. Însă Ioana a început să facă riduri. A devenit acră. Și melița într-una... Cum dracu putea melița atât? Eu cred că muierile astea-s bolnave... Fir-ai tu să fii!” Unul din grămada de copii din curte pocnise cu carbid și detunătura, ce-l luase prin surprindere, făcuse geamurile să zdrăngăne. “Va trebui totuși să punem chit, i-auzi cum se cutremură. Știi, nici Fane n-a fost ușă de biserică. Însă putea să fi văzut încă de la început că Ioana, fiind mai bătrână decât el, avea deja laba găștii pe la ochi și că în scurtă vreme, din păunoșenia și din bățoșenia ei de femeie bine n-or să rămână decât ridurile și năravul: melița. Nu-l mai interesa nici apartamentul, nici mașina. Îi stăteau în gât. Laolaltă cu Ioana. Soață cu zurgălăi... Așa a început. A întârziat azi, a întârziat mâine... Asta n-are decât un singur disc și-l întoarce când pe o parte, când pe alta...”

Își aținti privirea spre fereastra prin care se auzea refrenul unei melodii de muzică ce se vroia populară, încercând să vadă picapul, discul acela ce-l scotea deja din sărite și persoana în stare să-și maltrateze timpanele cu cântece de birt. “Poate-i o casetă, că ăia de la Electrecord nu înregistrează asemenea tâmpenii”, concluzionă, întors pentru o clipă către nevastă. De fapt, se întorsese să afle dacă-i acolo și nicidecum pentru ca să vadă ce anume face. Gândul că ei doi se înțeleg de minune îi furnică plăcut coastele și omoplații și el simți o

presiune ciudată în gât, în piept, în cap. “N-am mai întâlnit o femeie care să dea atâta din gură ca Ioana asta. Când mergeam la ei, în cinci minute aflam toate bârfele din cartier. Pe urmă pornea să mi se plângă de Fane. Că Fane bea ca unul din ăia, că nu vorbește cu ea zile-ntregi, că patul lor din dormitor stă neatins, că a auzit ea cum că el umblă după cai verzi pe pereți și după fuste scurte...”

Un claxon scurt îi fulgeră dureros prin creier. Pentru o clipă îi trecu pe dinaintea ochilor ceva ca o aripă neagră și aproape că ridică palma să o alunge, să se apere. Se uită din nou în curte. Cineva dintr-un Trabant ocăra copiii, dând din mâini ca un epileptic. Sudorul bătea toba în tabla încă roșie de căldură. Un bărbat într-un șort galben, mătășos, își spăla bicicleta. Fetițele se certau pentru o piatră oprită chiar pe linia de cretă.

“După ploaia asta, totul parcă râde”, observă bărbatul, nu fără o ușoară urmă de satisfacție în glas, urmărind cum se destramă norii pe cer, cum se învălmășesc din nou în zbor, plutind impasibili mai departe, în voia unui vânt secat de putere. “M-am dus într-o zi pe la ei, că m-a chemat Fane să-l ajut într-o problemă, și i-am găsit pe amândoi mânioși, aprinși la față, cu privirile tăioase, de parcă în secunda aceea eu i-aș fi oprit dintr-o încăierare. Fane a dat din umeri, ca un țânc neputincios, m-a privit lung, cu subânțeles, nu trebuia s-o fi făcut, eu înțelesesem prea bine totul, și mi-a spus să trec altă dată, că acum era Ioana acasă. Nu m-am supărat, eu nu pot să mă supăr pe Fane... Când naiba o să termine și ăsta cu sudura lui... Da, așa a fost cu ei.”

O nouă bubuitură zgâlțâi sticlele prinse prost în cadrele de metal. Amânase deja de prea multe ori să finalizeze balconul și acum îi era ciudă pe sine. Vrăbiile de pe pervazul de tablă zincată zburară speriate.

“N-aș fi crezut că Ioana e-n stare să-și înșele bărbatul. Mai târziu mi-am dat seama că toate poveștile ei erau doar praf în ochii lumii. Fane este un băiat de treabă, prea de treabă ca să înșele el pe cineva... A prins-o. Știi, a prins-o cu ăla cu care se-ncurcase ea. Un pierde-vară, un nepricopsit care le mânca banii la amândoi. De fapt, nu părea mai frumos decât Ioana... Săracu' Fane, acum bea, tot timpul bea. îmi spăl amarul, mi-a șoptit odată.”

Vocea i se stinse și ultimele cuvinte se pierdură în gâtlee. îi părea rău de Fane. Ținea foarte mult la el. Un nou claxon. “~sta e Georgică, își cheamă nevasta. I-e greu să urce după ea... Auzi, m-am întâlnit azi cu Fane. Iar a avut o criză de stomac. I-am tot repetat să nu bea, că nu-i face bine... Știi, m-a cuprins deodată mila pentru el. Nu e drept ca un om așa de bun să sufere atât. Și pentru ce, pentru una ca Ioana. Eu unul aș fi murit lângă ea. Ori n-aș fi stat nici o clipă împreună cu ea. Moară stricată... Dumnezeule, dar ființa asta nu mai poate avea nici un fel de altă muzică?”

În curtea cu mașini, copiii începuseră să se joace de-a v-ați ascunselea, fără să le pese de sudor (sau de mecanicul-auto?), de bărbatul chel care-i privea mânios de la balconul de la etajul patru, de fetițele cu codițe și păpuși.

“Suferea cumplit, săracu'. Cineva i-a adus nu știu ce fel de medicamente... Nu mai stau împreună. La dat afară. Cum pot fi unii oameni, nu pot să-mi dau seama nici în ruptul capului. La ce i-au fost bune apartamentul și mașina și cazanul cu țuică al socrilor, care i-a nenorocit și sănătatea?”

Sudorul (sau poate tinichigiul) îndrepta cu ciocanul una din aripile din spate ale mașinii întoarse cu burta în sus. Un prunc țipa din rărunchi.

“Ce vrei să fi făcut?... Să-l fi lăsat în stradă, ca pe ultimul om din lume?... Fane mi-e frate, nu? I-am spus să vină să stea la noi... Ne-om înghesui cumva...” Se întoarse încet, cumva cu teamă că va auzi vreun protest din partea femeii, însă aceasta, scufundându-se în scaunul de plajă, cu căștile audio pe urechi, adormise cu La răscruce de vânturi pe piept. Pe masa de melamină, radiocasetofonul și cutia unei casete cu Sonate pentru vioară și pian de Beethoven.

Pasiențe la marginea lumii

Vameșul înjură ceva de mamă, apoi, cătrănit, intră în cancelarie și lipi nervos ștampila de filele pașapoartelor. Apa de ploaie se scurgea impasibilă prin burlanul de tablă al vamei, se prelingea de pe caroseria mașinii pe caldarâmul cenușiu și se pierdea undeva într-un șanț înecat în iarbă. Un băiat cu pistrui, cu ochii bulbucăți, cu o grimasă idioată pe chip, urmărea mișcările a ceva nevăzut. Se auzeau numai picăturile mărunte lovindu-se în țiglele ondulate ale acoperișului. Și câteodată, doar câteodată, croncănitul stingher al unei ciori invizibile.

În partea cealaltă a zonei nimănu, sub ciuperca albă-roșie, un soldat uitat în poziție de drepti, cu foaia de cort aruncată peste spate, cu frigul insinuându-i-se prin oase. Pușca îi atârna moartă de umăr. Privirea și-o pierduse printre scaieții din buza drumului. Amintindu-și parcă de realitate, își ridică, înspre satul strivit de nori, gândurile-i fugiră unde-va la un sat poate ca și acesta, doar cu altfel de biserică și, într-un sfârșit, oftă greu, încruntându-se. Pe urmă își lipi mâna de țeasta unei mâțe ascunse în veston, cu capul ițindu-se printre nasturii de metal, o mângâie apăsător, pisica mieună, mai mult se făcu a mieuna, fiindcă din gura deschisă nu ieși decât un sunet anemic, neconvingător. În cele din urmă o scoase de la sân și o aruncă jos, lângă ciupercă, în iarba udă. Animalul se scutură, se dezmeteci, privi în jur, după care se pierdu grăbit printre mărcini.

Mașina cu băiatul cel pistruiat o luă din loc tușind și lăsând în spate un fum negru, înecăcios.

Vameșul înjură ceva de neînțeles, coborând bariera vărgată în furca de dincolo de drum și când se asigură că în partea opusă e liniște, intră în vamă și se așează greoi pe scaun. Colegul său dormea dus, întins pe patul de campanie, cu gura întredeschisă. Preț de câteva minute îi urmări mișcările burții masive, parcă nefirești, palpitațiile nărilor pline de păr, zvâcnirile sub impulsul cine știe căror vise. Porni să bată darabana în tăblia mesei, iritat de ploaia ce nu mai contenea,

de indiferența colegului, de ciripitul enervant al unei perechii de vrăbii.

Își scoase pantofii chinuit, cu vârful unuia împingând partea de dinapoi a celuilalt. De sub masă începu să se înalțe un miros neplăcut de țesătură îmbibată cu sudoare. Își sprijini tălpile de fețele încălțărilor până le turti de tot. Apoi, ca și când și-ar fi amintit ceva deosebit de important, sări în picioare, înșfăcă de pe masă un binoclu de teatru, îl duse la ochi și porni să scruteze câmpul de dincolo de sticla coșmeliei. De o parte a graniței, un lan de porumb cu tuleiul îngălbenit. De cealaltă, despărțită de primul printr-o fâșie de pământ gălbui, un lan cu o cultură incertă, înăbușată de buruieni, pe alocuri pătată cu ochiuri de apă tubure și smocuri de pipirig.

Nu găsi nimic. Se reazează bombănind aiurea. (Burduhănosul, zis și Nero, nimeni nu aflase de ce fusese poreclit astfel și nici el nu spusese nimănui vreodată, continuă să zacă în pat ca mort, iar dacă n-ar fi fost mișcarea aceea a burții, însoțită de un șuier ciudat de slab, s-ar fi putut crede că e mort.) Apoi se ridică brusc în picioare, aducându-și parcă aminte de ceva foarte important, luă din cuier o geantă de piele, o desfăcu, scoase de acolo un binoclu greu, militar, după care se apropie de fereastră și-l duse la ochi.

Semnul desenat pe lentilă se plimbă încet peste câmpul îmbibat de apă, deasupra mușuroaielor din cultura aceea confuză, peste fâșia unde nu apuca să se prindă nici măcar o iarbă, fiindcă pământul era mereu discuit și grăpat pentru a se putea lua amprentele oricărei treceri de frontieră, iar când ajunse la porumbul din teritoriul lui, văzu niște vrăbii rupându-și ciocurile în știuleții aproape copti. Baleie în final cerul și, negăsind nimic, puse binoclul înapoi, în tașca lui de piele și-l agăță în cuier.

Nero se întoarse într-o rână, în scârțâitul metalic al patului. Oftă o dată profund. Coșmelia se umplu parcă de zgomote și mișcări. Însă amuți de îndată totul. Nu se mai auzi decât picuratul stingher al stropilor ce se loveau de pervazul de tablă.

Un timp gândurile-i rătăciră fragmentat prin creier. Era obosit de plictiseala ce-l chinuia de ani de zile în acest loc uitat de lume, de Dumnezeu și de vameșul-șef. Începuse chiar să țină un jurnal, dar

treceau luni întregi fără să se întâmple un lucru deosebit. Luni de zile scrisese pe filele aceluia caiet dictando de o sută de file “încă o zi moartă”.

- Dormi? își întrebă colegul, uitându-se cu coada ochiului la cărțile rămase în formație de pasiență. Nero avea o manie: aceea de a-și da mereu în cărți. Când se plictisea, asta ca prin minune, propunea câte o partidă de “șaiszeci și șase” și atunci juca până se auzea afară claxonul timid al vreunuia de “dincolo”, fericit că a reușit să pornească înspre alte zări. Dacă Nero nu se afla în câștig, cel de afară avea toate șansele să-și mănânce buzele și unghiile. Fiindcă Nero insista întotdeauna să ajungă în avantaj, să triumfe când balanța se înclina în favoarea sa. Ca să-i ia apoi pe toți în zefleMEA. Suflând ca o găscă îndopată.

Însă acum Nero dormea, visând poate câmpuri cu maci, cu troițe, june înfocate cu sâni tari, ape nesfârșite sau zboruri peste case și stâlpi de telegraf.

- Oh, exclamă, sărind în picioare, cu ochii deodată holbați, urmărind ceva dincolo de geamul coșmeliei, dincolo de fâșia gălbuie de pământ.

Întinse mâna după geanta de piele de porc, îi desfăcu închizătoarea, pocnetul acesteia îl făcu să tresară, iar în cele din urmă scoase din nou binoclul. îl înghionti pe Nero, burduhănosul se foi horcăind, întrebând “ce-i”?, dar, neprimind nici un răspuns, se înapoie grăbit în somnu-i dulce.

- Punem pariu că n-o să-l prindă! zise.

Rămase așa, cu binoclul la ochi, minute întregi, minute întregi apăsă pâlniile de ebonită de sprâncene, până simți că nu mai are în brațe nici o picătură de sânge, iar de mai stă mult așa, acestea or să i se desprindă de trup și or să-i cadă. Se așeză pe scaun, sprijinindu-și coatele de masă. La un moment dat câmpul, cu tot cu mlaștinile, cu zona nimănu, cu lanul de porumb, începu să se îndepărteze, să se piardă în ceață, amestecându-se cu cerul, cu cenușii norilor. Fu nevoit să-și frece bine ochii, până simți durere în globi, apoi, când privirea i se limpezi, duse încă o dată binoclul în sus.

- S-a pitit acum. Da-ți garantez că n-o să-l prindă.

Simțind că celălalt continuă să doarmă, îl mai înghionti încă o dată, cu mai mult năduf. Colegul își ridică pentru o secundă pleoapele, se holbă zăpăcit și murmură un “ce-i, mă?” horcăit, scăpat din străfundul pieptului.

- îți spun eu că n-o să-l prindă.

- Ia mai dă-l dracului! E tâmpit și o să pună laba pe el.

Nero se întoarse cu fața la perete. Impasibil. Celălalt continuă să se uite prin oculare, plimbând cruculița punctată în mijlocul lentilelor când la soldatul de sub ciupercă, ciudat de nemișcat, când la porumb, la ierburile murate de atâta ploaie.

- Dacă scapă dincoace, în lanul nostru, n-o să-l mai prindă în veci. Pariez pe ce vrei tu.

Numai că Nero nu parie. El dormea sforăind. N-ar fi pariat nici treaz. Să nu câștige. Soldatul își coborâse arma de pe umăr și acum o ținea în mâini.

Vameșul își întinse brațul drept, mișcându-și degetele, făcându-și palma pumn.

Poate că victima o să-și dea seama că este urmărită.

Se uită înfuriat la burduhănosul din patul de campanie. își zise că nu i-a plăcut niciodată acest individ și chiar gândi că ar fi bine să-i ceară vameșului-șef să fie mutat altundeva. Dar ceea ce se întâmpla de cealaltă parte, dincolo de lentilele binoclului și de fâșia ce separa cele două țări, îl făcu să nu se mai chinuie cu imaginea buhăită a prietenului său. îi venea parcă să strige, să se sperie de strigătul lui și urmărit și urmăritor, să împiedice un lucru pentru el oribil. își duse palma la frunte și șterse câteva broboane de sudoare. O sudoare neplăcută, rece. Poate ar avea de ales: a lăsa totul dracului, vorba ăluilalt, ori să iasă din vamă și să strige cât îl țin puterile, doar așa, fiindcă i-a venit lui să strige, vama vecinilor e departe și nu l-ar auzi decât soldatul de sub ciupercă, ori, a treia variantă, să continue să-și exerseze nervii la scene dure, pregătindu-se pentru Legiunea Străină, loc în care nu va ajunge niciodată.

- Oh!

Se uită iar la soldat, îi studie trăsăturile feței, poate-poate îi observă vreo urmă de repulsie. Acesta privea și el într-acolo, înspre jocul acela.

Își întoarse capul spre Nero; îl ura acum mai mult ca oricând. Fiindcă avea dreptate? Fiindcă spusese că urmăritul va fi prins? De unde putea ști el, e clar că acuma doarme, ce anume se petrece la câteva sute de metri mai încolo, afară, în ploaia cenușie, monotonă?

Își duse mâna la inimă. Nu sesiză totuși nimic anormal în bătăile abia perceptibile. Și totuși, își simțea gâtul apăsător de ceva ca două degete înfipite în beregată. Își mută greutatea de pe un picior pe celălalt. Apoi reveni pe primul. Își șterse din nou fruntea de transpirație. Era aproape convins că ar fi pierdut pariul. Vrăbiile de pe acoperiș se certau iarăși, nepăsătoare și nepăsarea aceasta a lor, a lui Nero, îl enervă. Își dădea seama că un lucru este foarte limpede. Lumea își va continua existența indiferent de ceea ce se va întâmpla între urmărit și urmăritor.

- Oh, câtă barbarie la animalele astea! exclamă îngrețoșat, lăsând jos binoclul și lepădându-l pe masă.

Apoi se scotoci prin buzunare, scoase o bucățică de cretă și trase o linie pe tocul ușii. Lângă alte linii.

După un timp.

Afară, dincolo de zona nimănui, sub ciuperca albă-roșie, soldatul își pune pușca pe umăr. Pe urmă se apleacă, ia de jos pisica, aceeași, doar că mai udă, o mângâie și o ascunde în veston.

Iar Nero se scoală și face pasiență. Senin.

Podul de piatră s-a dărâmat...

Ca un câine bolnav, cerul gri.

Atârând peste câmpie.

Reîncepu să plouă mărunț și îndesat.

(Convoiul de zdrențe se târăște anevoios, lăsând în urmă lutul frământat de picioare crispate. Lutul de culoarea cerului bolnav. Umflat de apă. "Alles Scheisse!" tună de undeva din spate vocea unui sergent cu urechile clăpăuge. Norii își răstoarnă cupele peste întinderea nesfârșită. Un om cu mantaua fără mâneci se prăvălește cu fața în noroi. Cel de lângă el, un ins înalt, uscățiv, încearcă să-l ridice, însă un pat de armă în coste îi rupe imaginea. "Ai dreptate, Otto, alles Scheisse", spune locotenentul în negru și apropie buza armei de ceafa celui căzut. Sărutul. Floarea de foc. Cina cea de taină. Ecoul armei se înecă undeva în cer, la urechile surde ale unui Dumnezeu alunecat de pe pedestal. În America, Einstein se gândește la praștia cu libelule. Szilard joacă table la umbra unui cocotier. Convoiul de zdrențe frământă mai departe aluatul. Ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.)

- Peste asta nu mai trecem - zise Onu, privind derutat în sus, la prelata cândva kaki.

- Trecem, spuse Antonie cu un ușor tremur în glas și se uită fugar la poza copilului, lipită stângaci pe partea dinspre parbriz a tavanului. Îmbrăcat într-un costum de "mariner", puștiul surâdea candid. ~sta a fost costumul meu, reluă Antonie, arătând cu capul spre fotografie. Mi l-a cumpărat tata înainte de mobilizare și n-a mai apucat să mă vadă cu el. Îi stă bine și lui, nu-i așa? întrebă, arătând din nou spre băiat.

- Al mic seamănă cu mine! zise Onu, apoi se întoarse către Cristea și-i făcu complice cu ochiul. Acesta slobozi un hohot sarcastic.

- Du-te-n... - se înfurie Antonie.

Pe urmă schimbă viteza și accelerează puternic. La stânga, lanul de sfeclă. La dreapta, canalul cu malurile troienite de flori de mușețel. Ici-colo, câte-o pată sângerie de mac sălbatic. La orizont, negură. Mai

încoace, un pâlce de salcâmi. Și ochiul de apă ce se apropia amenințător. Vru să-i spună celuilalt, lui Cristea, să închidă naibii geamul ăla coborât, însă nu mai avu timp. Peste vuietul motorului se suprapuse plânsul apei spintecate. Pe de lături, două aripi de-un verzui murdar ridicându-se cu furie în văzduh, stând un timp atârinate de nimic și prăbușindu-se în cele din urmă în albia ce le-a născut. Antonie încercă să-și treacă dosul palmei peste frunte însă roțile din spate derapară și-l siliră să răsucescă volanul. Văzu pentru o clipă oglinda gălbuie a apei din canal. Apoi drumul urcă puțin, aproape insesizabil și aici, solul negru, cleios, părea mult mai sigur.

(Omul cel înalt și uscățiv își amintește că într-unul din buzunarele mantalei i-a mai rămas o batistă. Dar nu are nici un rost să o scoată, să-i facă noduri pe la colțuri și să o pună pe cap. Plouă. Nemții au împușcat cerul, l-au împușcat pe Creator și acum li s-a făcut sete. Churchill are noaptea coșmaruri. Visează fotolii pe roțile. împăratul florii de cireș coase un goblen cu chipul lui Budha. Stalin socotește câte degete i-au mai rămas. “Mensch, das ist aber ein grosser Affe!”¹ zice sergentul cu urechile clăpăuge, împungându-l pe omul înalt și uscățiv cu țeava automatului. “Ja, ja” - încuviințează locotenentul. “Am auzit că macaronarul ăla de Mussolini a pierdut Mezzogiorno cu un careu de popi” - continuă, dar se oprește imediat; Otto nu e decât un fiu de cățea, n-o să priceapă niciodată de ce ține Führerul atât de mult ca fiecare glonț să fie împodobit cu câte o fundiță albă. “Plouă.” “Voi încerca să fug” - gândește omul cel înalt și uscățiv. Plouă.)

- Și bătrânul, când se împotmolea cu camionul în mijlocul uliței, în clisa aia neagră, mustoasă, prin urmele lăsate de tractoare, lua de acasă snopi de tulei și-i arunca sub roți - spuse Cristea cu mâna la gură și Onu se întoarse, scurt, către el.

- De data asta am dat de dracu! bombăni Antonie lungindu-se peste volan.

în față, căscat spre cerul cenușiu, se odihnea alt ochi de apă. Micșoră viteza și se apropie prudent. Pe porțiunile de drum mai înalte,

---

¹ Omule, dar ăsta e o mare maimuță! (germ.)

încă se mai puteau zări crăpăturile lăsate de secetă. Iar colbul, acum plin de apă, acoperea totul ca o pojghiță înșelătoare.

- Ce faci? se precipită Cristea, scoțându-și capul pe geam.

- Coborâți! făcu Antonie, ferm.

- Ceee, ai înnebunit?! explodă Onu, dar, văzând chipul încruntat al șoferului, deschise portiera și-și slobozi încet piciorul pe pământ.

Pantoful i se afundă în noroi până peste linia tălpii. Din șovarul canalului țâșni spre cer un fazan speriat. Pentru o clipă, mișcările omului înghețară.

- Cine m-o fi pus, nu știu - murmură Antonie.

- Iei bani pentru drumul ăsta, observă sarcastic Onu, simțind cum se scufundă printre firele de sfeclă. Încearcă totuși să nu te împotmolești, fiindcă nu știu dacă vom apuca să-ți trimitem pe cineva să te scoată.

Cel de la volan îi aruncă o privire piezișă. Cristea zâmbi cu gura până la urechi. Doar ochii-i sticliră într-un fel anume și, înainte de-a închide portiera, celălalt, Antonie, îl surprinse măsurându-l într-un fel oarecum ciudat.

(“Putea să mă omoare în clipa în care m-am aplecat să-l ridic pe Radu. Ba nu, mint. Putea s-o facă de mult. De exemplu, când am pornit din S. Lângă tufele alea de porumbar. Sau lângă rambleul de cale ferată. Ajungea un glonte. Nu știa nimeni nimic. Pac și gata. Sau pac-pac, pentru mai multă siguranță. Ciorbă de gloanțe.”

Își surprinde arătătorul înșurubându-i-se în tâmplă. Cei doi paznici, sergentul și locotenentul în negru, merg în urma lor, coșcoviți, cu cizmele încărcate cu pământ, cu mâna dreaptă odihnindu-se pe arma atârnată de umăr. “Parcă se duce la piață după ouă” - gândește omul cel înalt și uscățiv, apoi privește câmpul cu ochii lui tulburi. “La ferma lui Simion, acolo ne vom opri să bem apă și când ei vor sta pe vene prin bălării, eu...” Aici gândul îi este întrerupt de o împușcătură. Toate capetele se întorc, speriate, către locotenent. “Am văzut un înger” - încearcă el să se scuze. Oamenii se uită, amuțiți, în sus, la cerul găurit. “Acum ar fi bine s-o întind” - gândește iar omul cel înalt și uscățiv.

Convoiul de prizonieri urmărește, mut, cum își leapădă locotenentul mantaua și din spate îi răsar două aripi mari, străvezii, țesute din fire din cea mai pură imaginație. Oamenii se apropie și le mângâie admirativ. “Tehnică la nemții ăștia, nu glumă!” se miră câțiva în cor. Cineva împunge o aripă cu degetul. “Pun pariu că nu poate să zboare” - spune careva din convoi. Obrajii neamțului se aprind și el începe să sară pe loc, să dea din aripi mai repede și în cele din urmă se desprinde din glod și se înalță în văzduh. Gaura din cer se face tot mai mare, mai neagră, iar locotenentul, tot mai mic. “L-a înghițit”, își dă unul cu părerea și toți se holbează la sergent. Acesta tace.

Omul cel înalt și uscățiv scoate din buzunar o poză de carton și-i soarbe imaginea. Din fotografie îl privește inocent un puști serios, cu părul lins, frumos pieptănat pe spate. “Mânca-l-ar tata, cât de bine cântă el «Podul de piatră s-a dărâmat, a venit apa și l-a luat...!»” gândește tatăl. “Trebuie să fug, altfel simt că o să mor.” “Ce ai acolo?” - se răstește neamțul, apropiindu-se. “A, copilul, ja, ja. Am și eu doi. Războiul ăsta împruțit m-a despărțit de ei” zice și trage o rafală aiurea. “Alles Scheisse! F□hrerul vrea să le punem gloanțelor fundițe. Ca la cadourile de Anul Nou.” Stolul de gloanțe le dă de câteva ori roată și, în cele din urmă, se înalță și se pierde în negura de la orizont.

Convoiul o ia din loc, lipăind cu picioarele goale prin noroiul călduț. Sergentul se mai uită o dată în sus. Gaura aceea neagră îl privește cu indiferență și el se cutremură.

“Bine că nu mi-a luat poza. Dacă mi-o lua, îl omoram” - mormăie omul cel înalt și uscățiv. Și în acel moment, în față, se aude o bufnitură surdă. Înaintea convoiului, pe jumătate în pământ, zace locotenentul în negru. Sergentul se apropie de el și-l întoarce cu burta în sus. Puțin deasupra “Cruții de fier”, în pieptul masiv al ofițerului, se zărește, înfipt până la plăsele, un pumnal cu inscripția: “Dumnezeu să te aibă în pază!”

La Yalta se împarte țărâna.

Plouă.)

Scrâșnet de roți dințate și mașina porni în marșarier.

- Nebunul ăsta ne lasă-n mijlocul pustiului - se sperie Cristea, privind urmele lăsate de pneuri și apa ce năvălea tulbure în ele.

- Încă nu i-am dat banii - plescăi Onu și se bătu peste buzunarul de la piept al hainei.

- Poate se împotmolește...

Onu se întoarse către el cu o figură suficient de expresivă și Cristea amuți. Antonie opri. Se auzi din nou scrâșnetul metalic și autoturismul porni înainte, călcând ba prin urmele încă proaspete, ba descriind viraje nedorite, periculoase. Cristea înjură noroiul și ploaia. Trăgându-se câțiva pași îndărăt, nimeri într-un loc mai moale și pantoful îi dispăru, înghițit de glod. Apoi și celălalt. În acel moment mașina trecu în viteză pe dinaintea lui, mușcă puternic din baltă, înainte de mal pierdu din viteză, păru că se bâlbâie și riscă să se întepenească. Acceleră și reuși să se cațere pe pământ sigur.

- Ți-am zis eu că ne lasă.

Dar mașina opri. încet. Parcă nehotărât. Cristea își trase picioarele din noroi. De la tălpi îi venea o senzație neplăcută.

- Scuturați-vă încălțărilor, că mașina mea nu e grajd! se răsti Antonie coborând.

- Da' tu unde mergi? întrebă Onu, puțin nedumerit.

Celălalt nu răspunse. Se mulțumi doar să strângă din buze. Mai apoi, pe când ieși dindărătul tufei de măceș, după vreo douăzeci de metri, dădu cu ochii de o bucată de hârtie. Vru să treacă indiferent mai departe, nu era prima hârtie pe care o găsea aiurea, însă curiozitatea îi fu mai mare. O ridică și o șterse de apă cu mâneca. O întoarse pe partea cealaltă. O poză. "Probabil vreo scenă dintr-un film" - gândi. Poza reprezenta un soldat fără armă, cu gulerul mantalei rupt și ținând în mâini un obiect alb; fața nu i se putea distinge, nu era decât o pată incertă. Vru s-o arunce, dar ceva nedefinit, venit din el însuși, îl făcu s-o pună în buzunar.

- Hai mai repede că întârziem. Nu am nici un chef să ajung chiar la spartul târgului - bombăni Onu. Uite în ce hal sunt...

- Ha, ha, ha! răsă Cristea. Și tata...

Privirile înghețate ale însoțitorilor îi potoliră avântul verbal. Nu mai spuse nici unul nimic. Porniră. Antonie scoase fotografia din buzunar și o puse pe bord. Apoi privi iar, în treacăt, spre imaginea imortalizată a puștiului său.

- Tot timpul te uiți la hârtia aia! observă Cristea.

Antonie vru să spună ceva despre bunul simț. Reuși totuși să se abțină. Ar fi fost inutil să vorbească. Regreta un singur lucru: că se prinsese la un drum atât de greu. Deși putea oricând să se întoarcă: încă era propriul său stăpân. Felul lor de a se purta, noroiul, bălțile cu care presărase ploaia drumul una cu câmpul, picăturile ce tocău dușmănos parbrizul, toate acestea îi creau o vagă senzație de neliniște. Poate vinovat se făcea doar el însuși. El cu gura lui spusese: hai pe scurtătură, să nu mai ocolim prin S. Și au luat-o peste câmpie, pe drumul agricol pe care îl știa destul de acceptabil, e drept că pe timp uscat și nu după ploaie.

- Când au săpat canalul, au dat peste oase de oameni și nasturi de metal - zise Onu.

- Mai locuiește cineva în sălașul ăsta? întrebă Cristea. Ce idee, să stai zeci de ani de unul singur în pustietatea asta. Tu și câinii. Hai să vedem ce-a mai rămas!

- N-avem timp de plimbare - îl repezi Onu. Ce vrei să mai vezi? Pereți din pământ bătut cu maiul și acoperiți cu lut și pleavă? Sau fântâna în care s-a umflat bătrânul Simion?

Sălașul, o clădire lungă, în formă de L, plantată într-un careu format din două rânduri de salcâmi, și ei atinși ireversibil de timp, rămase în urmă, straniu, cu orbitele goale, ca un craniu spălat de ploi.

(Omul cel înalt și uscățiv își șterge pe furiș o lacrimă. Crede că nu-l vede nimeni. "Copilul?" întrebă neamțul, ajungându-l din urmă. Ar fi vrut să fie singur, cu lacrima lui. "Vezi ferma aceea?" întrebă neamțul din nou. "O văd" - face omul cel înalt și uscățiv. "E sălașul lui Simion. Cunosoc locurile astea. Când eram de-o șchioapă, veneam cu oile până aici." Nu mai spune nimic. Aproape că-i este ciudă și pentru ceea ce a vorbit. "Mi-e dor de copii" - scuipă neamțul. O să ne omoare pe toți, gândește celălalt și privește în jurul său, la chipurile palide și mute, la trupurile conduse doar de ultima fărâmă de speranță, la picioarele ce frământă lutul. Plouă și apa, grea, mai grea decât plumbul, se infiltrează în stofa deasă a mantalei, deșălând oamenii.

Omul cel înalt și uscățiv îi arată poza copilului său. "I-am cumpărat niște haine dintr-alea, de marinar, cu dungi albastre. Și o

beretă cu panglici la spate. N-am apucat să-l văd îmbrăcat în ele.” “Ja, ja”- zice sergentul și vrea să scoată portmoneul, dar îl încurcă automatul. “La dracu”, se înfurie și îl aruncă (Alles Scheisse) într-o baltă tulburată de convoi. Țeava rămâne un timp deasupra, holbându-se flămândă la cer. Apoi se așază, bolborosind, pe fundul apei. “Uite!” se bucură neamțul, “uite copiii mei!” în poză, un băiat și o fetiță privesc cumiți pasărea din capul fotografului. Și amândoi au costumașe de “mariner”.

Omul cel înalt și uscățiv nu zice nimic. Pe deasupra lor trece în zbor stolul de gloaște.

Plouă.)

Antonie luă cu mișcări nervoase hârtia găsită lângă tufișul de măceș. O pornire necontrolată, în aparență fără vreun motiv anume. Simțea în suflet un gol imens. Omul cu manta soldățească din poză... Pentru o clipă avu senzația că este privit de doi ochi calzi, foarte cunoscuți, însă pata aceea neclară din dreptul feței soldatului nu lăsa nimic vederii. Poate fusese doar propria lui imaginație.

- Ce te-a apucat bătrâne? întrebă Onu, ținându-se de mânerul de deasupra ușii.

Nu știa nici Antonie ce anume se întâmplase. Poate o iluzie optică. Putea să arunce hârtia în orice moment. Reuși să-și întoarcă ochii spre copilul din fotografia prinsă de tavan, spre fața surâzătoare a acestuia și simți cum îi revine siguranța și puterea ce înainte parcă i se scurseseră prin picioare, în pedalele de fier din podea.

- Nu prea seamănă cu tine! râse Onu batjocoritor.

Antonie apăsă cu sete pe frână. Mașina mai înaintă câțiva pași, lunecând prin noroi ca o sanie cu tâlpile bine șlefuite.

- Hai, bătrâne, mai glumim și noi, ce dumnezeu. Ce, nu știi de glumă? se încruntă Onu.

- Numai s-ajungem la timp, să nu pierdem naibii târgul ăla - murmură Cristea ca pentru sine.

- Gata, Antonie, ai câștigat. Tu ești șeful. Să mă ia dracu' dacă mai spun ceva. Acum dăi drumul! N-aș vrea să-i dau dreptate lui Cristea - spuse Onu și-și aprinse o țigară. Trase cu patimă câteva fumuri, apoi aruncă țigara, scuipând îngrețoșat.

Cel de la volan îi privi pe rând, fără cuvinte. Porni. Se mira el însuși de iritarea ce-l cuprinsese dintr-o dată. Și doar cu puțin timp mai înainte se simțise din nou stăpân pe sine. Poate că de vină era drumul. Și încordarea cu care șofa. Câmpul nesfârșit și cerul bolnav. Ironia neșlefuită a lui Onu. La un moment dat simți după ceafă răsuflarea caldă a lui Cristea. îl privi scurt, întorcându-se înspre el. Gura îi duhnea a usturoi și Antonie se strâmbă îngrețoșat. Cristea se uita undeva în față, speriat.

- Ce-i?
- Unde-i?
- Ce, unde-i?
- Satul?

Atunci observă și Antonie că satul nu le apărea deloc în raza vizuală.

- Din cauza negurii - își dădu Onu cu părerea, și el cu ochii pierduți în orizont.

- Oricum, de aici trebuia deja să-l fi zărit - insistă Cristea și se trânti greoi pe bancheta din spate.

- Nici sălașul nu se mai vede - spuse Onu.

(“Știi, zice omul cel înalt și uscățiv către sergent, mi-e tare teamă c-am să mor și nu va afla nimeni unde am murit. Tupul meu va îngrășa niște viermi, care până la urmă vor muri și ei neștiuți de nimeni.” “Și mie mi-e frică. În fiecare noapte visez unul și același vis: că sunt un câine ce linge cizma unui caporal și caporalul scoate pistolul de la șold și mă țintește după ceafă. Când închid ochii, măcar să nu-mi văd creierul împănând pământul, aud cum trage cineva apa la o toaletă înfundată. Atunci mă trezesc cu stomacul la gură și cu o durere cumplită în cap... Dar tu poți să fugi. Pe tine nu te oprește nimic. Eu n-am văzut nimic. Arma mea doarme.” Celălalt nu scoate nici o vorbă.

Ajung în sălașul lui Simion. Salcâmi se clatină fără pricină. Pe o claie de fân, o găină cântă cocoșește. Undeva în acoperișul roșu se ridică discret o țigla și prin deschizătură se strecoară gâtul firav al unei arme. Nu vede nimeni nimic. Nici măcar sergentul. Atunci se aude un urlat cumplit. Din casa cu pereți de pământ țâșnește însuși Simion, cu

chipul mâncat de groază, cu mâinile ridicate, urmărit de stolul de gloanțe. “Nu mă omorâți, fraților, n-am vrut decât să vă sperii!”

“Legati-l!” urlă sergentul și din convoi se desprind, legându-se, două umbre. Simion strigă puternic, glasul său înfioară câmpia. Într-o clipă de neatenție se repede la fântână și sare în ea. Pământul tușește de câteva ori surd, înghițind în cele din urmă dumaticatul nedorit. Peste holde se lasă o tăcere mai adâncă decât cerul.

“Păcat, era un om bun” zice neamțul, apoi își face cruce. Omul cel înalt și uscățiv își leapădă boneta. Plouă și picăturile de ploaie îi piaptână părul răvășit.

“Fugi!” - îl îndeamnă sergentul. El pornește să fugă, la început aproape fără nici o speranță, gonit mai mult de instinctul de conservare, apoi speranțele cresc cu fiecare pas, până când, cotind după zidurile albe ale sălașului, izbucnește în râs; fuge și râde. Totul a rămas în urmă. Convoiuil acela groaznic pe care frica îl mână spre abator, sergentul fără armă, trupul neînsuflețit al ofițerului, fântâna ce l-a înghițit pe Simion, găina ce cântă cocoșește.

Omul cel înalt și uscățiv fuge și râde. Îi vine să cânte, însă pentru asta nu are destul curaj. Orizontul fuge laolaltă cu el. “Dar unde-i satul?” se întrebă înspăimântat, fiindcă satul S. nu se vede și de aici trebuia să se fi văzut. La adăpostul caselor lungi nu-l va mai prinde nimeni. Nici măcar sergentul, dacă se va fi răzgândit. Totul e doar cer și pământ.

Scoate înfrigurat poza copilului. Pentru a prinde curaj. Puștiul îi zâmbește cald, cumva prea fericit de costumul său “mariner”, și el parcă îl aude cântând “Podul de piatră s-a dărâmat, a venit apa și l-a luat...” De undeva de sus se aude un bâzâit strident, ca de avioane în picaj. Ascunde repede poza la piept. Înainte de a se arunca la pământ, apucă să vadă că, de fapt, nu sunt avioane ci stolul de gloanțe cărora cineva le-a pus fundițe multicolore.)

Motorul tuși de câteva ori scurt, puternic.

- Nu-i place amestecul, remarcă Antonie acru, în aparență indiferent la frământările lui Cristea, însă până la urmă își aruncă privirile în oglinda retrovizoare.

Locul în care se așteptase să surprindă cel puțin pâlcul de salcâmi era gol. Totul, un cer și-un pământ și blestematul acela de canal împeștriat cu purpuriul macului de câmp. își simțea sufletul apăsător de o povară grea, iar albul florilor de mușețel îi crea, ciudată asociație, gândi, imaginea lugubră a unei procesiuni mortuare. În acea clipă răsuci cu forță volanul, dar prea târziu. Aro-ul mai înaintă câțiva metri într-o cu totul altă direcție decât ar fi dorit el și, în cele din urmă, cu toate că roțile tractoare continuau să se învârtă, împrășcând sălbatic prin aer cu bucăți mari de noroi, se opri.

- Ce s-a întâmplat?

Vocea lui Onu fu imediat acoperită de torsul puternic al motorului. Mașina oscila pe loc aidoma unui ac de busolă stricată. Și deodată o liniște adâncă le fluieră dureros prin timpane. Antonie oprise neputincios și se proptea de spă-tarul scaunului, cu mâinile încrucișate la piept. Ghici privirea celui de lângă el, a lui Onu, fixându-l întrebătoare. Se uită la parbriz și la ștergătoarele ce se mișcau spasmodic când într-o parte, când într-alta și munca lor aparent inutilă, fiindcă picăturile de ploaie acopereau rapid sectoarele de cerc, îi aduceau aminte de visele acelea groaznice, în care nu putea fugi, în care nu se putea apăra.

Onu își acoperise fața cu palmele și-și sprijinise capul de bord.

- Ce facem? întrebă.

Nu i se răspunse. Antonie simțea aerul vibrând ușor. Deasupra lui Onu prelata era spartă.

- Împingem, zise Cristea într-un târziu.

- Dați-vă jos și împingeți! explodează Antonie.

Se uită întâi la parbriz, apoi prin el și prin geamurile laterale. Onu deschise ușa șovăitor. Continua să plouă mărunț și îndesat. Aproape neauzit. Norii umflați de apă se rostogoleau greoi peste câmpie, stârnind curenți reci de aer.

Întinse mâna cu palma deschisă în sus, pe urmă și-o trase crispându-se și o ascunse repede sub brațul celeilalte. Fulgeră scurt. I se păru că fulgera doar din clipa din care voise să coboare. "Poate că până acum n-am observat" - gândi.

- E frig - zise. Picioarele i se înfundară în clisa neagră, zemoasă. Pantofii, pe care noroiul reușise aproape să se usuce, dispărură sub apă. O pală de vânt îl lovi peste față cu un snop de picături mari și reci.

- Nu văd satul - spuse și-și duse palma streașină la ochi, pentru a se feri de picăturile agresive.

- Uite-l acolo - arătă Cristea și dădu din cap, deși nu distingea nici el nimic.

- Unde-i? sări Antonie, în speranța la un ceva nelămurit și vru să coboare. Renunță și privi, lungindu-se, peste portie-ra deschisă. Nu se zărea decât linia moale a orizontului, netulburată nici măcar de vreo tufă de măceș ori porumbar.

- De aici trebuia să se fi văzut și încă foarte bine - zise.

Onu începu să tremure. Ținea ochii închiși, palmele ascunse sub brațe și gema încet, nereținut.

- Împingeți! strigă Antonie, simțind că intră în rezonanță cu celălalt și porni motorul. Un alt fulger le umplu ochii de lumină. Împingeți, ce dracu! - strigă din nou, încercând să acopere vuietul mașinii, cu o teamă nelămurită întipărită adânc pe față.

Roțile săpau furios prin zeama pământie. Cristea se opinti cu mâinile pe capotă. Onu, cu privirea la baltă, atinse și el mașina.

- Ești ca o cârpă, îl repezi Cristea. E negură și-atâta tot.

Apa le curgea pe creștet, pe gât pe umeri. Antonie își îndreptă ochii spre cele două poze. Întâi spre cea de deasupra, de unde-i zâmbea puștiul, mândru de costumul său de "mariner". Apoi spre cea de pe bord, cea a necunoscutului. "Trebuie să ieșim de aici" - gândi. Motorul urla, accelerat la maximum.

Smulse pozele de la locul lor.

- Ce faci, de asta-ți arde ție acum? întrebă Cristea, fără a-și da seama ce anume îl intrigase.

Antonie nu-l asculta. Sau nu-l auzise. Altele-i erau gândurile acum. Coborî și începu să împingă mașina care, în același moment, țâșni înainte, singură, goală, nestăpânită, lăsând omul fără echilibru.

- Se duce! se sperie Cristea.

Aro-ul începu să se învârtă căpiat în jurul lor. Antonie se ridică pe coate. Avea chipul și trupul pline de glodul cenușiu. Se sculă greoi. Noroiul i se scurgea de pe față pe haine. Își aduse aminte de cele două poze. Erau și acestea murdare, una cu palma care le ținea și cu pământul în care se scăldaseră. O șterse pe prima de partea curată a pantalonilor. Puștiul îi zâmbea la fel ca înainte.

Pe cealaltă vru s-o arunce, chiar făcu gestul, însă își schimbă hotărârea în ultima clipă. O șterse. De pe bucățița de carton... își trase dosul palmei peste ochi. Apoi se uită la Onu și la Cristea. Din poză îl privea cineva drag pentru vecie: omul cel înalt și uscățiv.

Marele Gonzo

Ușa dormitorului rămăsese întredeschisă. Poate uitase Marina s-o închidă. Poate i se stricase clanța. Din apartamentul vecin răzbăteau zgomote seci și voci bărbătești înfierbântate. Aplica din hol arunca pe covor o fantă de lumină bolnăvicioasă. Dinspre ușă se auzi un scârțâit scurt. Iovan tresări. Apoi se întoarse spre deșteptător. Secundarul tăia implacabil felii de timp. Încă un scârțâit. Bărbatul se ridică într-o rână și aprinse veioza. Pe noptieră, cadrul de lemn cu goblenul în lucru. O reproducere după un tablou de Francesco Guardi. Imediat lângă, lupa cu mâner de ebonită. Mâner negru. Cu un defect de fabricație.

Se ridică încet și cu vârfurile picioarelor pipăi după papucii de casă. Nu se sculă de tot. Rămase în pat, cu picioarele atârând. Luă cadrul încă mirosind a brad și tămâie și lupa de filatelie.

Dinspre bucătărie, farfuriile lovindu-se de chiuvetă. Dinspre curtea interioară, tusea unui Trabant. De undeva, cascada unui rezervor de toaletă. Un alt scârțâit. Motanul Gonzo se strecură elegant prin ușa întredeschisă și, arcuindu-și spinarea vărgată, se frecă tandru de piciorul stăpânului său. Iovan împinse goblenul și lupa la o parte și întinse mâna.

- Gonzo, tati, Gonzo!

Simțind efuziunea de dragoste și surprins parcă de acel ultim apelativ rostit atât de afectat încât sfârșise printr-un tremolo, cu "o"-ul din final înecat în gâtlej, motanul se opri și-și înălță privirea spre ochii omului de lângă el. Palma acestuia i se plimbă caldă de-a lungul spinării și, când îi ajunse la coadă, animalul făcu o piruetă leneșă, indecisă la început, fermă la urmă, și-și reluă frecatul coastelor de piciorul lui Iovan.

- Gonzo... Gonzo!

Motanul se prăvăli pe spate mieunând. Puțin reținut, chiar dacă Gonzo nu mai era tânărul animal pus pe hârjoană, Iovan își jucă degetele prin blana scurtă și albă de pe burta acestuia. Dădu de câteva

ori cu buricele degetelor de sfârcurile cât bobul de orez al țătelor masculine și Gonzo scoase un alt mieunat.

- Gonzo, tati... marele meu Gonzo!

Și atunci Gonzo (Iovan nu s-ar fi așteptat la una ca asta) scoase un fel de mârâit, oricum un sunet mai aproape de mârâitul câinesc decât de mieunat, cu ghearele labelor din față îi trase mâna spre el și încercă să i-o muște, iar cu picioarele din spate, cu ghearele scoase pe jumătate, i-o împinse și, zvâcnind, se ridică și dispăru sub comodă. Vârful cozii, târcată până aproape de vârf cu brun-galben-cenușiu-negru, îi rămase afară, lovind nervos parchetul. Totul se petrecuse în ceva mai mult de o secundă și Iovan abia se dezmetici, mai mult, bineînțeles, din pricina usturimii ce începuse pe neașteptate să-i chinuie dosul palmei stângi.

- Gonzo... - îngăimă, privind aproape cu stupoare cele trei dâre alb-rozalii răsărite în piele.

- Da' mai las-o dracului de pisică! se auzi din bucătărie glasul puternic al Marinei. Hai să-ți bei ceaiul de afine, că lapte n-am mai prins.

- Și lui Gonzo... - se zburli bărbatul, însă vocea i se înecă în gât, la fel ca "o"-ul de mai înainte, numai că, de data asta, nu de prea multă dragoste, ci de nervi; usturimea începuse să-l sâcăie.

- N-o să moară. Și schimbă-i nisipul din tavă că...

Motanul continua să-și izbească vârful cozii de parchet.

- Gonzo, tati... - se înduioșă Iovan până la urmă.

- Hai, că imediat apare George - îi tăie Marina noul val de efuziune.

Bărbatul dădu neputincios din umeri, mai aruncă o privire spre coada motanului și se îndreptă spre baie oftând și plin de frământări. Gonzo își chimbăse brusc comportamentul și, din ființa fragedă (era senzația pe care o simțea în permanență când se gândea la Gonzo), devenise inexplicabil de suspicios la mângâieri și reacționa într-un mod sălbatic. "Să-l ia..." - făcu, însă imediat îi păru rău.

Își frecă îndelung ceafa și gâtul cu prosopul de pluș, încercă să se gândească la altceva, să uite de zgârietură, de nervii motanului. "Animalele devin irascibile înainte de cutremur", îi trecu prin minte.

Pentru o clipă văzu imagini de coșmar, cu blocuri prăbușindu-se în nori de praf și perdele în flăcări, cu animale călcându-se și strivindu-se îngrozite, cu femei și copii țipând, dar își dădu imediat seama că toate acestea le văzuse într-un film de război și nicidecum într-un documentar despre cutremure.

- Ce tot faci în baie? strigă Marina din sufragerie.

Puse prosopul pe suportul subțire din plastic și ieși.

- Mai încet, dragă, ți-am spus de o mie de ori să nu strigi așa de dimineață, că doar trăim într-un bloc și sunt unii care la ora asta mai dorm.

Regretă imediat cele spuse. Marina se apropia de el fără cuvinte. Tot fără cuvinte îl îmbrățișă caldă.

- într-o săptămână vreau să-l termin și pe Guardi. Pe urmă am un Grigorescu, zise el.

Femeia avu o clipă de ezitare. Pentru o fracțiune de secundă privirea îi fu ca de gheață. Buzele-i schițară un zâmbet neclar, închise repede ochii și sfârși prin a-l săruta apăsător, zgomotos.

- Termină-l și pe Guardi. Acum, hai și mănâncă.

Ultimele cuvinte le pronunțase pe un ton neutru. El se așeză greoi pe scaun. Ceaiul de afine (fă-mi de afine, goblenul cere vitamina A) aburea molcom dintr-o ceașcă fără toartă, cu buza ciobită. Cândva dar de nuntă. Nu spuse nimic. Ca și cum n-ar fi observat. Sorbi încet lichidul arămiu, îndulcit cu miere. Se uita spre ceasul de perete, un fel de tablou cu un peisaj de iarnă: un soare din care țâșneau, ca trei raze, un orar, un minutar și-un secundar. "O capodoperă kitch" - se exprimase la prima vedere. Marinei nu-i picase de loc bine remarca, de altfel destul de acidulată, însă avusese buna inspirație să nu comenteze și sfârșise prin a-l agăța singură tocmai în bucătărie. Se mai uită o dată, uneori omul își îndreaptă privirea spre ceas, dar pe drum se gândește la altceva, privește cadranul, însă nu vede nimic. Șase și un sfert. Mai exact, șase și șisprezece. Avea timp să studieze și reproducerea după tabloul lui Guardi. Trei dintre nuanțe trebuiau înlocuite cu altele apropiate. Uneori, lipsa de prudență și cea a spiritului mercant îl jucau renghiuri neplăcute. "Ia, dom'le, ață, ia, când găsești, mai multe sculuri, că doar e ieftină, ce te costă? Mai bine

s-o ții pe ea la cutie decât să ții un goblen aproape gata aruncat în dulap, că-ți lipsește nu știu ce culoare” - își spunea, însă numai atunci când se trezea în impas.

- De mi-ar face George rost de o lupă ca lumea... - zise.

Marina îl măsură lung. Dinspre curte, tusea aceluiași Trabant. Dinspre chiuvetă un clipocit nervos. Robinet prost închis. Ori cu garnitura uzată.

- A promis că-ți aduce - mormăi femeia.

Bărbatul își pregătea cea de-a doua felie de pâine. întindea magiunul cu mișcări încete, exasperant de încete. Ochii femeii descriau traiectorii line, exasperant de line.

- Termin de mâncat și vreau să mă uit puțin peste Guardi.

Momente de tăcere nefirească. Ea stătea sprijinită de chiuvetă. Cu mâinile încrucișate la piept. Statuară. Gânditoare. Neverosimilă. Fulgere de gânduri contradictorii. El, calm, încă somnoros, cu ceașca într-o mână, cu felia de magiun în cealaltă. Cineva trânti în curte capacul unui container de resturi menajere și-i făcu pe amândoi să tresară.

Marina se apropie de fereastră și o deschise pufnind. Aerul de martie năvăli rece înăuntru.

- Vine - spuse ea, însuflețită.

Iovan își șterse mustața de fărâmituri de pâine, apoi se duse cu ceașca la chiuvetă și o clăti.

- Cine? se miră el.

Marina nu răspunse. Nu imediat. închise geamul, gânditoare, ca mai înainte, apoi trase perdeaua și draperia.

- Credeam că e George.

- Și nu e George - zise bărbatul, scormonind printre dinți cu unghia degetului mic. Pe urmă se duse în dormitor, acolo unde îi rămăsese privirea, și se așeză pe pat. Goblenul zăcea în locul unde-l lăsase. Inert. își lipi degetele unul de altul, le îndoi până dădu cu vârfurile de podul palmei, închise ochiul stâng, iar cu dreptul se uită prin orificiul întunecat creat de degetele astfel strânse. Scos în evidență prin sine însuși, însă datorită în mare parte și lipsei unor elemente vizuale perturbante, porticul de cetate medievală și cele

două-trei personaje în costume de epocă, din goblen, apăreau incredibil de vii, de reale.

- Azi e duminică, Iovane - rupse femeia vraja.

Iovan își desfăcu încet degetele, își cuprinse fața în palme și, fără a-și desprinde privirea de bucata de pânză, își slobozi plămânii într-un oftat zgomotos, forțat. Marina se lăsă încet pe pat, oftând la fel, dar parcă mult mai natural și bărbatul îi simți răsufierea caldă după ceafă.

- Poate n-ar fi trebuit să ieșim azi niciunde - zise. Ba, mai mult, îl deranjăm și pe George. Cine știe ce planuri...

Ea surâse mirată. Un surâs scurt, tăiat brusc.

- Dar tu ai fost cu propunerea.

El nu răspunse. Oftă din nou. Făcuse propunerea într-un moment de exaltare. Atunci când, după ce trecuse de geometrismul rece al lui Pieter Janssens, de violența cromatică aproape frivolă a lui Rubens, de fascinanta Doamnă în albastru a lui Gainsborough, simțise nevoia de a ieși din gustul de mic-burghez ce-i ghidase munca de până atunci și de se avânta ori, ce puțin de a cocheta și cu modernii. I-a fost greu până a găsit un pictor care să-i reproducă tabloul pe o bucată de etamină apretată. De Gauguin nu se apucă prea mulți. Poate de teamă, gândise. De a nu se contamina cu nonconformismul lui. Nu găsisese o altă explicație. Doamna cu fructul (Die Frau mit der Frucht) devenise a lui.

“Ce pară mare!” se mirase Marina. “Nu e pară, e nucă de cocos” - spusese altcineva. “Dar Gauguin este european” - comentase un al treilea. într-adevăr, fructul părea a fi pară, gutuie sau nucă de cocos. Ceea ce probabil era. “De ce-ai ales tocmai asta? Așa ceva n-o să-ți cumpere nimeni.” “Tu nu te gândești decât la bani, îi reproșase el. Mai sunt și probleme de suflet. Am senzația că posedă ceva din surâsul Giocondei.” Poate va studia careva la calculator, comparativ, bineînțeles, fața femeii și cea a lui Paul Gauguin și va ajunge la fascinanta idee că Paul a fost homosexual” - replicase George.

Când a terminat de făcut și ultimul nod, goblenul i-a fost cumpărat de un doctor. Un snob care, de fapt, era departe de artă, însă avea pereții vilei tapetați cu goblenuri în rame blondel. Iovan primise

un preț excelent. “Merită să tragem o fugă până la Herculane” - s-a exprimat el atunci. “Când?” l-a întrebat Marina. “în martie” - a răspuns.

Întinse încet mâna spre goblen. Exact când îl cuprinse Marina pe după mijloc și-și puse capul pe umărul lui. Un timp nu spuse nici unul nimic. El rămase cu mâna întinsă. Ea, cu o mișcare încrămențită. Totul ca într-un tablou de Jaques-Luis David. (Perfecțiune obositoare, aproape iritantă, cu detalii duse până la extrem, cu aerul unui obiect gata să-ți cadă-n cap.) Apoi, parcă dezmeticindu-se, Iovan luă goblenul. Iar Marina se ridică, împinsă de un resort invizibil și se apropie de geam.

- Și George nu mai vine, spuse bărbatul fără a-și ridica privirea din câmpul de culori. Pentru moment îi păru rău. Însă nu pentru aciditatea vorbelor, ci pentru că-l putea crede gelos, ceea ce i se părea ridicol, absurd, imposibil de acceptat nici măcar ca idee. Dar o să vină - adăugă în final, întorcându-se spre ea și privind-o de la mijloc în jos.

- Trebuie să vină. E un domn. O să-ți aducă și lupa.

Față de ale lui, vorbele ei fuseseră acidulate. “Nu-ți transfera închipuirile proprii pe seama femeii” - gândi.

Se auzi scârțâitul ușii. Se uitară amândoi, speriați. Mare-le Gonzo pătrunse vijelios înăuntru. Sări în pat, apoi, mișcându-și nervos vârful negru al cozii, îi fixă pe amândoi, scoase același mârâit ca mai înainte.

- Gonzo, tati, Gonzo!

- Fiți-ar Gonzo al dracului! răbufni femeia și ieși trântind ușa după ea.

Curentul puternic de aer săltă pentru moment reproducerea după Guardi, apoi o smulse cu furie, o purtă de câteva ori încolo-încăce și, în cele din urmă, istovit, o depuse la picioarele lui Iovan. Acesta o ridică, o netezi și o repuse pe masă, gânditor. Luă goblenul și-i privi dosul plin de noduri și capete de ață. Simți în nări un miros vag de cocă. Inspiră adânc și pentru o clipă se abținu să sloboadă aerul. Mirosul de cocă nu exista decât în mintea lui, stârnit de imaginație, mai bine zis de imaginile unei amintiri în care, demult,

mama, tânără (el, mic), dădea peste dosul unui lucru de mână cu pastă făcută din apă și făină pentru a fixa capetele de ață.

“Dar cu motanul ce are?” se întrebă, dintr-o dată surescitat. “Ce are, ce i-a făcut bietul Gonzo?” Ridicându-se la rândul său din pat, privirea i se agăță din nou de goblen. Se reșeză moale, nehotărât, luă lupa și o apropie de ochi până când în obiectiv îi apărură, mari și clare, ochiurile acum pline cu ață colorată ale pânzei de etamină.

“Dar de ce e nervoasă, că doar și eu îl aștept pe George... De unde face el rost de o lupă de uz industrial? De fapt, nu e treaba mea, important e s-o aducă. O să-i fac și eu un goblen cu albăstrițe și maci de câmp pe un fond crem și va fi mulțumit... Aici aș putea pune și un galben pai” - încheie, plimbându-și degetul peste pata de culoare încă neacoperită. “Dar ce are cu Gonzo?” se întrebă iar, nedumerit. “Dacă are ceva cu mine, să-mi spună direct, nu să umble cu ocolișuri. Motanul nu i-a făcut nici un rău.” Se surprinse umezindu-și cu limba dosul palmei zgâriate. Iritat, se îndreptă spre bucătărie. “Ce...” Vorbele i se blocară în gât. Marina, pe scaun, cu capul prăvălit pe masă, peste brațe. Umerii îi zvâcneau scurt, sacadat. “Plânge” - concluzionă el, simțind prin corp un val de căldură și o amorțeală puternică de la genunchi în jos. Se apropie de ea, vru să o cuprindă de umeri, dar se răzgândi în ultimul moment și se duse la geam.

Atunci se auzi un claxon. Femeia își ridică privirea.

- Nu e George - spuse el, lăsând draperia să cadă la loc. Dar ce-avem noi cu George? Ce, fără el nu putem? Suntem chiar atât de legați? Doar el are mașină?

Femeia se sculă de pe scaun și se apropie de geam. “Dacă erai un altfel de bărbat, am fi avut și noi o mașină” - vru să-i spună.

Însă doar gândi. “Și pentru cine crezi că fac eu aceste nenorocite de goblenuri, pentru cine crezi că-mi stric eu ochii?” se răsti el, dar tot în gând. “Pentru mașina ta, să ai cu ce s-o cumperi, să te duci, să vezi, să te plimbi, să stai în dreapta șoferului ca și cum n-ai ști că ăla-i locul mortului, da' tu vrei să te duci la tine-n sat, ca să te admire lumea, cine-ai fost și cine-ai ajuns, mașină albă, soț... nu sunt eu inginer, da-ți garantez că nu mulți știu să coase goblenuri, fir-ar ele ale dracului, că mi-am stricat deja ochii cu ele...”

- Marina, dragă Marina! îngăimă el.

- Sunt sătulă, pricepi! Pentru tine, ori eu, ori Gonzo suntem la fel. Marina... - îl îngână ea - parcă l-ai alinta pe Gonzo! izbucni din nou femeia în plâns.

Iovan dădu din umeri neputincios. întinse mâinile spre ea. Nu găsi cuvintele potrivite și ochii i se umeziră. Poate ar fi mai bine să se retragă. Să o lase în pace. Luă cadrul cu goblenul și-și plimbă încet palma peste pânza bine întinsă. întotdeauna când făcea astfel de gesturi, simțea în podul palmei niște senzații stranii, ceva ca și cum ai mângâia pentru prima dată femeia mult visată.

Și atunci se întâmplă ceea ce n-ar fi crezut niciodată că se poate întâmpla. Dintr-un salt, Marina ajunse lângă el, această mișcare nici nu i-o observă, fiindcă altfel s-ar fi putut feri, îi smulse din mână cadrul de lemn mirosind a brad, cadrul acela dreptunghiular cu etamina bine întinsă și prinsă în pioaneze (dintr-acelea pe care le folosesc unii la curelele de la pantaloni și ceasuri, ceruse el la librărie) și, sub privirea lui încă limpede (de altfel, totul s-a petrecut în mai puțin de o clipă), îl torsionă până când lemnul pârâi și se rupse.

- Ce faci? o întrebă el încă destul de liniștit, încă nici destul de surprins, nerealizând ceea ce se consuma sub ochii lui.

- Toată ziua Gonzo-n sus, Guardi-jos, iar eu parcă nici nu exist - se căznea femeia să rupă și etamina. O pioneză se smulse și căzu, rostogolindu-se pe parchet, undeva sub pat.

Iovan întinse mâinile spre goblen, încă-l mai putea salva (chiar dacă lemnul fusese frânt, ulterior nu va mai avea nici o valoare), însă rămase cu ele în aer. Din hol se auzi un mieunat ciudat. Se întoarseră amândoi, speriați. Și atunci, în cameră pătrunse Gonzo, ținând ceva viu între dinți. Un pisoi cu pleoapele încă lipite. îl ținea moale de blana de după ceafă. Când ajunse în mijlocul încăperii, își aplecă încet capul și-i dădu puiului drumul. Acesta începu să miaune jalnic, pătrunzător.

- Dar motanii... - murmură Iovan.

Bărbatul și femeia se priviră muți. Marele Gonzo se uita la ei sticlos și coada-i lovea nervoasă parchetul.

Turnul

Toma se întoarse cu fața la perete. Ploaia care continua să susure prin jgheabul din tablă prins de streșina casei, așternutul rece, pătura puțin cam aspră, cu fire de lână străpungând cearceaful și iritând pielea, perna puțin cam tare, locul de dormit străin, toate acestea îi provocaseră o violentă insomnie. Își desfăcu de la mână ceasul-brățară și-l vârî sub pernă, să nu-i mai vadă cifrele de-un verde lăptos, nici secundarul ce lumina intermitent, să uite de cea mai păcătoasă dimensiune. Era ca un plan de evadare cu sorti de izbândă zero, însă nu și-ar fi iertat niciodată faptul de a nu fi încercat măcar să uite.

- Este ora douăzeci și trei!

Chiar dacă pâlنيا altera puțin timbrul, dându-i rezonanțe metalice, glasul omenesc era inconfundabil. Glasul ce dădea viață pâlniei. Toma nu rezistă tentației de a verifica și scoase ceasul de sub pernă. Douăzeci și trei și câteva secunde. Omul din turn dădea dovadă de o precizie fantastică.

La primul contact cu satul în care înnopta acum pentru întâia dată (de la venirea sa nu trecuse nici măcar o jumătate de zi), lucrul care efectiv îl uluise a fost tocmai acest mijloc anacronic de anunțare a orei exacte. Trecut pe hărțile fizice drept o localitate de câmpie fără vreun interes anume, poate eventual pentru diversele sale produse apicole de care știau numai inițiații, Enadul ascundea, de fapt, o ciudățenie de prim rang. Fire în esență analitică, uneori excesiv de analitică, Toma întoarse problema pe toate părțile, căutând motivul nevalorificării acestei ciudățenii până în pragul prejudecăților locale, pe care nu le cunoștea, dar le intuia și unde se și împotmoli, peisajul moral de aici fiindu-i total necunoscut. Un timp inventă și consumă câteva eventuale scenarii, însă totul se prăbuși, obligându-l până la urmă să renunțe la subiect. El venise la Enad pentru o cură de miere de stup și nicidecum pentru a-și toca nervii cu întrebări inutile. Își trase pătura peste cap. Încă mai persista în ea un miros vag de oaie.

Rezistă câțva timp, apoi, dându-se oarecum bătut, își scoase capul și inspiră cu nesăț aerul din cameră. Pentru cine nu poate adormi, deși o dorește din tot sufletul, noaptea devine un supliciu și Toma își reaminti cu ciudă de sticluta lui cu somnifere, lăsată acasă la sfatul prietenilor, în ideea că aerul de aici, de la țară, este un înlocuitor perfect. Își continuă foiala prin patul deranjant de scârțâitor, mai aruncă o privire spre geamul prin care se ghicea cerul fosforescent, încercă iar să-și alunge gândurile săcâitoare, dar totul se arăta inutil și singurul lucru cuminte era să se lase pradă insomniei.

Trecuse destul timp de când omul din turn anunțase ora exactă. Toma vru să scoată ceasul de sub pernă, o vreme își înfrână cu succes dorința de a repeta gestul făcut nu cu mult timp în urmă, dar nu rezistă și-l smulse în ciudat din ascunzătoare. Întâi crezu că, în mișcare, îl adusese cu capacul din spate înspre el, însă îl întoarse pe toate părțile și tot nu-i văzu obișnuitele cifre și secundarul clipind. Aprinse lanterna. Ceasul arăta întreg, nu-l strivise, iar bateria îi era nouă, doar ce o schimbase cu câteva zile înainte. Un gong puternic sfâșie liniștea în bucăți.

- Este ora unu.

“Este ora unu” - de patru ori, dinspre turn spre cele patru puncte cardinale, pentru a auzi muritorii din toate colțurile. Toma se simți torturat de o întrebare săcâitoare: să fi strigat oare omul din turn miezul nopții ori el, Toma, reușise totuși să adoarmă și doar gândurile îl treziseră? În sfârșit, se predă iarăși hazardului și-n această stare îl găsi și somnul.

Dormi fragmentar, chinuit, obosit de secvențe absurde de vis cu orologii-mâncătoare-de-oameni. Micul dejun dădu peste un Toma iritat, cu ochii roșii, bombănind. Gazda, un bătrânel cam morocănos, cu plete cărunte și cu o țigară fără filtru în colțul gurii - o țigară fără început și fără sfârșit, fiindcă ieri, aproape o oră și jumătate, timp în care trecuseră în revistă efectele curative ale mierii de stup, fumegase fără a se consuma vizibil - îi oferi pe o tavă de lemn câteva borcănașe cu diferite sorturi de miere, insistând îndeosebi asupra celei din flori de salcâm. În final, nu se atinse decât de cana cu lapte proaspăt. După care îi ceru bătrânului său amfitrion o țigară și-un briceag. Țigări nu

mai avea moșneagul, dar cu briceag îl servi imediat. Toma luă obiectul cu plăsele coadă-de-pește, o piesă arhaică, dar bine ascuțită, și forță capacul din spate al ceasului. Totul arăta perfect. Poate bateria... - gândi. Oare să se fi terminat așa, dintr-o dată? Vreun scurt-circuit pe undeva, prin mădulele abia vizibile? Apăsă cu degetele în discul nichelat și capacul se închise cu un sunet sec, înfundat. Dacă tot își propusese să uite factorul timp, nu mai avea nici un sens să se frământa.

Curtea bătrânului i se păru strâmtă, ceea ce-l determină să iasă în stradă. Poarta scârțâi scurt. Nimic anormal, gândi. Nu-și dădu seama de ce se gândise că nu e nimic anormal. O lovitură de gong.

- Este ora zece!

Vocea omului din turn se făcuse parcă mai slabă, atenuată de zgomotele diurne. Toma tresări; informația i se scurse prin corp ca o descărcare electrică, iritându-i nervii. Insul hăituit de timp preferă fapte.

Satul dormea, pustiu. Doar două-trei bătrâne uitate în viață, picotind pe bănci de lemn în fața caselor, mute, cu ochii inexpressivi, cufundați într-o altă lume. Nu înfățișau un tablou impresionant, dar pentru el femeile acestea însemnau mult curaj în fața vieții. Ceea ce oarecum îl deranja era tocmai liniștea prea mare, ici-colo câte-o pasăre ascunsă delimitându-și teritoriul prin cântec, altceva nimic. Singurele vietăți pe care le vedea animând peisajul se dovedeau a fi albinele. În număr mare. Uneori, ca un nor, pe deasupra trecea câte-un roi masiv, aproape înfricoșându-l. Le vedea pretutindeni, în plină activitate, însă ocolindu-l inofensive, de parcă el nici nu exista. Peste tot, salcâmi înfloriți și trandafiri. O mare de culori, o mare pură, calmă. Simți o ușoară durere la tâmpile. Se îmbătase de atâta liniște.

Se întoarse pe la prânz. După ce omul din turn îi aminti indirect de foame. Bătrânul - Toma nici măcar nu-l întrebase cum îl cheamă - îi puse pe masă un meniu compus doar din vegetale și el crezu că nu-i va ajunge, dar, contrar așteptărilor, sfârși prin a recunoaște că masa fusese excelentă.

- Cât să fie ceasul?

Pur și simplu îi scăpase. Un automatism. Moșneagul îl privi mirat. N-avea ceas, însă îi spuse cu aproximație. Toma n-avea cum să-l verifice.

- Omul... omul din turn... - începu Toma nehotărât, de unde știe când este ora exactă?

O întrebare absurdă (știa și el asta), însă deja rostită. Celălalt dădu din umeri. Sesiză un gol în suflet, un gol nesfârșit. Suferim când nu primim nici un răspuns de la unul mai în vârstă decât noi. Ne simțim frustrați. O prejudecată dăunătoare, poate mai mult ca oricare alta.

- De când e obiceiul ăsta... - ar fi vrut să spună și "absurd", dar reuși să se abțină și urmări atent reacțiile interlocutorului.

Rămasă fără dezlegare, o întrebare determină, de regulă, o reacție în lanț.

- Așa-i de când mă știu. Nici moșu-meu n-a putut să-mi spună. Propozițiile scurte, în doi peri, deranjează și Toma se întoarse în camera de oaspeți. Îi venea să lase totul baltă și să plece. O iritare din senin, gândi. N-avea dreptul să fie nervos, îndeosebi acum, în concediu. Se întinse pe pat. Un timp stătu cu ochii închiși gândind aiurea. Omul din turn nu dormea, nu se odihnea. Și doar ar fi trebuit să mai și doarmă. Poate mai există și-un altul cu același timbru. Sau, de ce nu, doar o voce înregistrată pe bandă de magnetofon.

Ieși în curte cu un gând anume și se îndreptă calm spre poartă. De undeva, din față, se ivi pe neașteptate un câine mare, alb. Unul ciobănesc, lăptos. Surprins, obișnuit să nu vadă pe aici altă vietate decât albinele, Toma se fâstâci. Nu agreea nici pe departe asemenea întâlniri; câinii pe care-i știa el, cei de la oraș, patrupedele-bibelouri, îmbrăcate în surtucuri cu ținte lucitoare, erau exemplare miciuțe, fragile pe lângă acest animal de-a dreptul înfricoșător. Instinctiv, prinse coada unei cazmale sprijinite de pridvor. Câinele se apropie de el cu gura întredeschisă, cu limba atârânănd. Dacă Toma ar fi fost mai realist, ar fi constatat că, de fapt, animalul nu-i acorda nici cea mai mică atenție. Însă el ridică unealta și o slobozi icnind. Trebuia să urmeze impactul acela dezgustător cu corpul moale al câinelui și schelălăiturile de rigoare, însă cazmaua izbi sec pământul. Speriat de propriile-i mișcări,

recules totuși după explozia de forță ce-l descărcă oarecum de tensiune, privi tulbure spre locul unde trebuia să fie câinele. Nu găsi decât o pulbere albă și fină plutind în jurul tăișului uneltei, pulbere luată, după câteva clipe, de vânt. Cutremurându-se, aruncă arma de ocazie și ieși precipitat în stradă. Câinele o fi fugit, își spuse privind în jur și așteptând să-l regăsească.

Porni spre ulița turnului cu pași mari, obsedat de un anume gând: trebuia să-l vadă pe omul acela, să stea de vorbă cu el, indiferent despre ce, numai să stea. Vru să pătrundă dincolo de poarta mare de lemn. Casa pompierilor avea lacătul pus. Se holbă prin singurul geam, însă nu văzu decât ziare vechi prinse de sticlă cu etichete școlare. Se uită după nelipsitele muște uscate și după pânzele de păianjen, dar spațiul dintre cele două rânduri de sticlă se arăta straniu de curat. Ușa de la scara turnului era și ea încuiată. Un lacăt, la fel de uriaș ca primul, îmbrățișa strâns două verigi.

Se uită în jur după vreun suflet cu care să schimbe o vorbă. Nimeni. Pustiu. Nefiresc de pustiu. Va aștepta acolo, la umbra turnului. Omul, dacă exista totuși acolo sus un om, avea să iasă la ora fixă. Și atunci îi va zări măcar fața. Pe sub streșina clădirii se auzeau hârjonindu-se vrăbii nevăzute. La câteva case mai încolo ieși în stradă o bătrână. Toma se întoarse, gata s-o ia din loc, când auzi gongul. Nu ar fi fost oare îndeajuns dacă locuitorii acestui sat s-ar fi mulțumit numai cu acest gong? La ce le mai era necesar și un om?

Privi în sus către fereastra metalică a turnului. Se deschise calm o ușă și în cadrul ei își făcu apariția omul cu pâlnia de alamă: într-un mod festiv, cu mișcări încete, largi și exacte, dând impresia unui ritual. Îmbrăcat într-un costum ca de ev mediu, înaintă mecanic până la balustradă, iar fața ascunsă în barbă nu trăda posibila oboseală a unei eventuale nopți nedormite.

- Hei!

Celălalt părea surd.

- Hei, vreau să stau și eu de vorbă cu dumneata!

Se simți ca și cum, aflat în sala arhiplină a unui teatru, i-ar fi cerut unui actor de pe scenă să meargă împreună cu el la o bere. Omul

din turn nici măcar nu-și coborî privirea. Ușa se închise în urma lui scârțâind.

- Hei! insistă Toma, cu un gust amar în gură.

Se repezi la intrarea în turn și-și lipi urechea de scândurile de stejar. Omul nu cobora. Nu i se auzeau pașii pe trepte. Poate rămânea acolo, în spațiul acela, pentru Toma sufocant, înghițit de ziduri. Porni să lovească cu pumnii în ușă. Nu se sinchisi nimeni de neputința lui. Nici măcar bătrâna ce încremenise cu câțiva metri mai încolo. Se îndreptă către ea furios, bombănind. Nu voia să fie nepoliticos în curiozitatea sa, însă purtarea omului cu pâlnia și tăcerea enigmatică a femeii îl întărită. Se opri dinaintea ei. Privea în gol, parcă absentă. Nu mai avu putere s-o întrebe nimic. Se uită roată, se uită la cer, cerșind poate ajutor și, în final, o părăsi, cu gândurile răvășite. Încercă să-și amintească cine anume-l îndrumase spre Enad și nu reuși. Știa doar că totul fusese aranjat dinainte. (Primise biletele de călătorie într-un plic, prin poștă. Simțise atunci ceva artificial în comportarea sa, ceva ca o ușoară neliniște, însă nu reacționase în nici un fel.) Acceptase ideea unui concediu la Enad, fără nici o obiecție, ca și cum ar fi pornit totul de la el însuși.

Se lăsă captivat de legănarea șezlongului din pridvor. Un timp se uită aiurea, mai mult întors înspre sine, apoi scotoci cu privirea prin curtea aparent neorânduită a bătrânului. Și aici, același mare număr de albine. Umblase deja destul de mult prin Enad și încă nu întâlnise construcțiile acelea paralelipipedice din lemn, numite stupi. Gongul și omul din turn îi curmară gândurile. Bătrânul plecase de acasă pe neașteptate. Femeile îmbrobodite în negru erau poate în stradă, poate ascunse în casele lor mute.

Seara i se cuibări tiptil în ochi și-l trimise la culcare. Îl secătuiseră evenimentele ori oboseala? Își propuse să lase orice gând la o parte, însă nu reuși. Îi dispăru până și somnolența, iar imaginile dispartate, frânturile, secvențele din ceea ce i se întâmplase în cursul zilei i se amestecau prin minte fără nici o legătură între ele. De-ar fi fost bătrânul acasă, imposibil să nu fi obținut până la urmă chiar nimic de la el în legătură cu lucrurile ce se petreceau în Enad. Acesta plecase

fără să spună nimic, lăsând doar un bilet sec, cu două cuvinte: “Am plecat.” Unde? Când? Cum? Două cuvinte și nimic mai mult. Biletul îl prinsese cu o pioneză de tăblia ușii de la tindă și Toma avea acum de ales între a pleca și el ori a accepta să rămână și să scoată la iveală ceea ce se întâmpla în Enad. De fapt, ce anume se întâmpla atât de ciudat? Că nici până acum nu-i văzuse pe cei ce se ocupau de albinărit? Dar trebuiau oare aceștia să locuiască aici în sat? Poate...da, stupii, unde erau stupii? Nici asta nu era o problemă. Atunci?

- Este ora douăzeci și trei!

Da, omul din turn. Dacă Enadul era aproape pustiu, pentru cine mai anunța acesta ora exactă? Pentru el, pentru Toma, singurul turist? Poate că totul nu era decât o farsă a nervilor săi. Omul cu pâlnia n-are decât să existe, treaba lui.

Din nou, un gong fulgerând liniștea. Ora unu după miezul nopții. Se ridică într-o rână. Acum era sigur că nu dormise nici în celelalte miezuri de noapte. Cine să fie omul din turn? Adormi visând aceleași orologii-mâncătoare-de-oameni. Dimineața, se trezi amețit, așa cum se trezea uneori în timpul stagiului militar, la deșteptările cu goarna, după prelungite partide de pocher.

Își simți totuși creierul deconectat. Nu-i mai păsa de nici un om cu gong, cu goarnă ori pâlnie, n-avea decât să spună în gura mare și minutele, iar dacă într-adevăr n-are altceva mai bun de făcut, poate striga și secundele sau la fiecare zece secunde, așa cum procedează roboții municipali la apelul telefonic al pierduților în timp. Lui Toma nu-i mai păsa de nimic sau cel puțin această impresie voia să și-o lase sie însuși. Nu mai lua în seamă nici mulțimea aceea de albine. Sau nu mai voia să o ia în seamă. Se spală pe față, încercând să fluiera o anumită arie dintr-o operetă, însă nu-și mai amintea destul de bine nici aria, nici numele operetei, slobozi câteva șuier stridente, fără nici un Dumnezeu; până la urmă se lăsă păgubaș.

Ieși în stradă ca purtat de vânt. Un vânt fără direcție sau cu prea multe, un vânt ce joacă golf cu inexistente ghemotoace de hârtie. Zări din nou o bătrână cu fața stafidită, alunecând discret pe lângă zidurile și gardurile uliței.

Se opri nehotărât și o strigă. Bătrâna nu-l luă în seamă. Se apropie de ea. O strigă din nou. Și vru să-i ațină calea, prinzând-o ușor de braț. Simți doar cum degetul cel mare și arătătorul i se ating fără să palpeze ceva material între falange. Întâi crezu că a fost o greșeală de apreciere a distanței, dar, când o prinse iarăși de braț, rămase pe loc, încremenit, urmărind-o cum se îndepărtează încetișor de el, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Își privi degetele: aveau pe ele un soi de particule de praf negricios, pe care vântul se și grăbi să le fure, să le ascundă, adâncind și mai mult misterul.

Se îndreptă mecanic spre Casa pompierilor. Turnul cu tencuiala căzută îl atrăgea ca un magnet. Pășea calm, exasperant de calm pentru situația în care se trezise fără voia lui, fără știința lui. Desprinse dintr-un gard de lemn, căzut într-o rână, un lăteț.

Îl privi ca pe un lucru ajuns accidental în mâinile lui. Nu-l aruncă. Voia pur și simplu să vadă ce anume se va întâmpla mai departe.

Ulița Casei pompierilor. Acolo, la celălalt colț, turnul. Ulițele satelor de câmpie sunt foarte lungi. Toma avea răbdare. Ca și cum, dintr-o dată, nu l-ar mai fi interesat nimic. Nici măcar blestematul acela de turn cu omul-orologiu cu gong și pâlnie de alamă. În evul mediu orologiile nu băteau niciodată miezul nopții. Această informație îi răsări în minte din senin, fără nici o legătură cu gândurile sale anterioare. Apoi simți cum îi scade pulsul. O scădere vagă, dar perceptibilă. La fiecare secundă, câte o bătaie de inimă. În fiecare secundă câte un pas. Cu fiecare secundă-bătaie-de-inimă era mai aproape de turn. Abia în clipa aceea observă o anume vânzoleală alături de construcția aceea înaltă. Un fel de vârtej, ridicând praf negru, și un bâzâit discret.

Nu-i mai păsa de nici un Enad, de nici un mister, totul îi părea cunoscut dintotdeauna. Vedea dinaintea sa doar turnul și acesta creștea, creștea puțin câte puțin, cu fiecare pas al său. Dar nu-l intriga această creștere ieșită din comun. Nu-l intriga nici vârtejul, care nu era altceva decât un roi uriaș de albine și care, la apropierea sa, dispăru pe deasupra caselor, lăsând privirii un corp omenesc întins pe jos. Un om îmbrăcat în haine de epocă, având încă în mâini o pâlnie de alamă

strălucitoare, cu mâner. Omul-orologiu din turnul Casei pompierilor. Însăși amabila lui gazdă. Se apropie de el și reuși să întindă mâna, să-l zgâlțâie, pentru ca să vadă, cu acel ultim dram de omenesc ce-i mai rămăsese, dacă moșneagul se mai găsea în viață. Mâna prinse în gol și de palmă i se agățară câteva particule fine de praf, pe care vântul le și smulse și le pierdu în neant, laolaltă cu ceea ce păruse a fi corpul bătrânului. Însă lui Toma nu-i mai păsa. Lepădă lătețul. Avea acum alte intenții. De fapt, nu mai avea nici o intenție. Nici un gând. Inima îi bătea o dată pe secundă. Luă pâlنيا și porni să urce scările turnului. Câte o treaptă pe secundă. Toma - un pas - o treaptă - o bătaie de inimă - o secundă - o secundă. Ieși pe terasă și puse pâlنيا la gură.

- Este ora zece! strigă.

Apoi, cu mișcări încete, rigide și parcă mecanice, se retrase în turn.

Geamantanul cu veioze și porumbei albi

În coțul încăperii, lângă soba de tuci, ardea veioza cu abajur albastru. În oglinda verde, cu folia lucitoare pe alocuri scorjită, scânteia albastru aceeași veioză. Legănându-se într-o vârșă agățată de grindă, în cuie ce acum nu se vedeau, radioul “Pionier” emitea zgomotos muzică simfonică. Speriați poate de scârțitul viorilor, de cinele ori de cornii englezești, peștii se îngrămădeau în spațiul dintre geamuri. Le vedea ochii holbându-se misterios la el. Simți cum îl trec nădușelile. De nervi. Nu i-au plăcut niciodată ochii, iar atunci când stătea de vorbă cu cineva, întotdeauna se uita într-altă parte, la nimicuri, se ferea să-i fie surprinsă privirea. Ținea în mâini ceva ca o plasă de fluturi. Încea să înoate înspre ei, dădu chiar de câteva ori din mâini, însă picioarele refuzau să se desprindă de pământ. Acum nu mai erau mâini, ci aripi, mari, mai mari decât cele de vultur. Se înalță încet, calm, ușor, pământul cel blestemat nu avea asupra lui nici o putere. Sus, undeva deasupra lui, plutea Veronica. Goală. Zâmbind. Îi vedea coapsele albe, sânii aceia tari, părul negru. Exact în acel moment, “Pionierul” rămas dedesubt prinse să cârâie plin de paraziți, coapsele, sânii și părul Veronicăi se topiră într-un nor de smarald, iar el căzu îndelung într-o prăpastie adâncă, în clinchete de talângi.

Se trezi buimac, molfăind în gol. La căpătâi suna deșteptarea bătrânul ceas C.F.R., zestrea lui. Atât avusese: un gemantan din carton presat, cu colțuri metalice, plin de bulendre. Și acest ceas. Marta a venit cu ceva mai mult: cu două gemantane încărcate cu bibelouri de porțelan fără nici o valoare și cu un fiu, aproape major. Pe nume Bobo.

Se întoarse gemând. Bănuia că e trează. Seara, când îi aude răsuflarea potolită, se uită la ea pe furiș și o vede cu o-chii îndreptați spre tavan. “Ce ai de te uiți așa, ca una plecată de-acasă?” Nu i-a răspuns niciodată. Așa doarme ea, cu ochii deschiși.

O înghionti.

- Scoală, mă, n-auzi... scoală și du-te la lucru!

Stătea și acum, mai mult ca sigur, cu privirea ațintită în tavan. Mormăi și, probabil, închise ochii, fiindcă albul lor nu-i mai luci de loc. Însă, atunci când împinse plapuma la o parte, îi luciră coapsele și bărbatul simți cum începe să ia foc. Nu se întâmplă totuși nimic.

Marta ieși pe pipăite în antreu și aprinse lumina. Înăuntru pătrunse un val de aer înghețat, amestecat cu miros greu de petrol și mucegai. Antreul ținea loc de bucătărie.

Bobo se foi nervos, vădit deranjat de o fantă de lumină, scăpată printr-un loc unde hârtia albastră, prinsă cu pioaneze de geamul ușii, era puțin ciupită.

Marta se scula întotdeauna prima. Chiar și atunci când lucra el în schimbul întâi. Se scula, își arunca pe umeri capotul, își trăgea pe picioare ciorapii de lână, pe urmă se ducea în antreu, aprindea mașina de gătit și pregătea ceaiul de mentă ori mușetelul cumpărate de la baba Anghelina, bătrâna aceea uscată ce dădea în cărți la întreg cartierul.

- Păpușicule, scoală, mă! strigă Preda către băiat.

- Da' de ce trebuie să-l scoli? țipă femeia, de dincolo, apoi, deschizând ușa, cu timbrul schimbat: scoală, Bobo, să nu întârzii.

Bobo se ghemui ca-n pânțele mamei, cu duna trasă până peste cap. Încercă să înnoade un vis cu altul. Se visase cal și tocmai pornise în galop după o herghelie de iepe tinere, când îl trezise nenorocitul de ceas. Între clopoțel și vocea subțire, afectată, a tatălui vitreg, visul acela aproape că i se reluase, însă cu un decor schimbat și fără iepe.

Întors către perete, întins lacom peste locul cald ce încă mai păstra forma femeii, Preda asculta atent orice mișcare. Nu numai din casă, ci și din curte, îndeosebi din curte, din clădirea cea nouă, a gazdei. Plecau pe rând, după un ritual stabilit la întâmplare: întâi Marta, parcă pe furiș, pe urmă Mara și Manolita (cele două M, cum le supranumise el), zgomotoase, vorbind tare, certându-se ca de obicei, iar în final, încă dormind, Bobo.

- Bobo!

- Da.

- Tu n-auzi?... Astăzi când vii acasă?

- Nu știu. Oricum după ora trei. Da' de ce?

- D-aia... Marto! Vino aici! ...N-auzi, Marto!
- Aud! strigă femeia și-și băgă iute capul pe ușă, pe de o parte speriată de ton, pe de altă parte gata de harță.
- Când vii acasă? N-am țigări.
- Te duci și-ți iei. Când ies de la lucru trebuie să merg după cartofi, că eu n-am cine să-mi aducă...
- Hai, lasă! se zburli bărbatul.

Femeia trase ușa după ea. Geamurile zdrăngăniră scurt. Preda se ridică în șezut, mormăind. Își amintise că, într-adevăr, nu avea țigări. Femeia veni să se îmbrace. Mirosea puternic a petrol ars. Bobo se foi nervos, cu somnul neplăcut întrerupt. În cele din urmă aruncă duna la o parte și se sculă dârdâind. Marta îl măsură nedumerită. Se uită apoi spre bărbat cum stătea așa, ca un huhurez, neacoperit, numai în bluza de la pijama.

- Ce-i, n-ai somn? făcu ea, ironică.
- Aștept să plecați, răspunse acesta și se întinse. Surprinsese în ochii femeii o licărire ciudată.

“Dar dacă știe? Poate i-a spus Veronica totul... La naiba, doar n-o fi și aia chiar atât de proastă.” Somnul îi zburase. Oricât l-ar fi dorit înapoi, pleoapele îi deveniseră ușoare, iar privirea, limpede. Doar că începuse să simtă o vagă stare de încordare ce încă nu-i ajunsese la inimă. “Dacă știe, de ce tace și nu explodează ca orice femeie?”

Marta se uită pentru o clipă la bărbat. Cu trupul lui firav, aproape că nici nu se zărea acolo, sub plapumă. De multe ori se întrebase cum de reușise să-l găsească, însă Bobo îi amintea întotdeauna (evident, doar prin simpla lui prezență) că nu mai era nici tânără, nici frumoasă și pe deasupra îl avea și pe el, fiul din prima și ultima căsătorie legală. Cu Preda trăia doar ca să fie cu un bărbat. Celălalt, fostul, se încurcase cu bufetiera din satul său. Chiar de 1 Mai. După demonstrație, stând dinaintea ei, cu o pancartă masivă subsuoară, i-a zis cu un glas pe care ea nu-l va uita niciodată: “Marto, zi-i ce vrei, nu-mi pasă. Eu mă duc cu asta.” (Și arată spre o femeie cu batic alb, ce vindea, la o tarabă, mititei cu muștar.) “Pentru Bobi o să-ți trimit eu bani.” Dus a fost. De parcă nici n-a existat. Nici bani n-a trimis vreodată. Nu, n-a murit singură. Aproape că i-a fost

recunoscătoare că a plecat de la ea. ~stălalt, lăsat la rându-i de două neveste cu acte în regulă, trebuia el să-i fie recunoscător că l-a strâns de pe drumuri, sărac și subțire ca un pai.

- Auzi, pleacă tramvaiul, zise Preda.

- Vine celălalt, răspunse femeia, făcându-și de lucru cu o bluză verde, întoarsă pe dos.

- Nu-s întotdeauna două pe linie, insistă bărbatul.

Marta nu spuse nimic. Ascultă cântecul cocoșului. Se apropie de geam. Deasupra hârtiei cândva albe se întrezărea cerul fosforescent și o stea ce clipea anemic. Nu avea poftă de ceartă. Nu avea niciodată poftă de ceartă. Însă în dimineața asta, Preda se dovedea a fi un pisălog. "Ce l-o fi apucat?" nu se uita la el. Uneori o dezgusta. Atunci când nu se mulțumea să-i fie doar indiferent. Oricum, începuse o săptămână liniștită, tocmai fiindcă Preda lucra în schimbul de după-amiază. Se putea mișca și Bobo mai în voie, fără să fie mereu crispat, atent să nu-l deranjeze pe pirpiriul său tată.

"Trebuie să aștept până după opt. Nu care cumva să apară careva pe-acasă. Atunci trebuie... trebuie..." Rămase la rându-i cu ochii fixați spre varul crăpat al tavanului. Uneori avea senzația că tavanul se lasă peste el și-l strivește. Cu greu își înfrână iluzia, abia atunci când simți spaima în inimă. Poate Marta nu avea astfel de trăiri și de aceea putea sta atât de liniștită cu privirea în sus.

- Zici că nu vii repede acasă?

Pur și simplu îi scăpase. Femeia tăcea. Nu găsea de cuviință să-i răspundă. O urmări un timp cum se foiește prin cameră. Aranjând colțul feței de masă, ascunzându-și sub năframă o șuviță de păr sau rupând frunzele uscate de la mușcatele din ferestre. Parcă nici nu se grăbea. Ori se întindea dinadins cu toate nimicurile.

Băiatul, după ce-și trase pantalonii, dispăru discret în bucătărie.

- Am plecat, spuse femeia, apoi se duse și ea pe urmele fiului. Se auzi foșnet de hârtie, ușa de la antreu, pașii Martei prin curte. Cățelul gazdei, jigărit și plin de limbrici, scoase neputincios câteva scâncete. "De mult trebuia dat la hingher și belit. Că pentru altceva

nu-i bun.” Dacă s-ar fi uitat în clipa aceea către ușa dinspre antreu, ar fi văzut chipul spălăcit al lui Bobo holbându-se înăuntru.

Se auzi o ușă trântită și un glas de femeie. Pe urmă, liniște. Strigase Mara. Poate că iar a înfuriat-o burta Manolitei. Burta Manolitei crescuse din senin, ca aluatul cu drojdie bună, și nu se mirase nimeni de asta. Fiindcă, totuși, pânțele femeiesc, dacă nu e sterp, nu crește chiar așa, din senin. Întotdeauna există la mijloc o forță.

Din nou o ușă. Glasuri discutând, ca de obicei, în contradictoriu, unul mai furios decât celălalt. Poarta. Scâncetul cățelului lăsat iarăși fără mâncare, amestecat cu zgomotul lanțului, frecat de oala cu apă, și cotcodăceala unei găini speriate.

Se sculă și se apropie de geam. Văzu capetele femeilor curgând dincolo de marginea de sus a gardului.

- Am plecat.

Se desprinse speriat de marginile de afară. Băiatul îi privea năuc pijamaua largă, neîncheiată.

- Du-te, du-te, îi spuse înciudat.

Pașii băiatului răsunară pe cărămizile din curte. Își pusese blacheuri la tălpi. Un bufnet și cățelul schelălăi îndelung. Se repezi iar la geam, însă celălalt ieșise deja în uliță.

- Hai plecați, mormăi Preda, cu mâna pieptene prin părul încâlcit.

Privirea i se agăță de casa dinspre stradă. Încercă să pătrundă dincolo de zidurile netencuite.

Se trezi buimac, aproape speriat de lumina ce pătrundea violent prin partea de sus a geamurilor. Aruncă plapuma cu furie la o parte. Ora opt și jumătate. Ceasul măcina timpul necruțător.

Avea senzația că doar cu puțin timp înainte închisese ochii, numai așa, să treacă vremea. Se apropie de fereastră și privi spre casa cea nouă. Zidurile, așa cum le știa: mute, sfidătoare.

Își trase ciorapii și pantalonii. Paltonul îl luă direct peste cămașă. Ieși încet în antreu. Privi iar spre casa gazdei. De streășină atârna un cuib de vrăbii, smuls de vânt. Fulgii încurcați prin

ghemotocul de paie și iarbă uscată vibrau ușor. La singurul geam ce dădea spre curte nu se vedea nici o mișcare. N-avea cum să se vadă. Din pricina unei bucăți de pânză cu flori mari, pe un fond de culoarea vișinii putrede, prinsă pe dinăuntru în patru cuie.

“Poate mai doarme”, gândi Preda. Puse mâna pe clanță, nehotărât. Înghițind, simți în gât un gust neplăcut, de cocleală. Gura i se strânse, ca dinaintea unei lămâi. Se uită la măsuța din antreu. Pachetul de țigări era gol. În scrumieră, chiștoacele de aseară, turtite, deformat. Luă unul, cu mâinile tremurânde, îl aprinse, trase cu sete până când focul prea apropiat îi arse buzele. Îl aruncă înjurând în ligheanul cu apă folosită. Se auzi un sfârâit sec. Fumul duhnea îngrozitor.

Nu deschise. Slobozi clanța încet, apoi întoarse palma în sus, fără să știe de ce o face. Nici măcar nu o privi. Ochii lui nu vedeau nimic. Totuși casa se afla acolo, afară, la câțiva pași, rece și neprietenoasă. Îi veni pe neașteptate să plângă. Voia să i se umple ochii de lacrimi, să-l usture, să i se scurgă în josul obrazilor, să-l spele de toate cele adunate prin cutele ce-i brăzdau pielea cândva netedă.

- De ce tocmai mie? șopti, strângând pumnii.

Un zgomot de cratițe și oale scăpate pe jos îl readuse la realitate. Se apropie precipitat de fereastră. Nimic. Îl năpădi un val de furie. Furia neputinciosului. Îi simțea colții sfâșiindu-i carnea, sufletul, împingându-l afară, trăgându-l înapoi. Apăsă încet pe clanță. Se întoarse către camera din care venea un aer greu, căutând un ajutor imaginar. Trase ușa către el. O găină, ce râcâise până atunci undeva, aproape de prag, zbură cotcodăcînd speriată. Cățelul dormea dinaintea cuștii masive, cu burta în sus, cu gura larg deschisă.

Ajunse la geamul casei celei noi și bătu crispat în sticlă. Câtva timp nu auzi decât vântul agățat în sârma de rufe. Bătu iar, mai puternic, așteptă, fără să răsuflă, pândind orice zgomot ce putea veni dinăuntru. Pânza cu flori galbene se dădu la o parte, discret, și-n spațiul gol apăru chipul palid al Veronicăi. Îl privi absentă, fără să clipească. Îl privi secunde în șir. El nu avu putere să-și ferească privirea. Poate, ca niciodată, se uita acum la cineva direct în ochi. “Hai, deschide”, îi venea să strige, însă n-avea totuși putere. Părul

fetei cădea negru pe umerii albi, rotunzi. Pânza rupse imaginea brusc, poate prea brusc.

Se duse dinaintea ușii de la coridor. “Acum, trebuie acum”, gândi. Curentul de aer îi zbârli părul. Începuse să-i fie rece. Pe stradă trecea un feroviar scund, fiindcă nu i se zărea decât cascheta cu însemnul cefereului plutind deasupra gardului. “Gincu, el e.” Dar asta nu avea nici o importanță. Doar un singur lucru trebuia să-l intereseze.

Se scuseră minute în șir. Ușa continua să zacă înțepenită în cadrul ei, încuiată, bineînțeles, pe dinăuntru. Nedumerit, ofensat, se duse în spatele casei și bătu în geam. Nervos.

- Du-te!... țipă Veronica.

Bătu din nou. Pânza cu florile se dădu la o parte. Nu apăru, așa cum așteptase el, chipul feciorelnic al Veronicăi. Nu apăru nimic.

- Du-te! țipă fata și pânza căzu ca o cortină.

- Nebuno! strigă el, fără să-i mai pese dacă-l aud vecinii ori nu.

Se întoarse și porni spre casa cea veche. Cățelul îl privea sticlos, rânjind. Intră în antreu, apoi în cameră. Se trânti, sfârșit, în pat. “De ce tocmai mie?”

Perna mirosea greu a transpirație și a mușegai. O aruncă scârbit sub masă. Rămase cu coatele sub piept până începură să-l doară șalele. “O omor!” strigă. Însă numai în gând. Se întinse cu fața în sus, cu picioarele peste plapumă. Își zvârli papucii de casă în mijlocul încăperii.

De pe peretele dinspre ușă îl privea tâmp chipul copilului nevestei sale, Bobo. Închise ochii, înjurând sfinți inventați de el. Sau doar i se părea că-i inventase. Poate auzise pe undeva de ei, cine știe, cine putea ști? Credea că totul îi este potrivit: poza de pe perete, zidurile ca niște felii de tort cu zeci de foi, Marta, mașina de gătit, petrolul ce împutea până și hainele din dulap, veiozele cu abajururi verzi, roșii, albastre.

Sări în picioare. Bătrâna sa servietă din piele de porc zăcea aruncată sub cuier. O deschise, scoase de acolo sticla cu lichior de ciocolată și-i smulse, tremurând, staniolul ce învelea gâtul transparent. Se așeză la masă, pe un scaun șchiop. Lemnul scârțâi. “Trebuie să

vrea, altfel...” Strânse pumnul și dădu cu el în tăblie. Cana de apă și cele două pahare zornăiră prelung.

Dar dacă apare careva... De pildă, Marta. Poate Manolita. “La naiba, asta are burta la gură, n-are ce comenta. A umblat prin toate gropile țiglăriei. Numai cine n-a vrut nu i-a văzut fundul... Mara... Asta e-n stare să mă și omoare.”

În gâtul sticlei dopul de plută. Îl împinse cu degetul, duse sticla la gură și trase cu năduf câteva înghițituri bune. Gustul de ciocolată parcă-l învioră, îi coloră pentru o clipă lumea în roz, însă, în același timp, curgându-i pe gâtulej până-n stomac, îi creă o ușoară stare de toropeală. Ori poate nu era decât lenea de dimineață ce-l cuprinse așa, deodată. Își sprijini fruntea de pumni, pe masă. Și închise ochii.

Veronica sta în fotoliu. Îl trăsesse dinaintea oglinzii celei mari, din sufragerie, se trântise greoi în el și-și cocoșase picioarele pe măsuta de toaletă. “Docamdată și așa nu ți le mai trebuie”, gândi, mișcându-și încet pâslarii printre cutiuțele și parfumurile surorii sale, Manolita. Pe urmă când își aduse aminte de sine, își cercetă imaginea care o dubla cumva sfidător în luciul înghețat al oglinzii. Prin păr, fulgi de găscă din pernă. În spatele ei, vaza de ceramică neagră de pe masă. Cu câteva fire de trestie și papură. Mai încolo, lângă pat, veioza cu picior înalt, cu abajurul care, când e becul aprins, începe să se învârtă și zidurile, până atunci încremenite, se pun deodată în mișcare. Iar în culoarea aceea de un verde spălăcit ce se naște prin cameră se plimbă unul după altul niște pești ciudați, cu aripi și coarne. Se plimbă plutind nepăsător peste “Răpirea din serai” de lângă dormeză, peste găinușele, cocoșeii și căprioarele de porțelan, peste patul dublu deasupra căruia, pe zid, atârnă chipurile speriate ale unei perechi de miri. Vrusese de multe ori să arunce abajurul, trunchiul acela de con din sârmă, însă de fiecare dată se băgase bătrâna ei mamă, vrăjită parcă de iscusința vrednicului chiriaș. De “fanteziile” lui zburătoare.

Veronica nu se mai plăcea. Nu mai plăcea pe nimeni. Ba, mai mult, era convinsă că urăște pe toată lumea, începând cu blestematul de Preda, cu trupul lui pipernicit, cu veiozele sale amăgitoare, cu fața

lui veșnic nebărbierită, cu urechile lui clăpăuge și terminând cu această curte mereu plină de rahat de câine, de noroi și de pene.

Se ridică totuși. Nehotărâtă. Chinuită de gânduri. Se uită pe fereastră, către căsuța din curte. În care locuise și ea până nu se terminase casa cea nouă, dinspre stradă, și în care locuia acum un chiriaș, iscusitul meșteșugar Preda, cu nevasta lui, cu Marta, și cu blegul ăla de Bobo. Nu se mai vedea nimic. Nu se mai auzea nimic. Lângă șopron, grămada de lemne pe care a pregătit-o Preda. Cu toporul înfipt într-un butuc. Pe topor, o găină pestriță dând din aripi ca o apucată și încercând să cânte cocoșește. Cățelul care poate mai dormea.

Mai înainte, când dăduse la o parte pânza cu flori glabene și zărise în cadrul de sticlă al ferestrei fața lui Preda, se înspăimântase. Surprinsese în ochii lui ceva straniu, o licărire cum nu mai văzuse niciodată până atunci. O licărire care a amețit-o, a răpit-o și secunde întregi n-a reușit să-și dezlipească privirea de imaginea aceea venită parcă de cine știe unde. Mult timp după ce s-a rupt de vrajă, după ce a slobozit bucata de stofă la loc, a continuat să vadă obrazul neras, cu cele două luminițe din uitătura chiriașului. A fugit în încăperea dinspre uliță, gata să izbucnească în plâns, cu lacrimile pe cale să se scurgă. S-a potolit însă de îndată, din senin. Când l-a auzit strigându-i prin curte “nebuno”. A ghi-cit în tonul lui disperarea. A cuprins-o atunci un fel de nemulțumire nelalocul ei. Și ea știa asta. Știa foarte bine că nu e nimic în regulă, că nenorocitul are dreptate.

Un timp a stat în pat, nemișcată. Țeapănă. Cu ploapele trase peste lumea pe care prinsese s-o urască. Apoi deodată a dorit să iasă, să descuie ușa și să iasă. Să meargă la Preda, să se lase în voia lui. S-a sculat iar și s-a apropiat de geam. Totul continuă să fie aidoma ca în gânduri, până ce i se umplură ochii de culorile și forma lucrurilor din curte. Atunci, ceea ce fusese gândit cu o clipă înainte se schimbă cu susul în jos, deveni potrivit, o umplu de îndoieli. Curtea, cu căsuța chiriașilor, cu grămada de lemne, cu toporul și cu cățelul care dormea, cât de ciudat, cu labele înspre cer, se afla dincolo de sticla prăfuită a geamului, doar la câțiva pași.

Cățelul o neliniște. Ființa pe care i se părea că o iubește cel mai mult. Poate că există câini care dorm, ca și oamenii, pe spate, cu labele în sus, cu gura larg deschisă. Probabil, sforăie. De ce nu? S-a înzdrăvenit peste noapte, o fi mâncat bine și acum l-a pălit somnul. Un sentiment confuz, ciudat, încerca să o convingă de faptul că se amăgește. Animalul o fi murit. Abia atunci se înspăimântă. Nu de eventuala lui moarte, ci de moartea în sine.

Privi disperată la grămada de lemne inerte. Cu toporul pe care stătea un cocoș pestriț. Prin curte pluteau fulgi de pasăre. Plutea imaginea crispată a lui Preda. Și un lătrat stingher de câine.

Sări în sus ca ars. Complet dezorientat. Se frecă puternic la ochi. Lumina slabă ce pătrundea în încăperea amesteca obiectele cu umbrele lor, închipuirea cu însăși realitatea. La văzul sticlei de lichior de dinaintea lui, tresări. Își trecu palma peste față, peste ochi, apăsându-și cu putere tâmpile, pomeții ascuțiți și fruntea. Îl năpădiseră din nou gândurile de mai înainte, laolaltă cu imaginea Veronicăi, care la început, ștearsă și goală, deveni apoi foarte clară, obsedantă. Iar lângă ea, ca într-o pictură pe zid, Marta, Bobo, Manolita. Manolita, care-și arăta cu nerușinare pânțele umflate și dezgolite. Bobo, râzând satisfăcut. Marta, consternată, cu mâinile proptite în șolduri. Colegii de la atelier. Cartierul acesta cu blocurile încălecând cenușii peste casele unei lumi gata să apună.

Se sculă și se apropie de geam. Cu fălcile încleștate a furie. Cu inima strânsă. Un timp urmări, mut, mișcările din ogradă. Firele de paie răscolite de adierile de vânt. Cățelul ce zăcea tot acolo, ca o cărămidă. Mormanul de lemne, cu toporul înfipt în butuc.

La geamurile casei dinspre stradă, nimic. “Nebuno!” își zise. Îi era din ce în ce mai ciudă pe sine însuși. Pentru orbul găinilor în care dăduse, ca un fecior cu tuleie și glas de cocoșel. Își privi ceasul. Timpul se scurgea necruțător. Încă o zi, poate, pierdută. Nu știa dacă în momentul acela mai voia ceva.. Cel puțin nu astăzi.

Vederea i se întunecă brusc. Pentru o frântură de secundă îi trecură prin minte toate urmările posibile la idiolenia pe care trebuia să o înfăptuiască. Altfel... Devenise totuși conștient că se găsea într-o

ciorbă urâtă, în care se băgase de bunăvoie și nesilit de nimeni. Iar ea... încercă să-și schimbe gândurile și, în cele din urmă înfrânt (Veronica îi plutea goală pe dinainte, ca în vis), trase cu sete o gură zdravănă de lichior. Apoi se șterse cu dosul palmei, cumva absent, cu privirea dincolo de tăblia mesei.

Se cutremură. Marta... Nu-i vedea chipul mărunț cât un pumn, nici ochii mici și pătrunzători, însă o auzea de parcă se afla undeva prin încăpere, ascunsă după vreo mobilă, îi auzea vocea ascuțită ce-i sfredelea creierul, cuvintele ce-l șfichiuiiau mai aspru decât un bici cu plumb în pleasnă. Posibilă voce. Posibile cuvinte. Va rămâne din nou singur. Fără nimeni pe lume. Urât, alungat de toți... se înduioșă. Apoi dădu cu pumnul în masă, de zdrăngăniră cele două pahare din tava de inox. Cuprinse sticla de lichior cu palma. De ce nu-l iubește nici măcar ea, Veronica lui, cu chipu-i drăgălaș de copil mofturos? Devenise deodată pățimaș. Cu privirea pierdută în fața de masă. Iar îi apără dinainte imaginea rea a Martei. Care poate din nou să-l bată. Să-l bată ca nu de mult, de Paști. Să-i dea cu tava de plăcintă în cap. Ori cine știe cu ce altceva. Marta este o femeie aprigă. Dar de ce să-l bată?

Se propti în picioare, înghițind nodul din gât. Lacrimile atârnară o frântură de secundă de falca de jos, pe urmă se desprinseră și se pierdură prin ochiurile covorului. Se apropie de ceasul cel mare ce continua să taie timpul, nepăsător. Simți prin gură gust de tutun. Ceva ca o cocleală.

Ajunse lângă o veioză pe care o terminase ieri la atelier. Îi luă cu grijă abajurul, un abajur din hârtie verde. Lui îi plăcea tare mult verdele. Verde ca lintița. Ca frunza fragedă a viței de vie. Ca, uneori, cerul, dimineața.

Se terminase de pieptănat, se parfumase și tocmai se pregătea să iasă când auzi ușa căsuței. Auzul nu o putea înșela. Iar bufnetul nu-l putea provoca decât ușa căsuței chiriașilor. Și toată hotărârea de până atunci i se spulberă, îi fugi undeva prin curte, laolaltă cu fulgii de găină ce fremătau prin țărâna acum dezghețată, umedă.

Preda, cu paltonul lui ponosit agățat de umeri. Ținea ceva verde în mână. Poate un abajur. Sigur un abajur. Îl urmări cum, fără să

privească în lături, se apropie cocârjat de coliba câinelui. Apucă să mai zărească încă o dată burta rozalie a cățelului întoarsă către cer. Și picioarele crăcănate, țepene, parcă nelalocul lor. Apoi nu-l mai zări. Corpul neînsuflețit (era convinsă că Pichi închisese ochii pentru vecie) dispăru înghițit de verdele abajurului. În momentul acela îi reveni și ei, brusc, puterea și hotărârea ce pâruseră a-i fi dispărut. Descuie ușa. Preda se întoarse. Cumva surprins. Ochii li se întâlniră.

- Nebuno! îi strigă.

Veronica își trecu degetele prin păr. O șovăire. Nu plecă. Nici Preda nu se apropie. Atunci își puse mâinile pe pânțece.

- Nu-i al tău, zise.

Pe urmă se smulse din loc și porni dreaptă înspre uliță, trântind poarta după ea. O pală de vânt răsturnă și rostogoli trunchiul de con din sârmă și hârtie verde, cu peștișori decupați cu foarfeca. Dezvelind numai un capăt de lanț ruginit și o zgardă pe jumătate roasă.

Rodion, o dată, Rodion, de două ori

Rosana pedalase la bătrânul "Singer" până când cineva bătuse în zid. Abia atunci își strânse rochiile de doliu, batistele cu monogramă și șorțurile de bucătărie aflate în lucru și le puse în dulapul de haine. Cum amuți volanta mașinii de cusut, cum căzu și liniștea, o liniște adâncă, nesănătoasă. Se culcară indiferenți, el în patul dinspre geam, ea, în patul dinspre ușă. Îi văzu, mai bine zis îi revăzu sânii cândva tari și coapsele albe și moi. Ea adormi imediat, așa cum adorm aproape toate femeile. El se mai zvârcoli o bună bucată de timp, mototolind destul de rău așternutul. Frânturi de imagini din realitatea imediată i se strecurară în vis și dimineața, când se trezi, avea în gură gust de cocleală, iar nodul din gât, pe care-l simțea de câteva zile, îi devenise și mai mare. Pregătind la bucătărie cafeaua cu lapte, ea începu să fredoneze un cântec de demult, de pe vremea în care fusese la pensionul de fete. Pe urmă își scoase pechinezul la plimbare. El își bău ceaiul de chimen, apoi se duse după ziare, la chioșcul din colț, și parcurse indiferent mica publicitate, știrile cu situația din Indochina și rubrica sportivă. În final, sub aceeași stare de tensiune care începuse să-l îngrijoreze, își luă din armoar caseta cu dominouri și ieși în stradă, pe banca din fața clădirii.

Un timp, urmări trecătorii ce pășeau grăbiți, absenți, cu ochii roșii de nesomn. Simți, la un moment dat, în regiunea abdomenului, o durere fulgerătoare și se strâmbă speriat. "Colonelul trebuie să știe ce am" - își zise. Până mai ieri îl chinase o durere arzătoare în regiunea coastelor. Colonelul îi spusese că putea fi vorba de o nevralgie costală. O nimica toată care, dacă nu trece, se vindecă în mod cert cu doi metri cubi de pământ galben. Faci umor negru, bătrâne, mormăise el.

- Hei, cine se scoală de dimineață, frunțașii, nu-i așa? Ce mai faci, aviatorule? Cum stăm cu catargele și cu aviația inamică la joasă înălțime?... Auzi, azi vom juca șeptic american, ai înțeles?

Pantalonii kaki ai colonelului (îi ziceau astfel, chiar dacă nu fusese decât plutonier de campanie) miroseau pătrunzător a motorină

și la o manșetă aveau o pată mare, cenușie. Cu mișcări iuți, își scoase din buzunar țigările și bricheta, o manufactură stângace, realizată dintr-un tub de cartuș.

- Asta a făcut războiul, mă - zise și se așeză și el pe bancă. Vântul îl învălui pe Rodion într-un nor de fum "Virginia".

- Papagalu nu vine azi. Are o colaborare la radio. Ceva cu un drept la replică. Pe urmă se duce la "Ascar", să-și tragă un EKG. Dar mi-a zis c-o să apară frate-su, Jean.

- Și eu ar cam trebui să merg - îngăimă Rodion.

- Da' tu ce ai? Că tu n-ai făcut tranșee ca Papagalu. Te-a scos generalul. Mă, al dracului om a fost socru-tău! Școală de Saint-Cyr pur sânge. Cum mai stă cu balamalele, îl mai țin?

- ...

- Ar trebui să tot aibă aproape de-un veac, nu-i așa?

- Nouăzeci și cinci, că nevastă-mea are șaptezeci - spuse Rodion și-n clipa aceea își duse mâna la gât, schimonosindu-se.

- Șase! șuieră celălalt.

întâi se auzi o pereche de tocuri ferme, cu flecuri metalice. Rodion nu se întoarse, dar după fața colonelului își putea da seama de farmecul celei ce se apropia. Colonelul slobozi o salvă de oftaturi și-și plimbă palmele pe obraz. Rodion înghiți în sec. Câteva secunde nu mai văzu decât un voal negru.

- Cred că ar trebui să merg și eu la control - zise speriat.

- Ce spui, mă? întrebă colonelul, întorcându-se către el. Hai să facem piesele! Uite că apare și Jean.

- Băieți, azi n-am timp. Mă duc după cumpărături.

- Țsta iar a prins vreo castană pentru piața de vechituri - șopti colonelul, privindu-l pe fostul agent de bursă cum se îndepărtează. Precis că a fost oaia neagră a familiei. Știi că, pe vremuri, s-a încurcat cu nevasta lui Papagalu, frate-său?

- Colonele, ce simte o femeie când naște?

Pentru fostul militar, întrebarea căzu ca un trăznet. întâi îl privi pe Rodion mut, fără puterea de a răspunde chiar și printr-o glumă de prost gust. Pe urmă își plimbă palmele peste piesele de domino placate

cu foițe de fildeș. Luă una dintre ele și încercă să-și fixeze buricele degetelor în calotele strunjite în lemnul unei duble de trei.

- Phi, fir-aș, ce-am uitat, am uitat... - sări și, luându-și pachetul de cărți de joc, se îndepărtă în grabă în direcția casei.

Înainte de-a ajunge sub imitația de portic, se mai întoarse o dată pentru a se convinge că nu s-a luat Rodion pe urmele sale și, în fine, dispăru, trântind ușa masivă după el.

“Ce-or să zică vecinii?” se întrebă, privind carosabilul pe care se iviseră câteva grămăjoare galbene, aburinde. Pe carosabil treceau alene o iapă costelivă, trăgând un furgon verde, pe pneuri de mașină, și o cățea neagră, cu țâțele supte. Ochii de pisică ai furgonului dispărură după colț.

Puse piesele în casetă, fără a le mai aranja. Plecarea precipitată a colonelului nu numai că îl nedumeri, dar îi și amplifică starea aceea ciudată, apăsătoare. Încercă să-i caute amicului scuze (mai mult pentru a scăpa de propriile gânduri), celălalt se plângea mereu de diverse probleme, dar, negăsind nimic viabil, urcă și el în apartament. Puse caseta înapoi în armoar și se trânti în șezlong. Răchita puternic tensionată scârțâi jalnic.

Un timp se legănă, reușind să scape de gânduri. Apoi își fixă privirea pe niște poze de familie lucrate în sepia, pe carton, cu antetul în relief al fotografului. Cineva trânti ușa de la intrare. Dinspre bucătărie răzbătu clinchetul unei farfurii de porțelan.

- Ne-au invitat la masă! strigă Rosana din prag.

Rodion se făcu mărunț, bombardat de o serie de amintiri până acum adormite. Generalul! Ultima dată se văzuseră en famille, adică el, Rodion, Rosana, generalul și mama Rosanei (soacra fiind o colerică terorizantă), în urmă cu aproximativ trei săptămâni. Eclipsat mereu de gura nevestei, generalul scăpase la o discuție între messieurs cu ginerele său, Rodion, dar, din păcate, femeia fusese foarte aproape, chiar în spatele lui. Tocmai se lansase într-o tiradă aiurită despre “ce zici dacă apașii, comanșii, delavarii și siucșii ar fi avut cel puțin un mig, un taigăr sau măcar două-trei catiușe.” Vorbind, bărbuța tunsă triumphiular vibrase în ton cu libertatea matrimonială în care se crezuse, cu spiritul său la bază belicos. La care Rosana, o mare

admiratoare a lui Karl May, îl făcu călău, iar el, tremurând, se sculă în picioare:

- A avut Darwin dreptate afirmând că Eva a făcut din Adam maimuță.

Plecaseră de acolo valvârtej. Rosana, simțindu-se jignită, plânse o noapte întreagă. Și acum iată că, cine știe cum, securea războiului fusese îngropată.

Începu să-și maseze coastele loco dolente. Presopunc-tură. “Parcă vorbea de dilatare...” - prinse el prin creier o frântură de gând și pentru prima dată simți în inimă un ghimpe de teamă.

“Poate colonelul n-a vrut să-mi spună, dar sunt convins că știe” - gândi, sperând într-o idee călăuzitoare. își plimbă de două ori privirea prin cameră, de la candelabrul din coarne de cerb, până la papucii de pâslă cu ciucuri roz ai Rosanei. Pe stradă trecu huruind mașina pântecoasă a salubrității și geamurile zdrăngăniră dureros. Preț de o secundă, Rodion avu senzația de sufocare și-și duse mâinile la gât. își surprinse în oglindă chipul cu ochii bulbucăți și gura deschisă. “Zicea odată colonelul că a văzut o femeie cu barbă...” Un junghi pasager, dar violent îl goni în bucătărie, în spatele Rosanei.

- Nu-mi place casa asta - se exprimă.

Bătrâna se întoarse surprinsă spre el.

- Mai bine ne-am fi mutat noi la bloc și nu părinții.

Deși tocmai el fusese cel care avusese ideea de a rămâne. Adică stând în această casă, continua să aibă o independență relativă în ceea ce privește încălzitul și combustibilul pentru bucătărie.

- Tu te-ai... decise femeia, fluturându-și palma în dreptul capului. Hai, îmbracă-te, plecăm îndată.

- I-auzi! strigă Rodion, apucându-se cu mâinile de burtă.

Femeia făcu și ea ochii mari, dar se aplecă totuși cu urechea până la abdomenul soțului.

- Tu... fără mine o să mori de foame.

- Nu, nu... murmură Rodion. Restul cuvintelor i se pierdură în gâttej.

Se duse în cameră și se trânti în șezlong.

- Auzi, colonelul a zis că se pot face și operații.

- Ce operații, dom'le... te-a lovit și pe tine ipohondria ca pe măgarul țiganului. Tu și colonelul, toată ziua frecați pocherul pe chibrite și vă purecați unul pe altul de boli închipuite, aia e.

- Te face din bărbat femeie - reflectă Rodion.

Rosana coborî la minimum feștila mașinii de gătit și-și rătăci privirea printre arabescurile tapetului. De câteva zile, bătrânul slăbise vizibil, se închidea tot mai des în baie și întotdeauna când ieșea, trăgea după el doar o trenă discretă de parfum. La început, crezuse că era doar un moft, dar aiurelile pe care le debita o puseseră pe gânduri. Dintr-o dată nu se mai auzi scârțâitul șezlongului și, îmboldită de un gând nedefinit sau poate de curiozitatea feminină, vru să se repea-dă dincolo, în camera lui. Însă abia întoarsă, dădu cu ochii de silueta lui Rodion înțepenită în cadrul ușii.

- Îți place numele de Rodion?

- Lasă că mama cunoaște pe cineva la clinică - încercă ea un element de autosugestie. Hai, îmbracă-te!

Rodion se făcu nevăzut în camera lui. Își îmbracă pentru prima dată costumul lui negru, mirosind a busuioc și piper.

- Dar nu-i așa că-ți place Rodion? strigă.

Femeia se cruci și se închină spre "Cina cea de taină".

- Da, e foarte șic - răspunse.

Rodion se pieptăna. Întâi își făcu cărare pe stânga, apoi pe dreapta. Se strâmbă de câteva ori, închipuindu-și dureri supreme. Inima prinse a-i bate puternic.

- Dar dacă n-apuc să ajung la spital...

Ieși din baie speriat, lăsând sticluța cu apă de colonie neatinsă. În gât, același nod, mai mare decât însuși mărul lui Adam.

- Hai! se precipită el, dorind deodată să iasă cât mai repede din camera ce i se părea acum insuportabil de strâmtă, străină, amenințătoare și plină de microbi. Eu nu mă mai întorc aici.

- Dar...

Bătrâna ieși ca mută, măsurându-l în toată înălțimea lui. Nu mai avea ce să spună.

- Colonelul zicea...

- Da' mai lasă-l dracului de colonel! explodă femeia și o luă spre curte.

Rodion pășea încet. Fiecare pas îl făcea cu deosebită precauție. Înainta în profil, cu ochii mai mult în urmă, la ceva care întârzia să apară. Înghiți de câteva ori în sec. De pe frunte i se prelinse o picătură de sudoare. Se auzi un țipăt de copil. Rodion deschise gura. Din nou un țipăt de copil. Își scoase batista și, mototolind-o, își șterse buzele încărcate cu salivă. Treptele scârțâiau răscolitor. Un al treilea țipăt. Ca de copil. Pe lângă Rodion trecu în goană o pisică răvășită. Apoi încă una. Probabil un motan. Nu țipase nici un copil.

Rosana îl aștepta în curte, fremătând. Îi privi costumul și fața cu sufletul strâns, dar nu-i spuse nimic. Îl luă de braț și ieșiră în stradă.

- Oh, Doamne, uitucă mai sunt, mi-am uitat poșeta!

Așteaptă-mă pe bancă până mă întorc.

- Nu!

- Ce, nu?

- N-o să ai noroc dacă te-ntorci - zise Rodion, profetic, cu ochii tuburi, ca după un plâns de lungă durată.

Nu-l luă în seamă. N-avea decât să glumească. Îl urmări cum se așează greoi pe banca aceea din lemn negeluit și clătină din cap, tot mai speriată de starea lui. După aceea, intră în curte și o luă pe scări. La primul geam se opri și-l căută cu privirea. Stătea pe bancă, ciudat de liniștit, și privea o pereche de porumbei albi. Ajunsă sus, scoase cheia de sub preșul dinaintea ușii, descuie și intră în apartament. Faptul că Rodion își luase costumul cel negru o înfricoșase. Se apropie de geamul din bucătărie. Îi era frică să nu i se întâmple ceva chiar acum, însă Rodion se găsea tot acolo, cocârjat de ani și solemn, ca un gândac negru de bucătărie.

Își culese poșeta de pe masă. Dinspre camera lui Rodion se auzi un scârțâit. Întâi crezu că e pechinezul, dar pe cățel îl lăsase la părinți. Apoi vru să spună "ce tot scârțâi, Rodioane?", dar își aminti că Rodion se afla jos. Deschise ușa și abia atunci se gândi că în cameră putea fi un hoț. Însă prea târziu. În șezlong se legăna îmbrăcat într-un costum negru, cineva...

- Rodion! Tu ești?!

Crematoriul

Simți întâi ușoare furnicături la nivelul pielii, apoi, pentru câteva clipe, vederea i se întunecă, ochii i se umplură cu sute de puncte colorate, urechile i se înfundară, vocile din jurul său se estompară, îndepărtându-se, pierzându-se în neant, iar pământul îi fugi brusc de sub picioare. Înghiți cu greu nodul ce i se născuse în gât, silindu-se să se controleze, să-și revină. Încet-încet, nervul optic începu să lucreze, să perceapă, Eleazar văzu din nou contururile obiectelor din jur, siluetele întunecate ale doctorilor și asistentelor. Reîntâlni privirile reci ale celor din spatele său, ale celor ce-și așteptau rândul la tratament. Cu dreapta apăsând plasturele aplicat pe brațul mâinii stângi, ieși în hol și traversă tăcut sala pustie. Încă mai simțea în creier amețea aceea insuportabilă și o moliciune ce voia parcă să-i reteze picioarele, să-l facă să se prăbușească la pământ ca o cârpă udă.

La primul colț coti la dreapta, privi discret în jur și, nevăzând pe nimeni, dezlipi dintr-o singură mișcare plasturele de pe braț și-l aruncă într-un coș de gunoi. În locul unde fusese acesta aplicat, rămăsese o pată roșie-vineție. Eleazar zâmbi și iuți pasul. Bucuria însă îi fu scurtă. Foarte scurtă. Doar atât cât durase și zâmbetul. O clipă doar. Poate chiar o secundă. Mușchii feței i se contractară și cu greu reuși să-și stăpânească maxilarele. Dinaintea sa, răsărit de cine știe unde, înțepenit în clasică poziție a celor puternici și siguri pe sine, cu picioarele ușor îndepărtate, cu mâinile ascunse, ținând probabil bastonul de cauciuc, un polițist ușor trecut în vârstă a doua. Eleazar se strânse, se făcu mai mic decât era. Trecu în partea dreaptă a coridorului, aproape să atingă zidul, cu gândul să se strecoare pe lângă omul de ordine, fără nici o problemă.

- Eleazar? Frakson Eleazar?

Polițaiul nu-l privea. Aștepta răspunsul. Oprit, Eleazar dădu din cap și îngăimă un "da" abia auzit. Celălalt se întoarse înspre el.

- Da, sunt Eleazar, întări primul, crispat, cu nervii încordați de ură și de frică în același timp.

Pentru moment, îndrăzni să-i înfrunte privirea ce-l învăluisese dintr-o dată, așteptând să vadă ce vrea. Era în atitudinea lui ceva sfidător, o sfidare nu îndeajuns mascată pentru a nu-și atrage asupra-i vreo lovitură în plină figură, doar așa, amical, ca să nu se mai hlizească.

Ochii polițaiului, cu irisul aproape cât pupila, mici, ciudat de mici pentru cineva care nu trăia decât în lumea aceasta subpământeană, ascunsă de razele unui soare prea violent, îl măsurară din cap până-n picioare. Avea pe chip un surâs la fel de ciudat ca și ochii săi, un surâs ce aducea mai degrabă a rânjet cabalin.

“Poate doar mi se pare, gândi Eleazar, poate acest om este un om bun, ce nu e în stare să lovească pe cineva, să omoare pe cineva.”

- Diseară la ora opt să fii la crematoriu, ai înțeles?

- Am înțeles, răspunse el mecanic, deși ar fi vrut să-l întrebe de ce.

Polițaiul, cu mâinile la spate, ținând într-adevăr un baston, porni agale, cu sentimentul datoriei împlinite. Fără a-l mai învrednici măcar cu o privire. De parcă nici nu exista. Ori era un simplu obiect, executant de ordine primite de la n-are importanță cine.

Adus de spate, aproape cocoșat sub povara neputinței sale, Eleazar o luă încet din loc, bolborosind ceva ininteligibil, căutând în sine puterea care-i lipsea, gândurile care să-i dea curaj să se răzvrătească. Apoi, după câțiva metri, devenind sau redevenind înțelept, revenind la starea ce-i permisesse până acuma să supraviețuiască fără necazuri mari, își dădu seama că era de fapt mulțumit pentru că incidentul trecuse pe lângă el fără să-l absoarbă, fără să-l înghită. Se întoarse chiar, spre a se convinge că omul în uniformă se îndepărtase, că nu-l va opri din nou pentru a-l lovi pentru un pretext oarecare, pentru a-l înjura sau, în cel mai rău caz, pentru a-i pune cătușele la mâini, așa, nevinovat, și a-l duce într-un loc din care ieșire nu există.

Uneori Eleazar se simțea ca un gunoi, nedemn să trăiască, bun să fie aruncat în gura hulpavă a crematoriului, unde să ardă, să nu rămână din el decât un degetar de cenușă, iar sufletul să iasă laolaltă cu fumul, pe coș, afară, acolo, în atmosfera aceea aducătoare de

moarte. Să fie veșnic chinuit de razele ucigașe ale soarelui, să fie veșnic zburătăcit de vânturi puternice, în frigul fără sfârșit, în aerul plin de microbi, în duhoarea bălților și a mlaștinilor în care colcăiau vietăți iradiate, scârboase.

Pășea mulțumit prin coridorul acela aseptice, curat, ce-i inspira siguranță, cu toate că fiecare mișcare îi era controlată, supravegheată, era convins de asta, cu toate că atâta timp cât nu se răzvrătea securitatea fizică îi era garantată. Nu aveau atâta importanță jignirile, injectările, programele speciale de la televiziune, unde li se prezentau întotdeauna imagini a ceea ce îi aștepta sus, dincolo de scuturile de beton, nici faptul că se scârbise de multe și doar statul, seara, cu ochii holbați la ecranul monitorului, la filmele de pe videocasete, îi mențineau tonusul la linia de plutire, îl împiedicau să nu-și ia lumea în cap, să urle, să-și dea cu țeasta de pereți, să fugă undeva, acolo, "sus", în lumea aceea ucigătoare. Era uneori sătul de această siguranță trâmbițată peste tot, de zidurile frumos colorate, de plasturii antianxioși lipiți de braț în fiecare joi. Bad, poate doar Bad, cu poveștile lui, cu neghiobiile lui minunate, copilărești, chiar idioate uneori, el ce îl mai împiedica să facă ceva urât. Și întotdeauna când aluneca pe neașteptate în vreo pasă proastă, îl chema pe Bad, să trăncănească împreună, să dezbată probleme mărunte, nimicuri, fleacuri cotidiene, să caute vreun țel ce făcea să merite să trăiască în continuare.

Bad lucra la arhive, de la el primea videocasetele, multe din cele pe care nu le vedeau muritorii de rând, primea și un lucru periculos de altfel, cărți, cu foi acoperite cu caractere minuscule, însă pline de lucruri pe care el, Eleazar, nu le auzise niciodată și de care nu-i spusese nimeni.

Într-un târziu, pășind agale de-a lungul coridorului acela interminabil și fără țipenie de om, de parcă se declanșase vreo epidemie ciudată prin măruntaiele pământului, faptul că i se ceruse să se prezinte deseară la serviciu îi stârni nedumerirea. "Azi e joi" - își zise și abia în clipa aceea îl îngrozi mesajul omului de ordine. Iuți pasul, de parcă voia prin asta să-și alunge toate gândurile rele, toate supozițiile defavorabile. Azi era într-adevăr joi și Bad... Bad putea să moară fără a fi vinovat cu ceva. O moarte efectiv absurdă prin felul ei.

Să se fi aflat oare ceva? De neliniștea lui? De speranța, paradoxală la prima vedere, însă efectiv absurdă? Fiindcă ceea ce doare Bad nu se putea numi decât sinucidere curată și de acest lucru erau amândoi conștienți. Îndoiala poate naște speranță. Probabil că și micile lor trucuri, faptul că încălcau tot mai des regulamentele, că evitau să îndeplinească, să ducă la bun sfârșit unele sarcini, toate nu erau decât speranță. Putea fi totodată și un joc extrem de periculos, ghicit de ceilalți, lăsat să curgă pentru a descoperi cine știe ce comploturi, evadări ori fărădelegi cu urmări groaznice. Exista însă și reversul, un lucru la care abia aveau curajul să se gândească: povestea nu era așa cum voia să pară a fi, adică inatacabilă. Prin urmare, jucau un soi de ruletă rusească. Nu se știa care va fi lovit primul. Nici când anume. De un singur lucru erau totuși siguri: speranța creștea odată cu riscurile. Dar merita. Fiindcă, oricum, era și aceasta tot o moarte, chiar dacă o moarte mai lentă, prelungită în mod artificial, pentru a-i expune, de ce nu, unor sinistre experiențe, deci având rol de cobai, pentru a-i folosi ca pe niște automate oarbe, incapabile să reacționeze negativ, puse să muncească, transformându-le munca într-un scop în sine.

Mergând, pășind prin coridorul străin și rece, pe sub becurile îngropate în tavan, în spatele unor măști de difuzie lăptoase, pe lângă gurile de aer condiționat ce se căscau în spatele sitelor cromate, în pereți, Eleazar se îngrijorase. Pentru ce să-l fi solicitat la crematoriu la o oră cel puțin ciudată pentru incinerarea obișnuitelor gunoaie? Cine stătea în spatele unui asemenea ordin? Și de ce i-au comunicat acest lucru acolo, în sala de tratamente și nu acasă, prin monitor? Dacă ar fi fost ceva urgent, ce ar fi necesitat într-adevăr transmiterea ordinului în sala de tratament, i s-ar fi cerut să se prezinte la serviciu de îndată ce ar fi ieșit. Or tocmai aici apărea dilema: o problemă fals urgent ori ceva adevărat?

Ajunse în garsoniera lui, surescitat. Luând să bea un pahar cu apă, observă cu surprindere că mâna îi tremura. Și că a devenit deodată palid și simțea în tot trupul o sfârșeală neplăcută. Vru să se întindă, să-și revină puțin. Chiar se puse pe pat, cu mâinile împreunate sub ceafă, închise ochii în ideea să ațipească puțin, când pe retină îi apărură chipul cabalin al polițaiului de adineaori molfăind la nesfârșit

gumă de mestecat, stăpân pe sine și pe cei din jur. își închipui că-l lovește, întâi cu piciorul, apoi cu pumnul, așa cum se lovesc taurii, după cap, că polițaiul cade secerat, chipiul îi zboară pe pardoseală, rostogolindu-se de-a lungul coridorului. Se surprinse cu mușchii încordați, cu fălcile încleștate, înjurându-și de fapt propria nimicnicie. El, Eleazar, nu era decât un vierme ce putea fi oricând strivit sub cizmă, zdrobit de un baston de cauciuc, aruncat în cuptorul flămând al crematoriului la care slugărea el însuși în fiecare zi. Se trezi cu o durere cumplită în tâmpile, de parcă un cerc de fier îi strângea încet-încet cutia craniană, un lucru poate mai groaznic decât vestita picătură chinezească de care citise undeva, prin cărțile aduse pe furiș de către Bad. Și în clipa aceea ar fi vrut să fie doar un simplu om, un muritor insignifiant. Atunci auzi un hohot de râs. Propriul său hohot de râs. Nu tare, putea fi interceptat de cineva, de cei care nu trebuiau să audă așa ceva, ci efectiv înăbușit mai mult în sinea sa. Un fel de autoironie la starea lui de fapt: cea a unui om într-adevăr mărunț. Doar el însuși se ridicase pe sine deasupra acestei condiții și nicidecum nu-l ridicaseră ei, stăpânii atotputernici, prezenți peste tot, în gândurile sale, în oasele sale, ziua și noaptea, neîncetat. Ei erau a doua lui natură, lor le datora viața, munca, serviciul lui la crematoriul acestei uriașe vizuini. Pe ei trebuia să-i respecte. Să-i respecte pe intermediarii lor, pentru că pe ei nu-i văzuse niciodată, probabil că nici nu existau. “Dar nu se poate, își zise, să existe slugă fără stăpân sau - se îndoii mai apoi - poate avem sădită în conștiința noastră, în cromozomii noștri această mentalitate de slugi veșnice. De n-avem stăpâni, îi creăm, sau ne facem idoli cărora ne închinăm cu evlavie, să le sărutăm tălpile, urmele.” Zâmbi. De data asta la propriu. își surprinsese avântul într-un soi de melodramă bolnăvicioasă, ce putea ușor provoca tuburări psihice. Or tocmai de asemenea stări nu avea acum poftă, de fapt, poftă de așa ceva nu avusese niciodată. Și-apoi, de la depresiune psihică la fobii nu este decât un pas. Iar el, domnul Eleazar Frakson, își aruncase plasturele de “sănătate” la coșul de gunoi, râzându-și de asemenea măsuri de securitate, așa-zis socială și individuală totodată.

Gândul îi zbură din nou la Bad. Pistruii acestuia păreau dintr-o dată mai mari, întinzându-se de la pomeți până în vârful urechilor, iar părul ruginiu, roșu de tot.

“Poate ar fi mai bine ca Bad să sfârșească acolo, în coșul crematoriului. Să nu-l mai văd suferind. Tânjind după himere.” Gândul acesta îl înspăimântă. Dorea moartea prietenului său, așa, inexplicabil.

Porni să se plimbe prin cameră ca un apucat, de la un colț la altul, blestemând de câteva ori fotoliile din centrul încăperii, ce-i împiedicau du-te-vino-ul și de care se lovi de câteva ori, din neatenție.

Dacă ar putea să-l anunțe pe Bad... Crematoriul nu lucra astăzi, era totul ferecat. Cu mâna lui încuiase ușa aceea masivă, din oțel, cu cauciuc pe margine, pentru etanșare, și predase cheia paznicului. După ce se asigurase, bineînțeles, că Bad ajunsese în sala crematoriului, ascuns într-un cărucior, și unde avea să rămână, în mod normal până a doua zi. A merge la paznic, a-i cere cheia sub un pretext... Din păcate, aici se ivea problema... Apăreau suspiciunile. Alarmarea celorlalți. Întrebările. Dar dacă ar merge pur și simplu și ar denunța el însuși prezența lui Bad în crematoriu? Ideea îl îngrozi. Simți cum îi năvălește în obraji un val de fierbințeală. Se făcu mai mărunț decât era, se cocârjă sub greutatea propriei nimicnicii. “Dar așa l-aș salva”, mai îndrăzni să-și zică, fiind totuși convins că era o prostie. Într-un astfel de caz, denunțarea era egală cu trimiterea la moarte. Așa însă, lăsând rezolvarea pe seama timpului, a purei întâmplări, Bad mai avea oarecare speranțe. Chiar dacă infime.

Exista o soluție de a intra fără probleme prea mari: în caz de urgențe extreme se putea folosi de accesul cu ajutorul cheii electronice, adică tastând pur și simplu numărul de cod pe claviatura terminalului încastrat în chiar ușa crematoriului. Pentru ce anume fusese prevăzut acest sistem efectiv absurd, nu-i spusese nimeni. Trebuia doar să nu-l zărească cerberul, pus și el inutil în poarta crematoriului, și în rest...

- Frakson! Frakson Eleazar!

Tresări. Goana printre gânduri îl absorbise întru totul și vocea din difuzor, impersonală, imperativă, îl readuse în realitatea imediată.

- Da, zise, apropiindu-se de monitorul pe care apăruse bila albastră, semnul care însoțea întotdeauna orice știre ori anunț, o bilă ce se învârtea în jurul propriului ax, pe un fond azuriu și din care, la fiecare rotație, țâșnea o rază orbitoare, ce biciuia parcă ochii și mintea privitorului obligat să urmărească ecranul.

- La ora douăzeci și treizeci de minute te vei prezenta la centrul de control.

Mormăi un “am înțeles” anemic și abia în clipa în care imaginea din monitor se stinse, sări în sus. Conexiunea din creierul său se produse prea târziu. Manipulă claviatura terminalului până când monitorul fu iar luminat, fără ca acum să mai aibă în centru nelipsitul corp geometric perfect pe post de bici, ci o culoare neconcludentă, bătând înspre cenușiu.

- Dar... dar eu... ăăă... sunt chemat la serviciu, se bâlbâi Eleazar cu inima strânsă, nu cumva să facă vreo greșală, nu vorbise prea des cu cei de dincolo de ecran, temându-se totodată ca această legătură să nu cumva să se întrerupă.

Nu i se răspunse imediat, lucru ce îl puse întâi în încurcătură, apoi însă îl uimi: în mecanismul perfect al puterii apăruse o fisură ciudată, o nesincronizare incredibilă. În final i se spuse că poate să îndeplinească primul ordin. încă un argument la aprecierea sa de mai înainte.

“Lucrurile pot fi și așa cum vrem să le vedem noi și nu așa cum sunt de fapt. Cât de ușor ne înșelăm uneori” - gândi el, prudent.

Despica firul în patru, era conștient de asta. Orice pas greșit îi putea fi fatal. Prea mult se legase de Bad, de Jordan, de Edna, de ideea că principiul Yin-Yang este perfect valabil, că, acolo, sus, atmosfera nu-i este omului chiar atât de potrivnică. Și-apoi, trăia, și asta nu putea fi neglijat. Adică nu trebuia să renunțe la viață, nu avea dreptul să o piardă printr-o prostie absurdă.

Se uită la pat. Se putea trânti. Să doarmă un ceas, două, atât cât să treacă timpul mai ușor, să se estompeze contradicțiile din sinea lui, ori chiar să le uite. Dacă Bad va obosi și va coborî... îi lăsase ușa cuptorului deschisă, doar s-o împingă puțin și putea ieși. Dacă însă îl va surprinde fumul și dogoarea flăcărilor acolo, în partea superioară a

coșului, în oricare alt sector al acestuia, Bad va avea un sfârșit de-a dreptul tragic.

Blestemă ideea lui Bad, apoi pe cei care își găsiseră chiar astăzi să incinereze gunoaie, încălcând astfel programul.

Manipulă iar claviatura monitorului, solicitând programul de televiziune și reluându-și de îndată plimbatul. Încăperea fu inundată de o melodie iritantă, executată în forță. Vibrațiile corzilor de pian întrerupte brusc, scârțâitul strident al unei viori, tobele parcă scăpate de sub control, cinelele în chip de concluzii, toate astea veneau să sublinieze niște imagini coșmarești: un oraș în ruină, buruieni deformate asaltând zidurile, acoperișurile rămase parțial suspendate, câmpurile pustii, apoi nori, care nu se știa dacă sunt într-adevăr nori sau smog produs de orașul subpământean, de țara subpământeană, plutind foarte jos, copaci cu frunze arâmii, răsucite nefiresc, șobolani traversând piețe pustii, havuzuri goale, cu marginile bazinelor parcă mușcate de animale gigantice...

Renunță. Ecranul se goli de imagini.

Era singur, singur cu pereții, cu idiotețiile ce-i umpleau apartamentul. Știa că acestea sunt gândurile cu care încep de fiecare dată crizele de indentitate, urmări ale faptului că se pornise să refuze sistematic “binefacerile” plasturilor. Lucrurile cu care îl speriau, și asta nu doar pe el, aveau totuși o bază reală. Propaganda LOR era bine construită. Nevoia de societate devine primejdioasă când toți cei din jurul tău sunt făcuți să nu o simtă. Nimic mai fals. Fiindcă ei sunt programați să nu o simtă. Obligați. Ei tânjesc după singurătate fiindcă așa doresc alții. Semenii le repugnă. Bad, el este de vină. Pentru ce?

Cât este el însuși și cât sub stăpânirea LOR?

Se îmbracă. Ieși. Porni către crematoriu. Bad mai putea fi salvat. Încearcă să se liniștească imaginându-și un câmp cu grâu și maci, așa cum văzuse într-un film adus pe ascuns de către Bad. Aiureli, conchise. Nu-și putea imagina decât încăperea crematoriului.

Oamenii treceau tăcuți pe lângă el. Cu fețele înnegurate, ascuțite, pierdute în gulerele tari ale hainelor. Undeva se termina un schimb și începea un altul. În coridoare mirosea a cauciuc ars. Iar

paznicul, cel de care se temuse atât că-l va împiedica să intre, acesta dormea cu capul pe mâini sforăind ușor.

Ajuns dinaintea ușii crematoriului, formă cifrul. Pe afișaj îi apăru clipind cuvântul “Deschis”. Tresări. Poate uitase să încuie la plecare. Ori poate reușise Bad să iasă. Puțin probabil, fiindcă cifrul îl cunoaște numai el.

Când pătrunse în sală, se îngrozi. Simți întâi căldura. Apoi un miros greu, de fenoli. Era din ce în ce mai clar că astăzi cuptorul mai fusese folosit. Prin urmare, cineva care știa cifrul intrase și folosisse crematoriul. Pentru a arde ce? Însă nu aceasta era problema, ci faptul că, mai mult ca sigur, Bad fusese descoperit, în sală, viu, ori mort, asfixiat, în gura cuptorului, căzut din coș, acolo unde se cățăraseră să încerce o ieșire în lumea de dincolo.

Se învârti fără rost prin incinta faianțată, cu privirea căutând parcă un răspuns în îmbinările plăcilor albe, în mozaicul pestriț al podelei.

Dacă Bad a fost descoperit, El știe acum de complicitatea sa cu el și atunci... El sunt necruțători. Orice deviere poate costa mult. Chiar totul. Încercă să...

Deschise ușa pântecului de oțel... Metalul încă mai era cald. Se duse la dulapul cu echipamentul de lucru și luă masca de gaze. Un gând fugar, mai mult un licăr de speranță, îl sili să se uite în căruciorul în care îl ascunsese pe Bad la plecare. Gol. Sau aproape gol. Pe fundul plat al recipientului lucea cartela pentru telefoane a prietenului său. Pierdută.

Reveni înaintea cuptorului.

De ce l-au chemat?

Își puse masca pe figură. Se cățără în gura monstrului veșnic înfometat, aproape tremurând: zarurile fuseseră aruncate, drumul său nu avea decât un singur sens: în sus, prin coșul crematoriului. Viu sau mort. Viu însă, acolo sus mai exista o speranță.

Scoabele înfipite în cărămizi aproape că se răciseră. Funinginea de pe ele îl înfioră. Avea în ea ceva nedefinit. Moale. Parcă unsuros.

Respira greu. Nu folosise niciodată până acum masca de gaze. Avea senzația că se va sufoca din clipă în clipă. Aproape că regreta aruncarea plasturelui.

De jos se auzi o izbitură seacă. Metal de metal. Funinginea amortizase vibrațiile. Pentru o clipă rămase cu un picior suspendat în aer. Cineva închisese ușa cuptorului. Fu tentat să coboare, să strige să i se deschidă. Își dădu seama că ar fi fost un gest nu doar inutil, ci și fatal. Apoi scârțâitul ce însoțea întotdeauna deschiderea ușii. Abia în acel moment își dădu Eleazar seama de gravitatea situației, de adevărata primejdie ce-l pândea. Instinctul de conservare îl obligă să se întindă ca un arc. Pe dinaintea ochilor îi trecu fulgerător o lumină albă, aripa unei păsări de foc, secunda ultimă, viața condensată într-o singură clipă.

Începu să coboare precipitat, aproape fără să atingă scoabele. În liniștea de după scârțâitul ușii auzea doar gâfâiala și bătăile inimii. Și propriul șuier în cauciucul măștii de gaze. I se părea că până jos este o veșnicie. Fusese de fapt aproape de gura crematoriului, însă negrul funinginii oprise orice sclipire de lumină.

Întâi auzi voci, lucruri trântite, pași grei. Scârțâitul roților căruciorului de serviciu. Parcă mai sigur pe viață, se opri în gura monstrului și privi încăperea acum foarte bine luminată. Zări patru polițiști cu armele gata să tragă. Patru polițiști care scotoceau bombănind printre puținele lucruri din sala crematoriului. Unul dintre ei era chiar buna lui cunoștință, cel cu mutra antipatică, poate chiar umbra lui, fiindcă nu l-a zărit numai la oficiul pentru tratamente, mișcându-și neîncetat fălcile, ci și în coridorul de dinaintea garsonierei sale, pândindu-i cu ochii săi mărunți orice mișcare.

- Pe coș v-ați uitat? întrebă cel ce părea a fi șeful, un individ mărunț, cu buze subțiri, aproape inexistente și pe obrazul drept cu o aluniță cât o nucă.

Eleazar îngheță. Își reveni însă imediat și se retrase încet în interiorul cuptorului. Se împiedică de ceva dur și căzu cu un bufnet surd. Rămase câteva clipe nemișcat, așteptând urmările. Nu auzise nimeni nimic, fiindcă exact în același timp unul din oamenii puterii,

cu capul vârat în gura cuptorului, raportă că în coș nu se găsește nimic.

Stupefiat de naivitatea polițistului, lui Eleazar îi părea acum rău că nu încercase mai de mult o evadare. Vru să se ridice și-și sprijini palma exact de corpul în care se împiedi-case. O clipă doar, rămase cu gestul încremenit. Avea sub palmă craniul unui om nu îndeajuns de carbonizat. Sări imediat în picioare, îngrozit. Acum îi era totul clar, își dădu seama de ce găsisse vatra de cărămidă încă aproape fierbinte, de ce-l căutau polițiștii, era convins că-l căutau pe el, pe Bad, poate și pe ceilalți, pe Jordan și pe Edna.

Abia retras omul în uniformă, se auzi din nou vocea inflexibilă a șefului.

- Plecăm.

Eleazar se îndreptă către coș, se mai aplecă o dată până la fereastra de către lumină, nu mai rămăsese nimeni, plecarea polițiștilor nu însemna decât o stratagemă care pe el nu l-a convins. Totuși, cine să fi fost incinerat? Bad? (Există în inima sa un ceva ce refuza să creadă că ar fi vorba de Bad.) L-au găsit și acum, acum ar fi urmat el. Dacă da, acționaseră copilărește.

De ce existaseră însă două ordine contradictorii, unul chemându-l la crematoriu, celălalt la centrul de control? Pentru ce-l chemaseră la crematoriu, îi devenise acum foarte clar. Pentru ce-l chemaseră cei de la centrul de control, nu va afla poate niciodată.

Neobișnuit să-și forțeze plămânii, respirând tot mai greu, deranjat de cartușul filtrant ce-i atârna inert sub bărbie, își lepădă masca și o atârna de cureaua ce-i strângea mijlocul. Simți în nări mirosul înțepător al funinginei. În bezna aproape materială, doar gravitația îi dădea o orientare sigură în spațiu. Își aminti de țeasta pe care o atinsese în incinta cuptorului fără să vrea și simți un fior neplăcut pe șira spinării. Ceva nedefinit îl silea să fie convins că Bad fusese ucis și incinerat.

Își duse dosul palmei la frunte, să-și înlătore broboanele de sudoare și-n clipa aceea masca de gaze i se desprinse de la curea și după câteva momente, o auzi lovindu-se cu cutia filtrantă de cărămizile din gura cuptorului.

- Stai!

O împuşcătură și glonțul țiuindu-i pe lângă tâmplă. Apoi o liniște adâncă prevestitoare de rău. Privi în jos. Nu văzu nimic, nici o rază de lumină. Măinile începuseră să-l doară, acum regreta și masca, nu pentru că-l dăduse de gol, ci pentru că începuse să-i fie tot mai cald, iar aerul tot mai cu neputință de respirat. Și deodată simți în nări miros de fum, un fum înecăcios de motorină arsă. Porniseră deci injectoarele de motorină, la foc mic, să-l asfixieze.

Încerca să grăbească ascensiunea. Intrase în domeniul interzis și era acum pedepsit, aspru pedepsit.

Rămase o clipă cu mâna stângă în aer, reușind să apuce o altă scoabă metalică în ultima clipă. Aerul devenea tot mai sufocant, începuseră chiar să-l chinuie nu doar plămâni, ci și gâtul, iar căldura fumului îi pătrundea prin toți porii. Sau era poate un alt fel de căldură. Căldura fricii de moarte. Sus acolo unde i se găsea obiectul speranței, nu i se zărea nici o rază de lumină, nici o scânteie. Continua totuși să spere, să urce, să urce din ce în ce mai anevoios, aproape convins că din secundă în secundă creierul va înceta să mai funcționeze, inima la fel, și el se va prăbuși în gol, oprindu-se doar acolo, jos, zdrobit de materia aceea tare din gura cuptorului nesățios. Și deodată zări lumina, o lumină ciudată, ușor albăstruie, aproape ireală. O singură clipă numai, atunci când se întrerupse pentru moment năvala fumului înecăcios. Ieșirea se afla aproape, eliberarea nu putea fi ratată. Dar... O sfârșeală rău prevestitoare, ce i se insinuase în suflet, în mușchi, îi încetini mișcările, îngreindu-i mâinile pe care acum de-abia de le mai ridica să prindă cu ele bucățile de fier, îngreindu-i trupul, picioarele. Bad, prietenul său, apucase poate să ajungă până aici, poate chiar tăiasse gratiile (cât de prevăzători fuseseră EI) și, de ce nu, chiar dacă avusese posibilitatea să iasă, să se elibereze, refuzase să o facă de unul singur, acest lucru costându-l însă viața.

O flacără violentă, țâșnită din jos, îi părli părul și-i aprinse hainele. Văzu iar lumina aceea albăstruie, nu mai era nici un dubiu, ajunsese la ieșire, văzu clar gratiile tăiate, trase, îndoite înspre interior, încă un metru, încă trei scoabe de zid, încă un efort...

Ardea. Îi ardeau hainele sintetice, i se aprinsese totuși părul, încă două scoabe și va putea apuca resturile de gratii, se va putea trage în afară, la aer. Dincolo îl va aștepta Bad, se vor îmbrățișa, vor chiui de bucurie.

Îi ardea pielea și nu simțea nici o durere. Strânse în palmă capătul unei gratii. În sfârșit. Greutatea, ea crescuse, se făcuse de zece ori mai mare.

În jur era lumină. Aproape că-l dureau ochii. Își trecu în afară întâi un picior, apoi pe celălalt.

- Am reușit! Este capabil și de sentimente. Calul troian funcționează perfect. Îi vom învinge.

Nu vorbise el. Privi în jur, încercând să-și acomodeze ochii cu lumina violentă. Era înconjurat de oameni în halate maronii, ce-l priveau cu niște ochi reci, de gheață. I se păreau foarte cunoscuți, parcă i-a mai văzut acolo jos, prin măruntaiele polisului subteran.

- Păcat. A fost exemplarul cel mai reușit, auzi iar, însă lui nu-i mai păsa, așa cum nu-i mai păsa de mâinile de pe care-i cădea pielea artificială carbonizată, lăsând vederii tendoane metalice, nichelate.

Mintea îi zburase undeva acolo jos, în pântecul cuptorului, la scheletul acela uman. Dacă fusese totuși Bad, el cu ce le greșise?

Își scoase arma ascunsă la piept și începu să tragă.

Consilier editorial – Viorel Marineasa
Tehnoredactor – Dorin Davideanu
Imprimat la
TIPOGRAFIA MARINEASA
Str. Mureș nr. 34 – Timișoara, România
Telefon / fax: 056 - 18 32 57. E-mail: gabu@mail.dnttm.ro

web: www.infotim.ro/edmarineasa

Cărțile Editurii Marineasa se pot comanda și pe Internet,
la adresa: www.cartea.ro